

În cursul anchetei, nenorocitul a încercat în zadar să-și probeze buna sa credință în fața magistraților cari vedeau în el un pericol criminal. *Sala de Accusación* din Santa Cruz îl trimise în curând la Curtea supremă care îl condamnă la moarte.

C. Arg.

IN TIROL

O excursiune îndrăznească în munții Tirolului.

O ÎNTĂLNIRE TERIBILĂ

Englezii nu se făcuseră încă stăpâni pe Transvaal dar începeau să se preocupe de instalarea liniei ferate care să unească marea cu regiunile centrale ale republicii sud-africane.

Curios de parcurge un teren încă puțin explorat, mă aventuram pe malurile lui Limpopo, sau „fluviul crocodililor”, care își are isvorul pe teritoriul Transvaalului, la sudul Pretoriei, în mijlocul colinelor care separă de valea lui Vaal, bazinul Oragelui.

La Sinekani, aproape de Mafakin, făcut cunoștință cu un hotentot, numit Cygar, negrul cel mai extravagant și cel mai curajos ce am întâlnit. Îl luaș călăuză, cu toate recomandările protivnice ale unui misionar din acea regiune, Reverendul I. Jansen, și trebuie să spun

că nu avui să mă plâng de devotamentul său.

Dacă natura nu se arată de obicei binevoitoare către hotentotii, ea a făcut excepție în favoarea lui Cygar, dându-i o inteligentă vie. Necrezând nici în Dumnezeu nici în dracu, el profesa independența cea mai complectă și cea mai nelimitată și înfrunța pericolul cu un mare curaj; era chiar omul pe care-l căutam pentru o excursiune într-o regiune unde eram expus să întâlnesc la fie-care pas triburi ostile sau Boeri în rebeliune.

Cygar intrase de mic copil într-un regiment de cavalerie hotentotă și aci învățase mai multe meșteșuguri. El devenise totdeodată bun căruțaș, cismar și curelar, dar nu putuse nici odată să se laude că a fost în bune relații cu aventurierii europeni, căci el nu primea, în schimbul lucrului său, de cât promisiuni și câte odată chiar și lovituri de bice.

Ceea ce mă făcuse să-l iau cu mine, este că pe lângă talentele sale de meseriaș mai era și un excelent călăreț, țințas de frunte și vânător neobosit.

Următoarea întâmplare va da o idee de sângele rece al ghidului meu :

Cygar conducea pe atunci un convoi pe malul septentrional al fluviului Limpopo, când pe jos, când cocoțat pe un imens car încărcat cu mărfuri, pe care cinci perechi de boi de abia îl trăgeau prin torentele cu nisip mărginite de junglă. El nu-și lua măcar timpul necesar somnului tradițional la mijlocul zilei.

Soarele arunca raze de foc și vântul ridica adevărate furtuni. De odată boii se apriră; Cygar îi lovește cu svârcul biciului său, lung de mai mulți metri, și atinge alternativ fie-care pereche, dar aceștia refuză să pornească.

Înțelegând atunci că se petrece un lucru neobișnuit, Cygar sări pe pământ pentru a-și da seama de ceea ce poate înspăimânta animalele sale așa de supuse altă dată. El înaintă cu precauțiune către junglă ; o mișcare de aer îi aduce un miros caracteristic : acela de fiare.

Cygar se grăbea să ajungă la destinație. O clipă ezită; apoi se duse direct către erburile înalte unde se ascund bestii care au fost trădate de mirosul lor. El zări un leu și o leoaică culcați într-un culcuș; lângă ei dormeau greu trei pu de lei.

Negrul era fără arme; ar fi putut să se întoarcă înapoi și să facă un înconjur cu convoiul său; dar nu se gândi la lucrul acesta. El măsură din ochi distanța care-l separa de fiarele adormite, apoi, ca un împlânzitor cu biciușca sa, dădu două puternice lovituri de bici înspre ei.

Sfârcul șueră și lovi cu un sgomot care l-ar face o pușcă cu repetiție.

Leii, sculați din somn, nu căutară să-și dea seama de acest pârăit și se aruncară cu sărituri gimnastice afară din junglă; progeniturile lor se grăbiră să-și urmeze.

Negrul care asistasă nepăsător la aceeaș împrăștiere, se întoarse către car și își continuă drumul, fără să se mai preocupe de fiarele pe cari le sculase așa brusc din somn.

Acest episod nu este, de altfel, de cât un incident în viața sa aventuroasă.

Păun Petrescu.

INSULA MALTA

Malta, vechea Malita a Romanilor, este situată la 286 kilometri de coasta septentrională a Africei; ea măsoară 28 kilometri de lungime pe 16 kilometri lărgime. Populația este destul de săracă și industria puțin importantă, dar este un loc de primul ordin pentru Anglia, care amenința Toulonul, Cartagena, Minorca și Corsica; ea ține aci cheia Africei, Italiei și supraveghează de aci Algerul și Messina.

La 8 Iunie 1798 ducându-se în Egipt, Napoleon Bonaparte se făcu stăpân pe ea, pentru a răzbuna niște vechi insulte aduse Franței și pentru a pune capăt existenței politice a cavalerilor Erusalimului.

După nenorocirea Francezilor de la Abukir, Maltezi, excitați de Englezi, se revoltară contra dominațiunii franceze, a căror mică armată fu obligată să se refugieze în citadelă. Atunci Englezii debarcară și asediară cetatea care fu obligată să se predea, după o apărare eroică timp de doi ani, ne mai având nici munițiuni, nici o coajă de pâine.

În absența amiralului Nelson, comandorul Alexandru Ball se instală aci ca guvernator în numele regelui Celor două Sicilii, dar odată stăpâni pe insulă, Englezii refuzară ca să o cedeze. Prin tratatul de la 1802 ei consimțiră să retrocedeze Malta ordinului cavalerilor Saint-Jean, dar, după obișnuința lor, nu făcură nimic.

Tratatul de la 1815 le asigură posesiunea definitivă. Atunci Maltezi recunoscă păcăleala a cărei victimă erau ei și regretară adesea administrația franceză.

Lascu.

O zi la prietenul meu A. Ball' O. B.
de SMARA

VERONA

Pe o zi frumoasă de primăvară întorcându-mă din Genova, m'am oprit la Verona ca să salut pe ilustrul meu prieten, *Angelo Ball' Oca Bianca*, care locuiește în mândra și frumoasa patrie a lui *Paul Veronese* și să revăd minunata *Piazza delle Erbe*, *Piazza Dante* e dei signori. Le tombe degli Scaligei, Casa Julietei *Basilica di San Zeno*, de cari m'îreaminteam din timpurile de odinioară, când treceam p'acolo cu cel care m'înțelegea că sufletul meu trăește cu artă și prin artă !...

La gară m'ășteptam să fiu întâmpinată de un om obosit, căci prietenul meu poartă în spinare câteva zeci de ani și-a lucrat atât în cât s'ar umple două pinacotece d'ale noastre numai cu Capod'operele ieșite de supt penelul lui, dar să vede că clima misterioasă a Veronei îl ține sănătos, vesel și dispus. Râde și spune și rânduiește frumos în cugetări (*Ball'Oco* e și scriitor distins) acela ce mi-a eșit înainte pe bicicletă și m'a primit ca un frate.

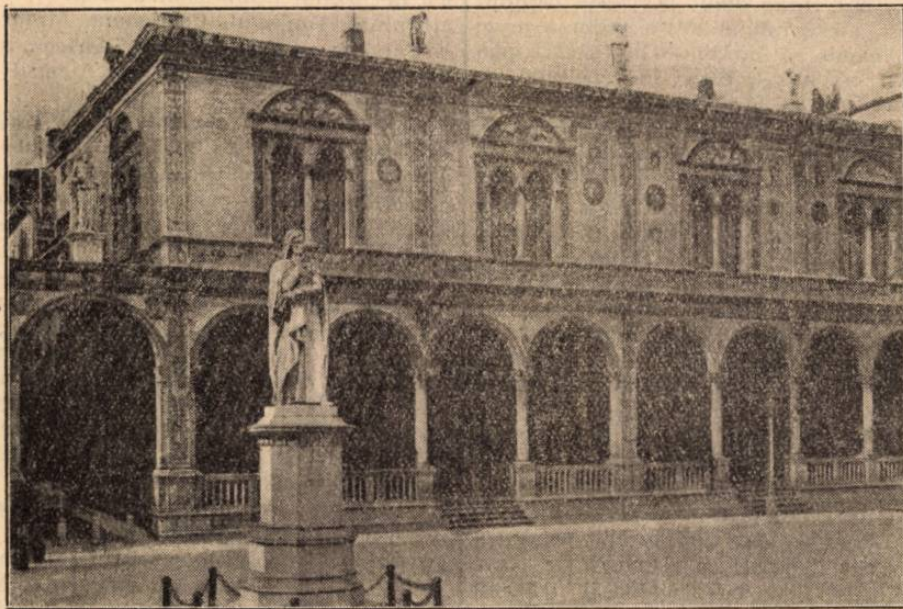
Acasă, o casă 'n marginea Adigelui, care seamănă a palat medieval, ne aștepta o zână, modelul picturii, care și pregătise, pentru noi, un prânz suculent, dar ea s'a luptat mult, până să ne scoată din studiul de unde eu n'aș mai fi ieșit.

Am văzut sute de tablouri, căci maestrul, afară de cele 82 de capete de operă

tefici de venețiană instituție și unde se păstra așa zisa: *Boccu del bone* (gura leului) care servea pentru denunțările secrete. Toate emblemele de pe ziduri au fost șterse în 1797 când Verona a ieșit de sub dominațiunea Venetă; ele s'au reparat de pictorul Papli Dall' Oca Bianco, fratele lui Angelo, în 1896.

ce indică demnitatea Vicariatului imperial, conferit pentru prima oară de Enric al VII de Luxemburg, familiei Scalligeră. Multe urne, multe sarcofagi, multe nume, resturi ale unui trecut măreț, consacrate lunei ușuratece de azi care se miră, admiră, critică, trece...

Peste toate trecea cîrîpînd rîndunele.

Monumentul lui Dante

expuse la expoziția din Veneția, (mostră individuală) are în atelier mulțime de tablouri în fața cărora nu te mai înduri a te depărta. Artistul, nu numai că în alegerea subiectelor este inspirat, dar și tratează magistral aceea ce pune pe pânză. Tablourile sale sunt psihologia timpului, fotografia fidelă a moravurilor, creșterea puternică pe răbojul vremii a epocii în care a trăit, a visat, a iubit orașul său natal în forma și 'n trecutul său istoric și caracteristic.

PIAZZA DELLE ERBE

Originala piață, care se atribue Episcopului *Raterio*, am vizitat-o cu artistul, îndată după ce-am prânzit. În ochii mei rămăsese întipărit tie care colțisor, făcut de prietenul meu, par'că și mai cu suflet ca 'n natură.

Edificiile brune, frescurile puternice, coloanele, fântănele, lanterna, turla diminuoare medievală, umbrelele a sute de vânzătoare de erbură, zarzavaturi și flori te face a te gândi la trecutul măreț al acestei vestite cetăți, la un prezent de activitate și de cugetare sănătoasă așa cum nu este la multe orașe din Italia.

PIAZZA DANTE

Pe sub monumentală poartă a palatului comunal, am trecut în Piața Dante. Pe gânduri, glorificat în marmură, stă poetul veacurilor și caută visător spre camerele în care acum atâtea veacuri a fost sublim inspirat. Palatul Comunal e 'n parte acoperit de o ornațenie artistică din vremea renașterii cu medalioane din secolul al XVII și al XVIII-lea și d'asupra frontispiciului se vede *Leul di San Marco* sfărâmat. Aici se află oficiul Ma-

CIMITIRUL SCALIGERILOR

Am lăsat, cu părere de rău, Piața Dante și înaintând în spre stînga am dat de cimitirul Scaligerilor. Monumentul principal e așezat în mijlocul unui grilaj de fier, lucrat ca o dantelă fină de Burano; veacurile n'au avut ce-i face. El e minunat și s'a copiat în toată lumea. La Geneva, la noi, în Germania, în Franța dar...

Piazza delle Erbe

toate au fost copii... Coloane, capitele, turla, luate împreună, formează o armonie care vorbește ochiului și inimii. Stema Scaligeră s'arată d'asupra acestui sepulcru unită cu aquila austriacă

ne mai indoim despre bunătatea lui D-zeu? Aceste mâini profane nu putea el să le sgărcească, să le usuce, atunci când comiteau asemenea sacrilegii?

BASILICA SAN ZENO

Trecând printre alee, când pe strade largi și luminoase, când printre căi strâmte și misterioase, am ajuns la *Basilica San Zeno*.

Mai înainte d'a trece pragul acestei sacre biserici, ne-am oprit și-am stat pe niște blocuri mari de piatră. D'acolo nu ne-am mai fi sculat și n'am mai fi plecat. Admirând când campaniul, când palatul din dreapta, când fațada acestui minunat templu care dela 840 adică din secolul al IX-lea luptă cu intemperii, înfruntă veacurile!...

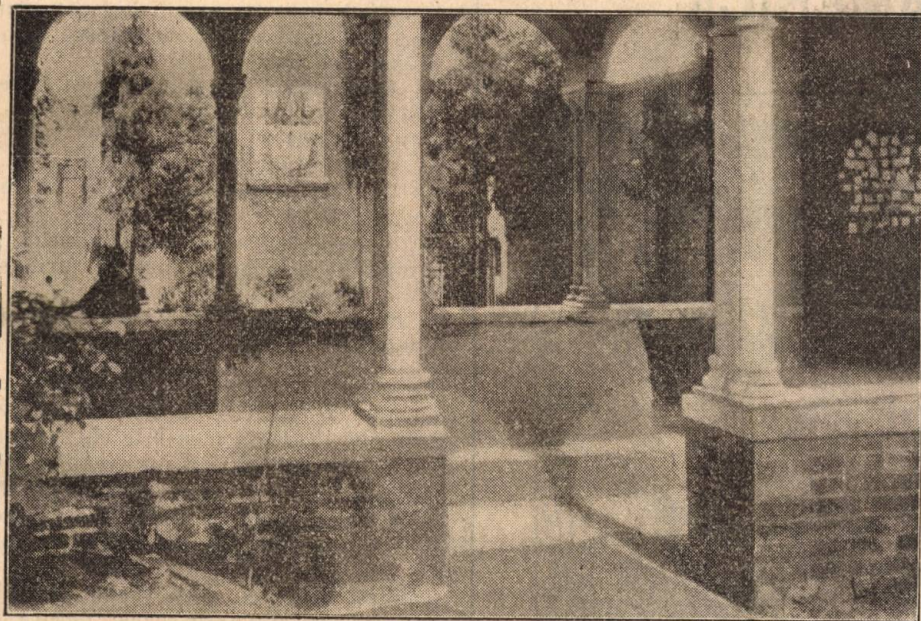
De pe o lespede înfiptă în laturea meridională se dovedește că la 1138 biserica a fost reparată. D'atunci și până azi, în diferite epoci, înfrumusețată, schimbată, adăogată, și recunoscând mâna lui Giotto, ea stă mereu înfiptă aici ca o făclie de veghe spre a dovedi măreția trecutului.

Această catedrală originală este împărțită 'n două: Vechea biserică, unde se află osemintele lui San Zeno, seamănă cu Sf. Sofia și 'n jos la ea coborî p'o scară și ești inspirat de sacră credință și biserica cea nouă, mai toată de marmură și de porfir, — sfinți, madone, candelă, sfeșnice, aurării și argintării, dăruite de credincioși. Frescuri, evanghelii, altare, simboluri, cari te inspiră și fără voe admiră și devii cucernic.

La ușa bisericii ne-am oprit și ne-am închinat: eu văzând furate mai multe bronzuri de pe ea mi-am zis: Oare să

CASA JULIETEI

În via Cappellio, am vizitat casa Julietei, tânăra amantă a lui Romeo, descoperită de poetul Luigi Da Porto, care a trăit în secolul al XVI-lea descrisă de istoricul Giordano Dalla Corte și de unde Shakespeare întocmi frumoasa dramă pasională: Romeo și Julieta.

Mormântul Julietei

Acest exemplu al iubirei sincere a fost cântat în zilele noastre de poezii Vittorio Betteloni și Berto Barbarani, amic al pictorului Dall'Oca Bianca.

PINACOTECA

Ce va să zică un om cu suflet! S'apropia ora plecării și ilustrul meu Cicerone tot mai ținea să mă ducă și la Pinacotecă.

Din fugă, am văzut o bună colecție a maestrilor antici și moderni, ne-am oprit în fața unui tablou de Paulo Veronese, apoi la tabloul: *Gli amori delle anime*, de Angelo Dall'Oca Bianco, tablou cunoscut în lumea întreagă.

Am strâns mâna sfântă care crease acest capo-d'operă și am zis: Când să vedem și în pinacoteca noastră asemenea

tesaure și la pictorii noștri asemenea inspirații?

Ședea rezemat de fereastră artistul și și contempla singur opera. Eu transportată, sugestionată, parcă mă și aflam în cimitir lângă ființele venite acolo și alăturarea cu ele vărsam lacrimi pentru cei duși, pentru *Gli amori delle anime*!

Când muri el avea mai mult de un miliard.

John Pierpont Morgan.

Este omul cel mai bogat din lume.

Morgan s'a născut în Statele-Unite în 1837. După ce a urmat cursurile universitare din Boston, intră ca funcționar la banca Sherman. Aci arătându-și calitățile superioare în chestie de finanțe, după două ani deveni asociatul stăpânului său. În 1868 se asociază cu banca Peabody; apoi două ani mai târziu cu banca Morgan Drexel și C-iei.

Dotat de la natură cu o inteligență rară, el ajunsese în cât-va timp să fie stăpânul a mai multor milioane.

Acum Pierpont Morgan are vre-o 90 de km. de cale ferată și 2 companii de navigație.

Însurat în 1865 cu d-na Fracy, are zece copii.

John Davison Rockefeller.

„Regele petrolului” s'a născut în 1839. Urmă școala comună până la 14 ani, apoi s'a angajat ca lucrător agricol la o fermă unde rămase 4 ani. De aci se făcu vânzător de mărunțișuri. În acest timp cunoscuse pe S. Clark. Acesta posedă o mică sumă de bani. Asociindu-se cu el, fondă o casă de transport. În 1865 asociații se despart Rockefeller ia pe tatăl său ca asociat.

În 1882 Rockefeller avea câteva milioane cu care fondă trustul petrolului. De atunci averea i-a prosperat mereu. Azi are cam 2 miliarde de lei.

În fiecare an el împarte milioane de lei pe la Universitățile americane. Deși poate cheltui 300.000 de lei pe zi fără a se cunoaște nimic în enormul capital, Rockefeller se poartă foarte simplu.

Andrew Carnegie.

Regele fierului s'a născut în 1837 în Scoția. Familia emigrându-i în America, el fu mai întâi muncitor cu 1 franc pe zi. La 14 ani Carnegie era purtător de telegrame la *Ohio telegraph Co.* Aci învăță să mănuiască aparatele și înlocuia câte un funcționar bolnav. La 22 de ani se asociază cu Woodruff, inventatorul Sleeping-carului. Afacerile îi merse crescând și în 1868 înființă o turnătorie de oțel lângă marile fabrici de vagoane. În 1899 fundează trustul oțelului care i-a dus mai mult de 2 milioane. În 1901 averea lui era evaluată la un miliard. De atunci s'a îndoit.

Dar filantropia sa e destul de cunoscută. Astfel a dat 50 de milioane spitalelor și bibliotecii din Pittsburgh (America). Sume mari a donat universităților din America, ba și din Europa. De asemenea fundațiunea „Hero's fund” destinată a răsplăti pe eroii de toate națiunile; fondul este de 25 de milioane.

James Bennett.

Fondatorul ziarului „New-York Herald” s'a născut în 1837 în Scoția. Mai întâi fu seminarist, dar neplăcându-i meseria asta, emigră în Statele Unite. Aci reuși a găsi loc ca corector la un ziar, apoi fu jurnalist, conferențiar și literat. În 1835 posedă 300 de dolari. Cu această sumă merse la directorul ziarului „New-York Tribune” care refuză d'a fonda un

MILIARDARI AMERICANI

Jay Gould.

Jay Gould, „regele aerului”, este fiul unui fermier din Rochsburg, lângă New-York, unde s'a născut la 26 Aprilie 1822. Tatăl său crezând că nu va face nimic, îl alungă de acasă, atunci când nu era în vârstă de cât de 12 ani, nedându-i de cât două șilingi (2.50 fr.), o cămașă de schimb și aceste cuvinte: „Fă cu ei ce veți putea”. Tânărul Gould, trei ani mai târziu, era asociat într'un șantier de lemne de construcție și câștiga 2000 dolari pe an. Aci instalează pe tatăl său ca girant și prin forța lucrului, ajunsese inginer. La 18 ani el luă parte la licitațiunile pentru lucrările publice ale orașului Boston și el însuși conducea echipele de lucrători. Zece ani mai târziu el creă imense tăbăcării și orașul care poartă numele său Gouldsborough. Acum posedă două sute cincizeci de mii de dolari (un milion). El înzece acest capital în 2 ani, grație îndrăznețelor speculațiunii de drum de fer și își însuși o mare parte din drumurile de fer ale Uniunii. Cei două șilingi părințești au fructificat se vede: Jay Gould

posedă actualmente mai mult de 1400 milioane și venitul său anual este de 70 milioane.

Vanderbilt.

Vanderbilt „regele vapoarelor și drumurilor de fer”, s'a născut în statul New-York, la 27 Mai 1794. Viitorul „commodore” n'a fost la școală. Când avu 15 ani, el trecea pasagerii de pe un mal pe călăuș al Hudsonului. Prima dată când avu cunoștință de ambiția sa, fu într-o zi când, în plină iarnă, se găsi fără ghetă. La 18 ani servi ca simplu matelot. Energic, curajos, el reuși în timpul campaniei de la 1862 să aprovizioneze cu merinde cele 6 forturi cari înconjurau New-Yorkul.

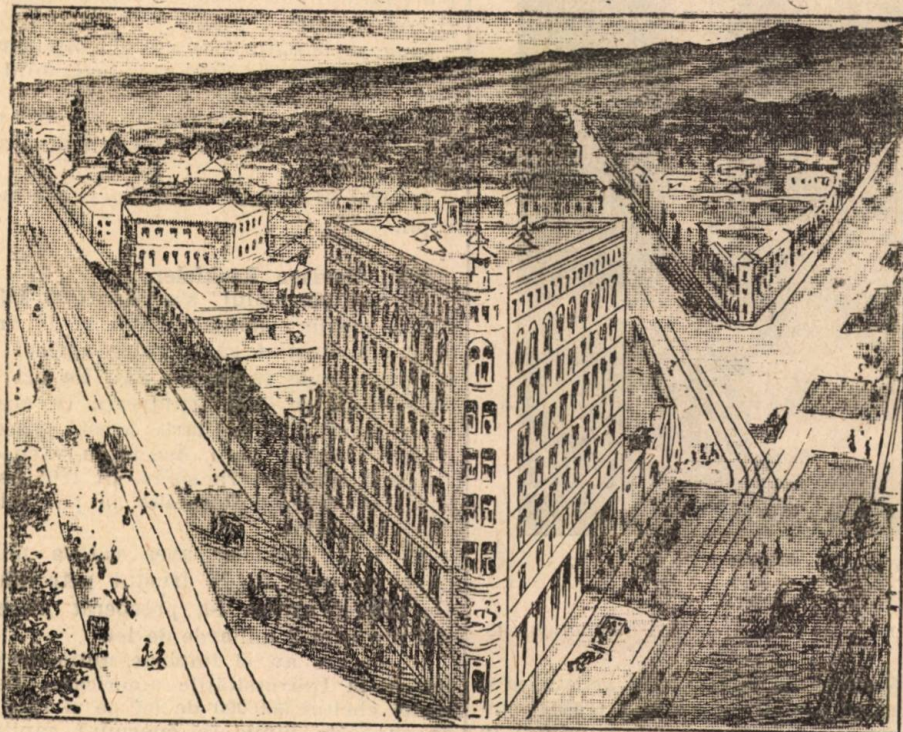
La 23 ani, posedă 9000 dolari (cam 45 mii lei) și mai multe șalupe cu pânze pe care le vându îndată ce Fulton făcuse descoperirea sa (primul vapor cu aburi). În 1840, posedă o flotă de vapoare. Au rămas 13 copii, dintre cari 9 fete, pe care le-a crescut cu severitate. La 72 ani, Vanderbilt, vându vapoarele și cumpără drumuri de fer. În cinci ani câștigă 125 milioane.

ziar cu el. Ne descurajat de loc, el înființă ntr-o pivniță de pe strada Nasau ziarul „New-York Herald”. Dar cu toată munca lui, el rămase sărac. Un farmacist începu a-l da anunțuri. Pâinea zilnică era asigurată. Bennet munci cu sirguintă și peste un an își întregi tiragiul,

dublând formatul. De atunci averea îi crescuse. În 1869 I. Gordon Bennet trimise pe Stanley în căutarea lui Livingstone. În 1872, murind, el lasă în afară de ziarul acesta mare și multe imobile, cinci sute de milioane.

Trad. de Tr. Popescu și Vani.

VEDERI DIN AMERICA

Cartierul Oakland din San-Francisco (America)

Maurice Leblanc

Moartea e aci, în preajmă

După ce ocolise zidurile castelului, Arsene Lupin reveni la punctul de plecare. Hotărât, nu exista altă intrare, afară de cea principală, în vastul parc Maupertuis, decât o mică poartă de fier solid zăvorâtă pe dinăuntru.

— Fie, zise el, vom întrebuința vechile mijloace.

Pătrunzând în mijlocul desișului, unde își ascunsese motocicletă, desfăcu un pachet cu sfoară ce era legat de șea, și se îndreptă spre un loc ce și-l însemnase în timpul examinării zidurilor. Aci se afla un mare arbore ce creștea pe dinafară; dar ramurile lui groase treceau mult în parc. Ceva putea sta aci, fără a fi observat de pe drum. Lupin se urcă în pom, trecu pe o cracă dincolo, legă solid o frânghie și coborî jos.

Era iarnă, luna lui Decembrie, și printre ramurile goale de frunze se putea vedea bine castelul, mic și mohorit al domeniului Maupertuis. Lupin se așază în dosul unor sapini și cu ajutorul unui ochian examină fațada melancolică a castelului.

Orologiul suna tocmai orele trei, când din castel eși o tânără, subțire, îmbrăcată cu o manta neagră. Tânăra se preumbla în lung și înlat câteva minute pe terasa din față, apoi porni întovărășită de un stol de păsări cărora le dădea hrană cu mâna, prin aleea principală. Cu binoclul, Lupin o vedea perfect. Era înaltă, blondă și avea mișcările grațioase. Merga voioasă, deși încet, privind soarele palid de Decembrie și se bucura rupând mici crenguțe uscate. Sosise aproape de Lupin, care o examina ascuns, când izbucniră lătrături furioase și un câine danez colosal, sări din coteț și se repezi spre ea pe cât îi permitea lanțul.

Tânăra se feri în lături și trecu fără a da atenție acestui incident ce desigur se petrecea în fiecare zi. Atunci câinele își mări furia trăgând de zgardă ca și când ar fi voit să se sugrume. Treizeci sau patruzeci de pași mai departe, văzând că nu mai tace, ea făcu un semn cu mâna, ca și când ar fi zis: Sta! locu-lui!

Danezul trăsări, se retrase în fundul cotețului și sări orbeste înainte. Se auzi un strigăt de spaimă. Câinele străbătu spațiul trăgând după el cotețul rupt. Tânăra începu să fugă din toate puterile strigând ajutor. Dar din câteva sal-

turi, câinele o ajunse. Ea căzu sfârșită de oboseală, pierdută de frică. Animalul o ajunse și ridică laba s-o lovească.

Chiar în acel moment se auzi o detunătură. Câinele făcu un salt înainte, căzu, scormoni pământul cu ghiarele, urlă de vre-o câteva ori și înțepeni.

— Mort, zise Lupin alergând cu revolverul în mână, gata a-l descărca a doua oară. Tânăra se ridicase, palidă, tremurând încă. Ea examină foarte surprinsă pe omul acesta necunoscut care o scăpase și zise:

— Mulțumesc... Mi-a fost frică... Era și timpul... Vă mulțumesc.

Lupin își scoase pălăria.

— Permiteți-mi să mă prezint d-ră... Jean Daubreuil. Dar dați-mi voe un minut... unul doar.

El se plecă către cadavruul câinelui și examină locul unde câinele în furia sa ruptese cotețul.

— Știam eu, murmură el printre dinți, întâmplările vin repede de tot.

Revenind la tânăra fată el îi zise cu vioiciune: D-ră, n'avem de pierdut nici un minut. Prezența mea este cât se poate de extraordinară. Eu nu vreau să fiu găsit aci, din motive ce numai pe dv. vă privesc. Credeți că s'ar putea ca zgomotul revolverului să fie auzit din castel?

Tânăra își revenise și răspunse cu o siguranță, de unde se vedea natura ei curajoasă.

— Nu cred!

— Tatăl d-voastră este azi în castel?

— Ah! Tata e bolnav de luni de zile... de altfel camera lui dă pe altă fațadă.

— Dar servitorii?

— Ei locuiesc toți la un loc, dar acum sunt la lucru în altă parte. Nimeni nu vine pe aci afară de mine; singură eu mă plimb.

— Decî este sigur că nu ne vede nimeni vorbind, după acești arbori?

— O! sigur.

— Atunci pot să vorbesc în voe?

— Cum nu. Dar nu pricep...

— Veți pricepe îndată.

El făcu un pas înainte și zise: Voiți fi cât se poate de scurt.

— Acum patru zile d-ra Jeanne Darcieux...

— Sunt eu...

— D-ra Darcieux scria o scrisoare unei prietene Marceline care locuiește la Versailles...

— Cum știți asta? zise tânăra încremenită, eu am rupt scrisoarea înainte de a o termina.

— Și a-ți aruncat hârtiutele pe marginea drumului ce duce dela castel la Vendôme.

— E drept... mă plimbam...

— Eu am cules bucatelile le-am lipit și am citit.

— A! atî citit zise Jeanne, cam supărată.

— Da! am comis această indiscrețiune și nu o regret, căci grație ei vă voiți salva.

— Pe mine, de ce?

— De moarte!

Lupin pronunță aceste vorbe foarte liniștit. Tânăra tremură.

— Dar nu sunt amenințată cu moartea.

— Așa ziceți d-ră?... Către finele lui

Fantazia unei milionare

Inseparabilul Bruno

Iată în câte-va cuvinte istoria d-rei Flora Hermann și a inseparabilului său Bruno. Această tânără și drăguță persoană este americană, cu toate că poartă un nume german.

Orî pe unde călătorește, miss Flora e însoțită de ursulețul ei.

Născută în Arkansas, ea fu crescută cu toate asprimele vieții de către tatăl său care, la început foarte sărac, deveni mai târziu proprietarul unor imense păduri a căror exploatare l-a îmbogățit într-un chip uimitor.

Vânătoare întrepridă, miss Flora, într-o zi pe când umbla pe munții pădu-

roși din Arkansas, se întâlni pe neașteptate, față în față, cu o ursoaică care își țara după ea puul.

Îi era viața în pericol și atunci, fără să exite, miss Flora își îndreptă carabina spre fiară pe care o ucise. Dar repede fu cuprinsă de remușcări: făcuse un orfelin.

Își repară nobil greșala adoptând puul de urs care, din acel moment, nu a

— El putea deci a se apropia iară a fi mușcat?

— Da și numai el căci câinele era foarte sălbatec.

— Nu bănuiești pe acesta.

— Oh! Nu Baptiste; niciodată.

— Și nu vedeți pe nimeni?

— Pe nimeni. Servitorii ne sunt prea devotați ca să bănuiesc pe vre-unul.

— N'aveți prieteni în castel?

— Nu.

— Frați?

— Nu.

— Tatăl va să zică, vă e singurul protector.

— Da, dar știți în ce stare e!

— Mama d-voastră?

— Nu mi-o mai amintesc. A murit acum 16 ani... exact 16.

— Și cât aveți pe-atunci.

— Vre-o cinci ani.

— Locuiați aci?

— Nu, la Paris. Anul trecut a luat tata castelul ăsta.

Lupin se gândi căva în tăcere apoi zise:

— Bine, vă mulțumesc d-ră. Pentru un moment îmi ajung explicațiile. De altfel ar fi imprudent de a sta mult de vorbă.

— Dar, zise ea, pasnicul va găsi imediat câinele mort. Se va întreba, cine l'o fi omorât? Ce să spun?

— Că l'ați omorât, spre a vă apăra de un atac.

— Faceți-l să creadă. Eă nu trebuie să fiu bănuieț deseară când voi veni la castel.

— La castel? voiți să veniți?

— Da voi veni, nu știu cum, dar voi veni. Pedeseară...

Jeanne îl privi și stăpânită de el zise: Poți conta pe mine!

Și se despărțiră.

Puțin îngrijat să nu fie văzut, cu urechea la pândă el vizită parcul în cele mai mici colțuri, cercetă mica poartă ce și-o notase pe din afară și scoase zăvoul, luă cheia, apoi de-a lungul zidului ajunse la arborele pe unde sărise în grădină.

Peste puțin era pe motocicletă spre sat. Aci Lupin se informă, unde ședea doctorul și află că la dreapta, lângă biserică.

Aci, sună, și fu introdus în cabinetul de consultație și se prezentă cu numele de Paul Daubreuil domiciliind la Paris rue de Suresnes. Citind într-o scrisoare ruptă că viața d-șoarei Darcieus era în pericol, el venia în ajutorul ei.

(Va urma).

Trad. de Vătămanu.

Octombrie când citeați pe o bancă de pe terasă, bancă unde stați totdeauna, a căzut o piatră de la ciubucul marelui ferestre. Câțiva centimetri și ați fi fost strivit.

— O întâmplare.

— Într-o frumoasă seară de Noembrie, treceați prin grădină, când un glonț vă trecu fluierând pe la ureche.

— Adevărat.

In fine săptămâna trecută micul pod de peste râulețul din parc, la doi metri de cascădă, se prăbuși în momentul când treceați. A fost o minune, cum ați putut să prindeți o rădăcină.

Jeanne Darcieus încercă să suradă.

— Fie, zise ea, eu îi scriam Marcelinei că aceste întâmplări...

— Nu, d-ră, nu. În întâmplare odată de două ori, dar nu de atâtea ori în aceeași împrejurări. Iată de ce v'am venit în ajutor, iată de ce am intrat aci altfel decât pe poartă. Dușmanul n'a mai atacat odată.

— Cum? ce vă gândiți? a! nu cred.

Lupin ridică bucată din coteț cu lanțul și zise: Priviți veriga! Nimeni nu va mai putea zice că veriga nu e pilită; se vede perfect de bine.

Jeanne pâli și frica îi contractă fru-

mcasa-i față.

— Cine îmi vrea răul? eu n'am făcut nimănui rău... e gozav și aveți toată dreptatea, murmură ea.

Apoi isprăvi mai încet.

— Și mă întreb acum, pericolul amenință și pe tatăl meu?

— L'a tacat și pe el?

— Nu căci el nu-și părăsește camera. Dar boala lui e așa de ciudată. Se miră și doctorul. N'are forțe de loc, de umblat nu poate și se înăbușește des.

Lupin simți că e momentul să fie ascultat orbește.

— Nu vă temeți, zise el, căci de mă veți asculta nu mă îndoiesc de succes.

— Da... da vreau să vă ascult... groaznic, groaznic.

— Aveți încredere vă rog și bineveți mă asculta. Am nevoie de câteva lămuriri.

Rând pe rând el puse întrebări, la care d-ra Darcieus răspunse grăbită.

— Animalul nu era niciodată deslegat, nu-l așa?

— Niciodată.

— Cine-l hrănea?

— Pasnicul, la asfințit îi aducea mănăcarca.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI IN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetăria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaî-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori. O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. Una pungă de argint veritabil, oxidată. Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. O mandolină italiană. Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece. Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalară. Una pușcă de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. Două servicii de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciape, 8 basuri și tonuri de oțel. O vioară fină cu cutia ei. O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

IN JAPONIA

Ilustrațiile noastre reprezintă câte-va tipuri de tinere și gioșe japoneze, în diferite îndetelnări ale lor.

Ilustrația însemnată cu No. 1 reprezintă pe o japoneză călcându-și kimonoul. No. 2 e o tânără japoneză scriind o scrisoare de dragoste. No. 3, o elevă de Conservator facând exerciții la un instrument japonez, un fel de țiteră. No. 4 reprezintă pe două surori japoneze.

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

pentru un an lei 2,60 în toată țara

GUY DE MAUPASSANT

PUIUL

Nu era mult de când Lemonier rămăsese văduv cu un copil. Își iubise pasionat nevasta cu o dragoste exaltată și mângăietoare, fără vre-o singură amărăciune în tot timpul conviețuirii lor. Era un om de treabă, modest, prea modest, încrezător și fără pic de răutate. Fiind înamorat de o vecină, care era săracă, o ceru în căsătorie și și-o luă de soție. Negoful de perdele ce-l făcea îi aducea parale frumoase; cu toate astea nu i-ar fi trecut nici măcar un minut prin gând că tânăra fată să nu-l fi luat decât pentru el însuși. De altfel ea îl făcu fercit; nu o vedea de cât pe ea în lume, nu gândea de cât la ea, iar privirea cu care o urmărea fără încetare arăta pe îndrăgostitul umilit. Mii de mici neghiobii făcea în timpul mesei pentru ca să nu-și întoarcă ochii de la idealul adorat: vărsa vinul în farfurie și apa în solniță... pe urmă începea să rădă ca un copil tot repetând:

— Mi-ești dragă prea mult... vezi tu? destul ca să fac atâtea prostii.

Cu un aer liniștit și blând ea surădea; apoi își întorcea ochii ca jenați de adorația bărbatului ei, silindu-se să-l facă să vorbească, să-i zică ori-ce... dar el îi lua mâna ținând-o într'a lui. „Micuța mea Jeana, draga mea”, șoptea el încetisor.

Ea sfârșea prin a se plictisi zicându-i: „Fii cu minte, te rog, mănâncă și lasă-mă să mănânc. El se mulțumea să suspine în timp ce rupea câte o bucată de pâine ce o mesteca a lene.

Timp de cinci ani n'auvură de loc copil, când de odată rămase însărcinată.

Fu o fericire delirantă de nespus. Toată vremea n'o mai părăsi nici o clipă, în cât deseori bătrâna doică care-l crescuse, era nevoită să-l gonească, închizând poarta după el, spre a-l sili să mai ia aer.

Legase de câtva timp prietenie frățască cu un tânăr care cunoștea pe nevasta sa de când era copilă și care se găsea subșef de birou la prefectură. Duretour lua de trei ori masa pe săptămână la Lemonier, aducând când flori doamnei când vre-o loje de teatru; ba uneori la desert, chiar Lemonier înduioșat zicea adresându-se către nevastă-sa:

— Cu o tovarășe ca tine și un prieten ca el, ori-cine este cât se poate de fericit.

La facere ea muri — și el era cât p'aci să piară de durere. Dar chipul copilului îi mai da tărie.

Îl iubea cu o dragoste nebună și sufe-

ritoare, cu o aiureală bolnavă în care supraviețuia ceva din amintirea moartei, din iubirea lui. Sânge din sângele ei, toată ființa ei continuată, era quintesența, era viața ei căzută în alt corp; dispărea pentru ca copilul să existe. Și tatăl îl îmbrățișa cu furie, îl legăna, îl mânca din ochi în timp ce s'aseza lângă el... Și înmărmurea ceasuri întregi acolo privindu-l și gândind la mii de lucruri întristătoare ori vesele. În cât puilul dormea, s'apleca de-asupra plângând în dantelele lui.

Copilul se făcu mare. Nici chiar un ceas nu putea tatăl să treacă fără să fie lângă el; se învătea împrejurul lui, îl plimba, îl îmbrăca chiar, îl mângăia, îl hrănea. Prietenul său părea de asemenea că iubește mult acest strengar pentru că-l îmbrățișa cu atâta frenezie cu acel drag pe care îl au doar părinții. Îl juca în brațe, îl lăsa să sară ceasuri întregi călare pe piciorul său și câte odată rostogolindu-l pe genunchii săi. Îl ridica rochița și săruta scalele grase și pulpele rotunde ale copilului. Incântat Lemonier murmură: Cât e de dragui, nu-i așa?

Și Duretour strângând copilul în brațe îl gâdila pe gât cu vârful mustății.

Doar Celeste, bătrâna doică, nu prea căta să găsească atâtea bucurii orî tănăreșă. Se supăra des din cauza nebuniilor lui și părea exasperată din cauză că-l răsfăța atât de mult cei doi. Ea zicea: Credeți că așa se crește un copil? doar o maimuță o să scoateți din el.

Anii trecuți și Jean era acum de nouă ani. Abia dacă se încerca ca să citească atât de mult îl stricaseră și nu făcea de cât ce-i plăcea. Avea dorinți tenace, încapătănări supărătoare, mâni furioase. Tatăl ceda în totdeauna, dăruia orice în timp ce Duretour cumpăra și aducea mereu jucăriile cerute de copil și-l hrănea doar cu bomboane și prăjituri.

Celeste atunci se necăjea:

— E rușine, domnule e rușine. Faceți nenorocirea copilului ăstuia, nenorocirea lui, înțelegeți? Ați să isprăvească însă toate astea; da, da, ați să isprăvească, și credeți-mă, vă promit în scurt timp.

Surzând Lemonier răspundea:

— Ce vrei draga mea, îl iubesc prea mult, nu pot să-l rezist; e așa ușor de înțelese... liniștește-te.

Jean era slab și puțin bolnav. Doctorul constatând anemie, sfătui carne și supă grasă. Însă copilului nu-i plăcea de cât prăjiturile și arunca ori-ce altă hrană; tatăl desnădăjduit îl îndopa cu torturi de cremă și șocolată.

Intr'o seară pe când se așezase la masă, Celeste aduse supiera cu un aer neobișnuit de autoritar. O desfăcu brusc, puse lingura mare în mijloc și zise:

— Iacă bulion cum n'am făcut nici odată; trebuie să mănânce de astă dată și micul.

Lemonier, îngrozit, plecă capul. Vedea el că lucrurile se schimbă.

Celeste luă farfuria, o umplu ea însăși și o puse înaintea lui.

El gustă imediat din ea zicând:

— Intr'adevăr e excelentă.

Atunci doica luă farfuria băiatului și puse în ea o lingură întreagă de supă, apoi se întoarse două pași așteptând.

Jean mirosi, dete brânci farfuriei și s'arâmbă necăjit de silă.

Celeste făcându-se palidă se apropie brusc de el și luând lingura, o duse furioasă în gura întredeschisă a copilului. El se înecă, tuși, sughiță, scuipe și, urlând luă un pahar de pe masă și-l asvârli cu putere în servitoare. Fu lovită în pânțele. Exasperată luă atunci sub brațul ei capul copilului și începu să-l toarne pe gât, una după alta, mai multe linguri de supă. El le vărsa pe măsură ce le înghițea, bătea furios din picioare, se munea, urla, dădea din mâini ca și când ar fi fost în primejdie să moară înecat. Tatăl rămase la început așa de surprins în cât nu putu să facă nici o mișcare. Mai în urmă însă, se aruncă deodată asupra servitoarei cu turbarea unui nebun furios, o strânse de gât și o aruncă în perete. Scărșnea:

— Afară... afară... afară... bestie..!

Dar ea, se smuci și despletită cu părul pe spate, cu ochii înroșiți de ură strigă:

— Ce v'a găsit?... Mă bateți pentru că îl silesc să mănânce supă pe acest copil, pe care îl omorâți dându-i mereu bomboane...

El repetă însă, tremurând din cap până în picioare:

— Afară... fugi... bestie... bestie.

Atunci ca nebunită se ntoarse spre el, cu ochii în ochii lui, cu vocea tremurândă:

— Ah! crezi... îți închipuie că dacă te porți așa cu mine?... a! dar nu! și pentru cine?... pentru acest idiot care nu-i nici măcar al d-tale!.. Nu, nu-i al d-tale.. înțelegi. Toată lumea o știe... întreabă pe băcan, pe măcelar pe brutar, pe toți... pe toți... Și vorbea într'una sufocată de ură; apoi tăcu privindu-l.

Nu mai mișca, livid, cu brațele atârinate fără putere.

Câteva minute bâlbâi cu vocea nchisă, tremurândă în care totuși ondula o emoție de nedescris:

— Ce-ai zis?... ce-ai zis?...?

Ea tăcu, speriată de fața lui. El însă mai făcu un pas șuerând:

— Ce ai zis?

Atunci ea răspunse cu o voce liniștită:

— Zic ceeace știu... ceeace toată lumea știe.

El ridică mâinile și, aruncându-se asupra ei cu o ură de fiară, voi s'o asvârle jos. Dar ea era voinică și mlădioasă, deși bătrână. Lunecându-i din brațe ea alergă în jurul mesei și furioasă scărșnea:

— Uită-te... da da, uită-te la el... vezi-l bine... prost ce ești și spune nu-i fața lui Duretour... uită-te la nasul lui, la ochii, la părul lui... seamănă cât de puțin d-tale? O repet... toată lumea o știe... Privește-l.. Și deschizând ușa dispăru.

Jean, înfricoșat, rămase nemișcat, în fața farfuriei cu supă...

După un ceas, doica se întoarse, încetșor ca să vadă ce mai e. Băiatul, după ce înghițise prăjiturile și compotul de cremă și de pere cu zahar, mânca acum din borcanul de dulceață cu lingura de supă.

Tatăl era plecat.

Ctlesle luă copilul, îl îmbrățișă și, abia umblând, îl duse în camera lui și-l culcă. Intorcându-se în sufragereie, curăță masa, făcu ordine în toate foarte neliniștită. Nu s'auzea nici o mișcare în casă. Ascultând la ușa camerei stăpânului ei, n'auzi nimic. Privi prin gaura cheei. Lemonier scria liniștit... părea calm. Atunci ea se întoarse în bucătărie, gata la orice împrejurare, căci simțea ea ceva.

Adormi pe scaun și nu se deșteptă de cât a doua zi. Aranjă totul de obicei ca în fiecare dimineață; mătură, scutură, și, pe la 8 pregăti și cafeaua. Nu îndrăzneă însă s'o ducă stăpânului, fiind foarte bine cum avea să fie primită și așteptă să fie chemată. El însă nu sună... se făcuse ora 9... apoi 10...

Celeste speriată, își aranjă tava gătindu-se de ducă cu frica în suflet. Înaintea ușii se opri... ascultă. Nimeni nu s'auzea. Bătu... dar nimeni nu răspunse. Atunci luându-și tot curagiul, ea deschise și intra; nu târziu scoțând strigăte asurzitoare, lăsă să-i cază dejunul din mână. Lemonier atârna tocmai în mijlocul odăiei, spânzurat de cuiul cu belciug al tavanului. Limba îi eșise mult afară din gură... totul era înfiorător... Un scaun răsturnat alunecase sub pat. Celeste, îngrozită, fugi urlând. Toți vecinii alergară. Medicul constată că moartea data de la miezul nopții.

O scrisoare adresată lui Duretourt fu găsită pe masa sinucisului. Ea nu avea de cât un rând :

„Îți las și îți incredintez puil”.

Trad. de Ioan Totu

Zimnicea

Rio-de-Janeiro

Pe malurile unui bazin de treizeci de leghe de circonferință, numeose sate cu căsuțe albe; o mulțime de insule pline cu verdeață din care pe ici pe colo se zărește acoperișul vreunei vile elegante sau țevile unei baterii; nenumărate vapoare comerciale sau militare încrucișând cu mii de bărci ale căror pânze albe se întind la suflarea vântului : aceasta este admirabila vedere care o prezintă portul Rio-de-Janeiro.

Ochiul călătorului cată în zadar „rio-de Janeiro” sau fluviul de Ianuarie. Primii portughezi cari vizitară baia al cărui fund îl ocupă capitala Braziliei, au crezut că sunt la îmbucătura unui mare fluviu și cum erau în Ianuarie, au dat orașului numele pe care îl păstrează.

Rio îl vezi alb, la intrarea băiei, într'un loc splendid. Pentru a ajunge aci, bastimentele trec pe dinaintea forturilor Santa Cruz și Villeguagao. Pe coama dealurilor se văd case de țară printre numeroșii pomi, în jos se grupează edificii, gări și stabilimente publice cari pot susține o comparație cu cele mai mari orașe din Europa.

Imediat ce debarci nu mai ești așa de încântat ca mai înainte; cea mai mare parte din casele pe cari le vezi n'au de cât un etagiu. Trăsurile sunt rare, dar

sunt compensate prin mulțimea micilor gabriolette trase de măgari și a liniilor de tramvai care străbat toate străzile, luminate cu gaz. Străzile se îndreptăză către vechiul palat imperial, către biserica-Notre-Dame și către portul comercial. Aceste drumuri strimpie sunt foarte adesea împiedicate de baloturi; negrii, aproape goi, circulă fără încetare încărcăți cu pachete grele.

În imensul foburg care se răsfrânge pe coasta occidentală, admiră case elegante înconjurată de frumoase grădini, unde crește tot felul de plante tropicale, de la arborele de cafea și portocalul până la lumbacul și gigantul palmier. În piața Carioca se ridică o măreață fântână cu unsprezece guri de unde țâșnește în continuu apa. Pietele sunt totdeauna aprovizionate cu fructe minunate printre cari trebuie citate „manga” din care se fac conserve excelente și „mamun”. Negrii port pe umeri sau pe cap mari coșuri pline cu legume sau cu fructe. Trebuie să spunem că aproape toate întreprinderile, comerțul, sunt în mâna europenilor; spaniolii au vinul; suedezii și rușii lemnul și fierul; francezii hotelurile, stabilimentele publice, etc.

Păun Petrescu

Tamtam-urile de război

Ilustrația ce publicăm ne transportă în interiorul lui Congo, pe piața unui sat din Ubanghir-de-sus, în jurul căreia sunt grupate colibele.

Într'un colț cu totul liber, sunt instalate marile tam-tam-uri de război, ale căror proporții gigantice nu permit să fie ridicate și transportate.

Tamtam-urile de război

E aceasta una din caracteristicile satului congolez; prezența acestor mari tam-tamuri amintesc rolul pe care îl aveau clopotele în Franța în timpul evului mediu.

În caz de pericol public, incendiu, înaintarea unui nor de lăcuste, sunetul acestor instrumente avertisează populația care poate astfel să recurgă la ajutoare sau să-și ia precauțiunile necesare. Aceste tam-tam-uri aduceau servicii însemnate în epoca când se anunțau în sate expedițiunile de vânători de sclavi.

Grație însă civilizațiunei franceze, tam-tam-ul de război și-a pierdut această lugubră semnificație.

Blaz

Maurice Leblanc

Moartea e aci, în preajmă

— Urmare și sfârșit —

III

D. Ghèroult, vechi medic de țară, care iubea părintește pe Jeanne crezu cele ce-i spunea Lupin. Foarte emoționat el oferi ospitalitate tânărului și îl reținu la masă. Ambii vorbiră mult timp. Seara se duseră la castel.

Doctorul urcă în odaia bolnavului, odaie la al doilea etaj, și ceru permisiunea de a-și aduce un tânăr confrate, pe care el, dornic de repaos, voia să-l lase în locu-î peste puțin timp. Intrând Arsene Lupin zări pe Jeanne la căpătâiul tatălui său. Ea își ascunse cu greu e exclamație de uimire; la un semn al doctorului eși afară. Consultația avu loc în prezența lui Lupin. Bolnavul avea o figură slăbită de suferință și ochii arzând de friguri. În acea zi se plânga mereu de inimă. După consultație el întrebă pe doctor cu o îngrijorare vizibilă. Și fiecare răspuns îi era o ușurare. Consultația finită, își luă ziua bună și plecă. În culuar, Lupin opri pe doctor.

— Să vedem doctore, crezi că boala d-lui Darcieux poate fi atribuită unei cauze streine?

— Cum asta?

— Adică mai pe sleaū; bănuiești că același inamic ar avea interesul să facă să dispară și tatăl și fiica.

Dr. Gueroult tresări.

Intr'adevăr... boala e așa ciudată... o fi vre'o otrăvire... dar n'am observat nici o intoxicație a sângelui.

Cei doi oameni tocmai vorbeau înaintea sălei de mâncare. Aici Jeanne profitând că tatăl său era cu doctorul își lua ceaiul de seară. Lupin care privea înăuntru o văzu ducând o ceașcă la buze și luând câteva înghițituri.

De odată se repezi la ea și îi opri brațul.

— Ce luați d-șoară?

— Ceai, răspunse ea puțin supărată.

— Ați făcut o strâmbătură de desgust, de ce?

— Nu știu... mi s'a părut...

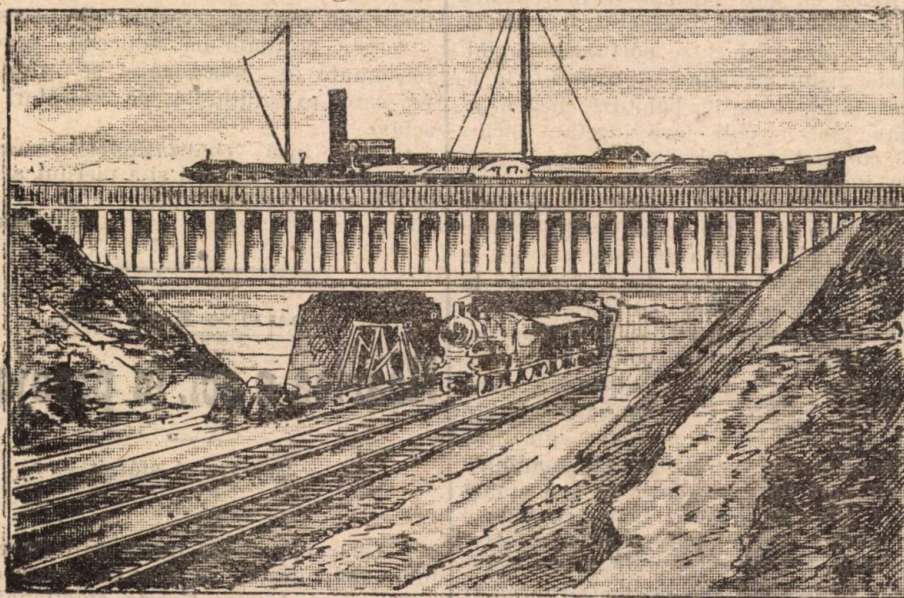
— Vi s'a părut...

— Avea un fel de amăreală... dar care provine fără îndoială din medicamentele cu care am amestecat ceaiul.

— Ce medicamente?

— Picăturile pe care le ia la fiecare masă... după ordonanța d-tale doctore.

Canalul navigabil Berlin-Stettin

În curând se vor termina lucrările pentru marele canal navigabil între Berlin și Stettin, în imediata apropiere de

orașul Eberswald, unde canalul trece peste linia ferată după cum se vede în ilustrația noastră.

— Da, declară dr. Guérault, dar medicamentul meu n'are nici un gust, știți bine Jeanne căci îl folosești de cinci spre zece zile.

— Așa e, murmură fata și acesta are un gust...

Dr. Guérault luă o înghițitură pe cart o vârsă zicând. A. aci nu e lucru curat. Eroarea nu e posibilă.

La rândul său Lupin întrebă unde era așezat flaconul în timpul zilei. Dar Jeanne nu putea să răspundă nimic; ea părea că suferă cumplit.

— Mi-e rău, mi-e rău, zise ea.

Cei doi oameni o duseră în camera ei.

— Trebuie să-ți dăm ceva să debordeze.

— Deschide armoarul, zise doctorul. Sunt acolo articole de farmacie... așa, deschide tubul ăla... da ăla. Cere te rog puțină apă caldă. Lupin sună și bona veni. Doctorul îi explică că d-șoara avea o indispoziție subită. Jeanne a adormit și rămase sub îngrijirea bonei. Doctorul cu Lupin eșiră și megând zise doctorul: E fără doar și poate, o otrăvă. Jeanne trebuie să-ți mulțumească. De două ori i-ai scăpat viața.

— Da, de două ori. Demonul care face toate astea trebuie să fie un locuitor al casei. Umblă prin parc, pilește veriga, strică podul, otrăvește ceaiul, trage focuri de revolver... trebuie să fie cineva d'aci.

— Un servitor nu poate fi bănuit, sunt toți oamenii cinstiți.

— N'am zis nimica dar bagă de seamă, doctore: moartea e aci în preajmă! și trebuie să veghem. Să protestăm că starea d-lui Darcieux e îngrijitoare și să rămânem să ne culcăm în această sală. Dar asta la un caz eventual când am fi găsiți aci. Altminteri nimeni să nu știe.

Doctorul se așază pe un fotoliu și a-

dormi. Lupin plecă însă imediat la Paris pe motocicletă. Acolo trei prieteni îi dădură informațiile ce le ceruse el în timpul zilei prin telefon. Se întoarse în dărăt și intră în castel pe poarta pe care o lăsase deschisă. Doctorul nu era unde-l lăsase. Trecu în odaia Jeannei și îl găsi acolo. D. și d-șoara Darcieux erau mai bine.

— Atunci trebuie să plec, zise Lupin Jeannei.

— Să plec? Dar e imposibil...

— Trebuie, răzni Lupin. Lovind poadeaua cu piciorul cu o vizibilă violență. Imediat își veni în fire și își ceru ertare. Se gândi câteva minute apoi zise:

— D-șoară, veți pleca mâine la Versailles pentru o săptămână-două. Eu vă voi conduce. Să știe toată lumea că veți pleca mâine. Doctorul trebuie să prevină pe d. Darcieux. Să stai închisă în casă și la noapte să nu deschizi de cât la trei bătăi ușoare.

Doctorul trecu la d. Darcieux, pe când Lupin înghițea ceva pe fugă în sala de mâncare. După câteva minute dr. Guérault veni zicând:

— S'a făcut și el crede că e bine a îndepărta pe Jeanne. După aceea plecară. Se inserase bine și la Poartă Lupin zise paznicului:

— Poți închide, dragă; dacă d. Darcieux are nevoie de noi știți unde să ne găsești.

La biserica din satul Maupertuis sună 10 ore. Ajunseseră aproape de sat, când Lupin își opri amicul.

— Dragă doctore, zise el, după socoteala mea d-șoara Darcieux va fi asasinată noaptea asta.

— Ce? Ce zici? Dar atunci de ce am plecat?

— Pentru ca asasinul care ne pân-

neobservat când va încerca la noapte să asasineze pe Jeanne.

— Dar ne vom întoarce la castel?

— Sigur, dar fiecare aparte.

— Uite ce e doctore, să nu pierdem vremea. Înainte de toate trebuie să fie înlăturată orice urmărire; vei intra în casă și vei pleca după câteva minute când vei fi sigur că nu ești urmărit. Vei merge de-a lungul zidului castelului până la poarta cea mică. Iați cheia. Când orologiul va suna 11 ore, vei deschide încet poarta și vei merge spre terasă. A cincea fereastră de jos se închide rău. Pe acolo ve intra și vei merge în odaia Jeannei. Odată acolo vei trage zăvorul și vei aștepta. Vei auzi zgomot, să nu vorbești; orice s'ar întâmpla să taci căci eu voi fi acolo. Numai și numai în caz de pericol să tragi. D-șoara Darcieux ține fereastra de la camera de toaletă deschisă, nu-ți așa?

— Așa. Eu am povățuit-o.

— Pe acolo va veni el.

— Dar tu?

— Tot pe acolo.

— Și pe cine bănuiești? Lupin se gândi apoi zise existând:

— Nu știu... lasă...

— Nu uita, mai zise Lupin, nici o vorbă!

Doctorul plecă. Imediat Lupin se urcă pe o înălțime de unde se vedea ferestrele castelului luminat. După câțiva timp ele începură să se stingă una-câte-una. Atunci Lupin se coborî și luă o direcție contrară aceleia ce o luase doctorul. Merse de-a lungul zidurilor până la locul unde își ascunsese odată motocicletă.

Unsprezece ore sunară. Lupin socoti timpul ce i-ar fi trebuit doctorului să ajungă în odaia Jeannei, apoi trecu în parc ca întâi. Era urcat în pom și se pregătea să se coboare când auzi pași în frunze. Tăcu și ascultă. Pașii nu se mai auziră dar o detunătură răsună și Lupin căzu din cracă în cracă ca un cadavru.

IV

În acest timp dr. Guérault urmând sfaturile lui Arsene Lupin sărise pe a cincea fereastră, intrase la Jeanne și trăsese zăvorul. Culcă-te în pat, zise el tinerei, trebuie să pari că dormi. Brrr, dar nu e cald de loc aci. Fereastra de la cabinetul de toaletă e deschisă.

— Da. Vrei s'o...

— Nu, las-o. Pe acolo va veni.

— Va veni! murmură Jeanne pierdută de frică.

— Da, fără îndoială; dar nu-ți fie frică. E cineva ascuns aci în parc sau castel!

Doctorul micșoră lampa, merse la fereastră și privi. Nu văzu nimic. Se întoarse și se așază lângă pat. Așteptă mult timp. Orlogiul din sat sună 12 ore. Doctorul își ascuți urechia. Se auziră mică șgomote nelămurite.

— Ai auzit, șopti doctorul, culcă-te... culcă-te... vine...

Zgomotele reîncepură. Doctorul nu știa de unde vin, dar credea că de la fereastră. Bănuiala îi fu întemeiată de curenții de aer rece cari năvăliră în cameră. Era sigur că avea pe cineva înă-

întea lui. Doctorul a cărui mână tremura puțin apucă revolverul. Dar nu zicea nimic. Intunecul era de nepătruns în cameră. Nu se putea vedea unde era inamicul, dar acesta își trădă prezența. Mersul îi era înăbușit de covorul gros. De odată se opri. Asta era sigur. El era în picioare la 5-6 pași de pat, în loc, nedecis poate, cercetând întunecul cu privirea-i ascuțită. În mână doctorului, mâna Jeannei tremura înghețată acoperită de sudoare. Cu cealaltă mână doctorul strângea cu violență revolverul cu degetul pe trăgaci. Cu toată promisiunea dată lui Lupin, dacă omul atinge marginea patului, el trăgea la întâmplare. Criminalul mai făcu un pas și se opri. Era groaznică această tăcere. Orî cât de spăimântați erau Jeanne și doctorul un lucru voiau: să vadă fața acelui om nemernic. Omul mai făcu un pas și se opri; scoase un cuțit lung care strălucea în întunec și îl ridică încet încet. Un minut trecu apoi altul; omul se ndreptă spre pat... un zgomet sec se auzi. O lumină vie fu proiectată asupra omului care rămase în loc orbit. Jeanne scoase un strigăt de groază. Ea văzuse deasupra ei cu un pumnal în mână pe... tatăl ei. Doctorul, odată cu lumina proiectată de Lupin, slobozi un gont.

— Sta! nu trage, urlă furios Lupin.

Dar omul fugi. Lupin proiectă din nou lumina, urcă în camera de toaletă scoborî pe o frînghie lîgată de fereastră și intră în camera „bolnavului”, „bietul paralytic” fugise.

Lupin se întoarse în cameră și de la lămuriri doctorului.

D. Darcieux nu era tatăl Jeannei ci vărul tatălui ei.

Tatăl îi murise imediat după naștere. Mamă-sa se căsătorise cu acest văr ce purta același nume.

Peste 5 ani muri și mamă-sa și fata rămase orfană de tată și mamă, sub ocrotirea lui Darcieux. Astea le-am aflat când am fost cu motocicleta la Paris. Acest Darcieux a prăpădit o parte din avere cu speculații nereușite. Peste câteva zile ar fi devenit Jeanna majoră, iar el neavînd un ban ar fi rămas pe drumuri. Nu-i nimic dacă a fugit, îndărăt n'o să vie. Bani și-o fi pus el ceva de-o parte. Dar nu știți, când am venit încoace a tras în mine un foc de revolver. Dacă n'ași fi avut cămașa de zale la mine, de sigur că o păteam. Am venit aci exact pe urma lui; unde călca el călcam și eu. Bietul „paralytic”!

Trad. de Vătămănu.

TIMBRELE DIN LUME

Mărcile insulei lui Robinson Crusoe (Juan Fernandez)

„Juan Fernandez” este numele grupului de insule descoperite de un marinăr spaniol în 1572 și sunt situate la 650 klm. de coasta vestică a țării Chili (America de sud).

Aceste insule muntoase și aride nu permit cultivarea plantelor de cât cu greutăți; abia cresc câțiva măslini sau vițe de vie.

În 1750 spaniolii au încercat o colonizare, dar n'au reușit din cauza condițiilor de trai, extrem de grele.

În zilele noastre aceste insule sunt locuite de câțiva pescari și deținuți chilieni.

Se înțelege deci, că mărcile chilene purtând inscripția „Juan Fernandez”, după numele descoperitorului, n'au avut de cât un scop pur speculativ.

Navigația între insule și Valparaiso durează trei zile și e repetată de două-trei ori pe lună, dacă timpul permite.

E foarte probabil, că dacă matelotul Selkirk n'ar fi fost nevoit să debarce aci, insulele n'ar fi rămas posterilate și Selkirk n'ar fi devenit „Robinson Crusoe” sub pana lui Daniel de Foë.

Selkirk, comandantul mateloților, n'a debarcat în urma unui naufragiu, ci silît fiind de căpitanul galerei „The Cuique Porto”.

Cu totul contrar eroilor lui Foë, Selkirk luptă contra foamei, până ce căzu în disperare.

Când navigatorul Roger Woods găsi pe Selkirk, acesta decăzuse atîta, în cât nici nu mai putea vorbi. Amiralitatea engleză găsi de cuviință să fixeze în stîncă o placă comemorativă, a cărei inscripție e următoarea:

In amintirea din partea lui
Alexandru Selkirk
matelot

Născut la Largo, comitatul Filo (Scoția)

A trăit pe această insulă, într-o singurătate absolută timp de 4 ani și 4 luni.

La 1704 fu debarcat de galera „The Cuique Porto” (96 tone și 16 tunuri) și la 12 Februarie 1709, fu găsit de vasul „Suez”.

Also.

Locul sfânt al lumii budiste

Pelerinagiul la Dalaba Maligava

Dacă pelerinagiul la Mecca nu poate fi întreprins de cât de musulmani și e interzis formal oricui care profesează altă religie, nu e tot așa cu locul sfânt al întregii lumi budiste: Dalaba Maligava sau Templul Dintelui.

În timpul unei călătorii la Ceylan, am văzut norocul să mă găsesc a Kandy în epoca marelui pelerinagiului anual care atrage pe credincioșii din toate părțile Extremului Orient.

O linie ferată cu un traseu îndrăzneț reunește Colombo cu Kandy, locul pelerinagiului.

Gara de plecare este înțesată de călători indigeni într-o varietate de costume nesfârșită. Femeile ocupă locuri în vagoane speciale, sub supravegherea unei funcționare, însărcinată să interzică bărbaților de a intra acolo.

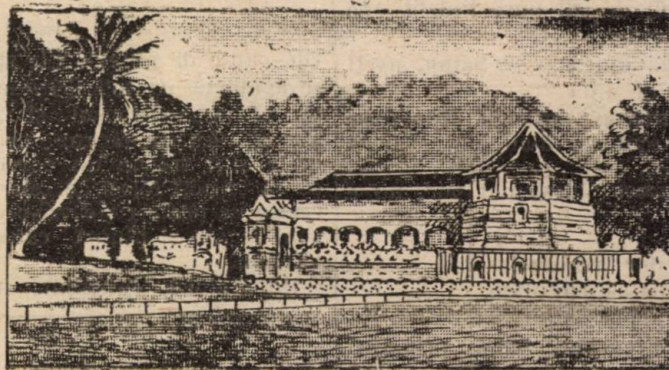
Fiecare călător e prevăzută cu coșuri pline cu provizii.

Vagoanele rezervate europenilor sunt foarte confortabile.

Ilustrațiile noastre reprezintă Templul dintelui lui Buda din Ceylan și un tip de indiană care poartă atârnată de o nară o bijuterie de preț.

Tip de indiană! 1900

Templul dintelui

ALEXANDRU DUMAS

PODUL DRACULUI

Tradiția căreia podul Dracului își dă toarește numele său, este poate una din cele mai curioase din toată Elveția: iată-o în toată limpezimea ei.

Reussul care curge într-o albie tăiată la șaizeci de picioare adâncime, între stâncile tăiate din vârf, întrerupea toată comunicația între locuitorii din valea Cornera și aceea din vâlele Goscheneu, adică între Grisoni și oamenii din Uri. Această întrerupere cauza o așa pagubă celor două cantoane alăturate, că ei aduseră pe cei mai iscusiți arhitecți ai lor și cu multe cheltuieli mai multe poduri fură construite de la un mal la celalt, dar nici odată atâta de solide ca ele să reziste mai mult de un an furtunilor, scurgerilor de ape sau căderii grămezilor de zăpadă. O ultimă încercare de acest fel fusese făcută către sfârșitul secolului al XIV-lea, și iarna, aproape isprăvită, dădea speranța că, de astă dată, podul va rezista la toate aceste atacuri, când într-o dimineață veni ră să-l spuie primarului din Goscheneu că trecerea era din nou întreruptă.

— Numai dracul, strigă primarul, ar putea să ne facă unul. Nici nu isprăvise aceste cuvinte că un servitor anunță pe jupân Satan.

— Să intre, zise primarul.

Servitorul se retrase și făcu loc unui om de treizeci și cinci sau patruzeci de ani, îmbrăcat după moda nemțească, purtând un pantalon lipit de picioare de culoare roșie, cu o manta neagră atârnată de umăr, ale cărei margini lăsa să se vadă o căptușală de culoarea focului. Capul său era acoperit cu o tichie neagră iar părului o mare pană roșie îi dădea prin undulațiunile sale o grație cu totul particulară. Cât despre pantofii săi, cari erau la modă, erau rotunjiți la vârfuri cum fură cu o sută de ani mai târziu, către mijlocul domniei lui Ludovic XIII și o mare unghie la fel cu cea de cocoș, părea destinată să-l servească de pinten când avea plăcere să călătorească cu calul.

După obișnuitele complimente, primarul se așază într-un fotoliu și dracul intră altul; primarul puse picioarele sale pe un scaunel; dracul puse liniștit pe ale sale pe jeratec.

— Eh, dragă amice, zise Satan, aveți dar trebuință de mine?

— O mărturisesc, domnule, răspunse primarul, că ajutorul d-ale nu ne-ar fi netrebuincios.

— Pentru acest blestemat pod, nu e așa?

— Da!

— Vă este dar trebuincios?

— Nu putem să circulăm.

— Ah! ah! făcu Satan.

— Iată, fiu drac bun, reluă primarul după un moment de tăcere, fă-ne unul.

— Veneam să ți-o propui.

— Ei, să ne înțelegem deci... asupras.

Primarul sta la îndoială.

— Asupra prețului, continuă Satan, privind pe interlocutorul său cu o singură expresiune de răutate,

Un concurs de turiști alpini

Alpiniștii îndrăzneți poartă cu ei a dese ori un fel de instrumente cari îi dau fiori.

Aceste instrumente de plăcere, foarte asemănătoare cu instrumentele de supliciū, sunt niște agățătoare tiroliene pe cari le întrebuițează spre a urca ma-

kestein, a organizat un concurs între alpiniștii de pe Mont-Blanc.

După ce a furnizat tuturor concurenților „crampoane“ întocmite după planuri date de el, a început proba pe ghețarul Brenva, care aparține versantului meridional al muntelui Blanc.

Concursul cuprindea trei exerciții: un mers ascendent, apoi descendent pe un zid de gheață prezintănd o înclinație

Consurs de turiști alpini

rele pante de gheață. Ele sunt de fier și se agăț de pantofi. Fixându-se în gheață, înlesnesc urcușul și împiedică să aluneci. Aș un singur neajuns: sunt grele și-ți trebuie un oarecare exercițiu ca să te poți folosi de ele. Pe lângă aceasta se poate rupe vre-o curea cu care sunt legate și atunci catastrofa e inevitabilă.

Un alpinist cunoscut, inginerul Ec-

de 50—60 grade; un marș de flanc pe zid la fel; în sfârșit o probă de forță care consta în aceea că fiecare concurent să arate până unde poate să tragă după sine un sac în greutate de 60 kilo, legat cu o frînghie de 20 metri.

Ilustrația noastră reprezintă o fază din această ultimă probă.

— Da, răspunse primarul, simțind că aci afacerea o să se încurce.

— Oh, cât despre asta, continuă Satan legănându-se pe picioarele de dinapoi ale scaunului său și tăindu-și ghiarele cu briceagul primarului, m-ași înțelege ușor cu d-ta,

— Asta mă liniștește, zise primarul; ultimul ne-a costat 60 mărci de aur; vom îndoi această sumă pentru cel nou, dar este tot ce putem face.

— Eh! ce trebuință am de aurul tău? reluă Satan, fac când vreați. Uite.

El luă un cărbune roșu din mijlocul

focului, ca și cum ar fi luat o bomboană dintr-o cutie.

— Intinde mâna, zise el primarului.

Primarul stătu la indoială.

— N'ai frică continuă Satan.

Și el îi puse între degete un fișic de aurul cel mai curat, și rece ca și cum atunci ar fi fost scos din mină.

Primarul îl întoarse, îl reîntoarse în toate părțile; apoi voi să i-l dea.

— Nu, nu, păstrează-l, reluă Satan, cu aerul unui om îndestulat, punând un picior peste altul; un cadoiu pe care ți-l fac.

— Înțeleg zise primarul punând fișicul în punga sa, că, dacă aurul nu te costă nimic pentru a-l face, ai voi ca să-ți plătești cu altă monedă; dar, cum nu știu care-ți este plăcută, te-aș ruga să-ți spui singur condițiunile.

Satan se gândi câțva timp.

— Doresc ca sufletul primului individ care va trece pe pod să-mi aparțină.

— Fie, zise primarul.

— Să facem actele, continuă Satan.

— Dictează-le d-ta.

Primarul luă o pară, cerneală și hârtie și se prepară să scrie.

Cinci minute după aceasta, un contract în bună formă, făcut în dublu exemplar și de bună credință: era semnat de Satan în propriul său nume și de primar în numele și ca împuternicit de locuitorii. Dracul se angaja formal, prin acest act să construiască noaptea un pod așa de solid ca să ție cinci sute de ani; și primarul din partea sa, dădea, ca plată pentru pod, sufletul primului individ pe care întâmplarea sa trebuia să îl va forța să treacă Reussul pe podul drăcesc pe care Satan trebuia să-l facă.

A doua zi, dimineața, podul era construit.

Indată apărură pe drumul de la Goscheneu; el venea să vadă dacă dracul își îndeplinește promisiunea sa. El văzu podul pe care-l găsi foarte bun, și, la extremitatea opusă aceleia pe care el înainta, el zări pe Satan, așezat pe o piastră și așteptând prețul lucrului său nocturn.

— Vezi că sunt om de cuvânt, zise Satan.

— Și eu de asemenea, răspunse primarul.

— Cum, dragul meu Curtius, reluă dracul mirat, te sacrifici pentru binele celorla pe care îi administrezi?

— Nu tocmai, continuă primarul depunând la intrarea podului un sac pe care-l adusese pe umărul său și începând să desnoade sforile.

— Ce este? zise Satan, încercând să ghicească ce se va întâmpla.

— Prrrroo-oo! făcu primarul.

Și un câine trăgând o tinichiea de coadă eși înspăimântat din sac și trecând podul fugi urlând la picioarele dracului.

Ei, strigă primarul, iată sufletul care îți scapă, aleargă după el. Satan era furios; el socotise pe sufletul unui om și era forțat de a se mulțumi de acela al unui câine. N'ar fi avut de ce să se supere dacă lucrul nu ar fi fost făcut. Cu toate acestea, cum el era bine crescut el a-vu aerul de a găsi gluma foarte hazlie

și părea că râde atâta timp cât primarul fu acolo; dar de-abia întorsese primarul spatele că Satan începu a da din mâini și din picioare pentru ca să strice podul pe care-l construisese; el făcuse lucrul așa de bun că își rupse unghiile și își desgrădina dinții fără ca să poată să miște măcar o pietricică de la locul ei.

— Am fost un mare prost, zise Satan.

Apoi, această reflexie făcută, își puse mâinile în buzunar și coboră malurile Reussului, privind la dreapta și la stânga cum ar fi putut să facă un iubitor al frumoasei naturi. Cu toate astea el nu renunțase la proiectul său de răzbunare. Ceia ce căuta el cu ochii, era o stâncă de o formă și de o greutate convenabilă, ca să o transporte pe muntele care domina valea și de a o lăsa să cadă de la cinci sute de picioare de înălțime pe podul care îl șterpeliase primarul din Goscheneu.

Nu făcuse trei leghe că el găsi ceea ce îi trebuia.

Era o stâncă frumoasă, groasă cât un turn al bisericii Notre-Dame. Satan o smulse cu atâta ușurință, cum ar fi făcut un copil cu o gulie, o luă pe umeri și apucând cărarea care duce la vârful muntelui, plecă la drum, scoțând limba în semn de bucurie și bucurându-se dinainte de supărarea primarului, când el va găsi a doua zi podul sfărâmat.

Când făcuse o leghe, Satan crezu că distinge pe pod o mare mulțime; el puse stâncă pe pământ, se urcă sus, și, sosit la creștet, zări distinct preoții din Goscheneu, cu crucea în frunte și cu steagurile desfăcute, cari veneau să binecuvinteze opera satanică și să consacre lui Dumnezeu podul dracului.

Satan văzu bine că nu era nimeni de făcut el scoborâ trist, și, întâlnind o sârmană vacă care nu-l făcuse nimic, o trase de coadă și o făcu să cază în prăpastie.

Cât despre primarul din Goscheneu, el nu mai auzi nici odată vorbindu-se de teribilul arhitect; numai prima oară când umblă la punga sa, el se arse tare la degete: era fișicul care devenise cărbune.

Podul ținu cinci sute de ani, după cum promisese dracul.

Trad. de Traian P. Lascu.

INMORMÂNTAREA LA PATAGONI

Un anume A. Guinnard, care a fost în anul de zile captiv la Patagoni, povestește următoarele despre înmormântarea la acești sălbateci.

Părbații cari mor în timpul luptei, sunt repede aruncați în groapă. Din contră cei ce mor sub cortul lor, sunt înmormântați cu mare ceremonie.

Corpul, învelit în cele mai frumoase stoffe, este întins pe o piele de cal; de jur împrejur îi sunt așezate armele și lucrurile cele mai prețioase. Apoi pielea se strânge peste el și astfel învelit ca o mumie, este așezat pe cel mai iubit cal al defunctului. Înainte însă de a porni, se sparge osul de la piciorul drept dinainte al calului, ca acesta schiopătând să

dea un aspect mai trist convoiului mortuar. Astfel întovărășit de prieteni, de berbeci și caprele lui, și de femei este dus la groapă. Toate obiectele de valoare mai mică sunt arse ca să nu mai rămână nici un suvenir de la cel dispărut".

N. Vat.

DIVERSE

TARIFELE VAMALE.

După cifrele indicate de ministerul de comerț din Franța, iată tarifele vamale ale celor mai principale State ale Europei și Americii:

În primul rând stă Belgia cu 1,5 la sută, în al doilea Elveția cu 4,20 la sută, în al treilea rând Anglia cu 5,20 la sută, în al patrulea rând Austria 6,8 la sută, în al cincilea Franța 7,6 la sută, în al șaselea Germania 8,4 la sută, apoi Italia 9,7 la sută, Canada 16,3 la sută, Statele-Unite cu 23,2 la sută și în fine Rusia cu 38,9 la sută.

Se vede dar că cele mai moderate tarife vamale le are Belgia cu 1,5 la sută și cele mai urcate le are Rusia cu 38,9 la sută.

—x—

PRODUCȚIA AURULUI.

Producția celui mai prețios dintre metale, anul trecut a întrecut cu o sută de milioane pe aceea a anului precedent.

Iată producția în comparație cu Statele producătoare: Întâi stă Transvaal, care a produs 728 milioane, apoi Statele-Unite cu 481 milioane, Australia cu 371 milioane, Rusia cu 137 milioane, India 55 milioane, China, Japonia, Coreea, 52 milioane, Canada 47 milioane și alte țări 150 milioane.

Se dă că Transvaalul a produs cel mai mult aur, 728 milioane.

Producția totală, mondială, a fost de 2.181 milioane franci.

—x—

TELEGRAFUL UNIVERSAL.

Sunt în lume aproape 1.100.000 kilometri și linii telegrafice cu 130.000 biurouri, cari schimbă aproape 300 milioane telegrame pe an.

În primul rând stă Anglia, cu 85.969 mii telegrame, apoi Franța 60.634.950 telegrame; Germania 55.000.000, telegrame, Japonia 30.000.000 telegrame, Austria 20 milioane telegrame, Italia 16.367.000, Belgia 7.773.886, Spania 3.800.000, Danemarca 3.063.000, Brazilia 2.278.000 telegrame.

Tr. P.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetăria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 3 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă. O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. Una pungă de argint veritabil, oxidată. Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. O mandolină italiană. Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece. Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalare. Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. Două servicii de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. O vioară fină cu cutia ei. O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare biurow de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Pedepsele în imperiul lui Mikado

CONDAMNAȚII JAPONEZII

Cum a făcut în toate instituțiile, așa a schimbat japonezul și pedepsele antice cari, trebuie să spunem, erau cam aspre; deși nu putem să ne arătăm prea severi cu ceea ce au păstrat ei de mult timp.

Căci oare sunt secole de când n'am mai avut tortura în Europa? Abia un veac!

Orî ce furt calificat comporta în Japonia pedeapsa mărcii; se întrebuița o lanțetă cu care se practica pe brațul stîng o tăetură într-o formă convenită (cum era odinioară floarea de erin la francezi) și peste rană se punea niște pudră de tatuat. Această operație putea să se repete de 24 ori pentru hoții cari se mulțumeau să săvârșească furturi mici. Dacă se trecea peste a douăzeci și patra condamnare, atunci venea pedeapsa cu moarte.

Execuția nu se făcea de cît când erau mai mulți condamnați; pentru un singur individ nu se deranja justiția.

Nu erau executați în public de cît incendiarii și asasinii; primii erau puși în flăcări, cei de-al doilea decapitați, crucificați, spânzurați de picioare într'un puț. Supliciile erau variate și în genere întovărășite de cruzimi ne mai auzite.

Și sunt abia patru-zeci și cinci de ani de cînd au dispărut acestea. Este extraordinar acest popor japonez, care până la 1868 a trăit sub civilizația chineză. De la această dată, japonezii au adoptat încetul cu încetul civilizația europeană și lucrul li s'a părut foarte natural.

Astăzi pedepsele în imperiul lui Mikado sunt aceleaș ca în Europa sau în America. Pentru pedeapsa cu moarte au fost destul de inteligenți să adopte și să aleagă mijlocul englez de spânzurare în locul sângeroasei ghilotine sau al penibilei electrocuții. Cei pedepsiți cu munca silnică sunt de două grade: cei cari n'au pe conștiință de cît o faptă rea mică sunt îmbrăcați într-o haină albastră și sunt puși la muncă pe străzi, în porturi etc. Cei cari din contra sunt condamnați pe viață sunt îmbrăcați în roșu și sunt puși să muncească munca penibilă din cariere, mine, etc., sau sunt exilați în pădurile din insula Yezo unde lucrează.

Ilustrația noastră reprezintă o echipă de condamnați, lucrând pe bordul mării.

C. Arg.

INSULELE HAVAI

În mijlocul oceanului Pacific, între vechiul și noul continent, mai aproape cu toate acestea de America de cît de Asia, un grup de insule care, prin depărtare, par destinate să rămână departe de orice civilizație, au progresat foarte mult. Voim să vorbim de insulele Havai sau Sandwich. Descoperite în 1555 de amiralul spaniol don Juan Gaëtano, ele fură regăsite, am putea zice, în 1778, de căpitanul englez Jaures Cook. Acesta le numi insulele Sandwich, după numele primului lord al amiralității engleze, John Montague, conte de Sandwich. Dar este mai bine să le numească insulele Havai, nume împrumutat celei mai mari insule din grup, astfel le numesc indigenii și guvernământul local. Americanii le dau adesea numele poetic de Floarea mării sau Edenul Pacificului.

Insulele Havai sunt situate în zonă toridă, deasupra tropicului cancerului, între 18°52' și 22°15' de latitudine și 157°02' la 162°53' de longitudine Est de la meridianul Parisului. Este un grup de douăsprezece insule dintre care numai opt sunt locuite; ele formează, la un loc, un arc de cerc, care conține ca insule principale, dela Nord-Est la Sud-West, Nūhan, Kanaï, Oahu care au și capitală, Molokai, Lanai, Mani și Havai, aceasta din urmă cea mai mare dintre toate. Suprafața totală a arhipelagului este evaluată la 6.100 mii pătrate.

Populația insulelor Havai aparține marelui familii polynesiane răspândită în Pacific și care populează mai ales arhipelagul Tonga, Samoa, Noua-Zelandă, Taii, insulele Marquise, insulele Gambier și insula Paștelui. Această rasă pare să fie venită din West și s'a răspândit în insulele Pacificului la o epocă care nu s'ar putea determina. Oamenii acestei rase sunt mari și bine făcuți și prezintă caracter mixte; se apropie de albi și nu pot fi asimilați de rasa galbenă. Culoarea pielii este de un alb gălbuie. Părul este în general negru și creț. În insulele Havai femeile au un păr abundent și adesea onduleat.

Dar populația indigenă a insulelor Havai se micșorează din ce în ce; va veni o zi cînd rasa polynesiană va dispărea cu totul. Cook, în 1778, evalua la mai mult de 300.000 numărul indigenilor; în 1861, nu mai erau de cît 67.000; în 1872, 49.000; după recensământul din 28 Decembrie 1890, numărul lor scăzuse la 34.436. Cifra arătată de Cook a putut fi exagerată; cu toate acestea descreșterea a fost destul de repede. Nu este ușor a determina adevăratele cauze, dar brusca trecerea de la starea primitivă la aceea de civilizație a avut oarecare influență; mai ales astfel s'a desfurat la indigeni pasiunea de liqueururi tari. Mai trebuie adăugat ravagiile unei teribile boale, lepra, care pare că a fost adusă aci către 1850 de către chinezi. Populația totală a arhipelagului era, în 1890, de 89.990 locuitori. Imigrația japoneză care s'a produs atunci, a putut să ridice această cifră la 96.000 acum ea trebuie să fie mult mai mare din cauza imigrației europene.

În cea mai mare dintre insule trebuie căutată origina regatului. Hilo era capi-

tala, Kailua una din reședințele regelui și din Havai s'a pornit cucerirea celorlalte insule. La 8 Mai 1819, acest suveran, fondator al unității havaiene, muri, în vîrstă de 82 ani, lăsând un regat prosper. Acesta fu cheia dinastiei care a domnit tot secolul.

Civilizația havaiană este datorită mai cu seamă englezilor și americanilor. Băstimentele de comerț luau obiceiul de a face etape la insulele Havai. Acelea cari practicau marele pescuit veneau de preferință la Aahu și la mica bae a Honolulu. Mișcarea comercială și sosirea misiunilor protestanți ajutară la transformarea țării. Honolulu deveni nu numai capitală, dar centrul civilizației havaiene.

Înainte Honolulu nu consta decît dintr'un oarecare număr de colibe umbrite de o pădure de cocotieri. Sub hangarele făcute de crăci, era adăpostită flota regală compusă din largi piroge duble și câteva bărci cu punți. Casa regelui, magazinele și fortul erau principalele monumente.

Ce diferență cu aspectul actual al capitalei? Pe cheiuri, de alungul cărora plutesc pavilioanele năvilor tuturor țărilor, se întinde un șir de magazine și antrepozite; multe străzi negustorești sunt pline de prăvălii și birouri. Pe toată lungimea străzilor mărginite de grădini și peluze, elegante case, înconjurate de verande, dispar în mijlocul vegetației tropicale. În depărtare înaltele coline Waianae formează un admirabil codru acestui pitoresc peisagiu.

Honolulu este reședința guvernământului care posedă toate organele care se întâlnesc în țările civilizate, parlament, minister, administrație.

Poșta expediază anual peste 2 milioane jumătate scrisori. Înaintea palatului se ridică statuia cuceritorului Hamemeha. La Honolulu sunt bănci, teatre, școli; se găsesc chiar trăsuri. O parte din oraș este ocupată de chinezi.

Nu vom spune nimic de celelalte insule, dar este una de care se leagă o notă tristă, insula Molokai. Este pământul de exil unde sunt trimiși pentru totdeauna nenorociți atinși de lepră. Ei sunt în număr de vre-o 2.200 și aproape toți sunt indigeni.

Trad. de Traian Popescu

O vânătoare originală

Din cartea publicată de călătorul Biard, asupra călătoriei sale în Brazilia, dau câte-va rânduri. E vorba de o vânătoare de maimuțe.

„Mergeam cu Ioao și Zanani, zice Biard, prin marile păduri din Brazilia. Zanani avea o *sarbacană* (țevă lungă de suflat sau proiectat mic corpuri ușoare) lungă de aproape 20 de picioare și o tolă cu săgeți mici de lemn. Săgețile erau dure dar ușoare; la un capăt erau ascuțite iar la celalt aveau un tampon de bumbac.

Ne așezarăm jos, eu și cu Ioao iar

Zanani se rezemă de un arbore colosal de mare ale cărui crăci ne înconjura de toate părțile. Își urcă sarbacana printre crăci și-mi făcu semn să nu fac zgomot. Înainte însă el pusese o săgeată în sarbacană. Timp de o jumătate de ceas am stat cu ochii în sus, când de-odată sări

dintr'un arbore vecin o frumoasă maimuță roșie. Altele îl urmau. Zanani îndreptă țeava spre una și suflă. Una, mai mare, duse laba la inimă își pierdu echilibrul și căzu. Celelalte incremenite fură omorâte în mai puțin de douăzeci de minute.

Vani

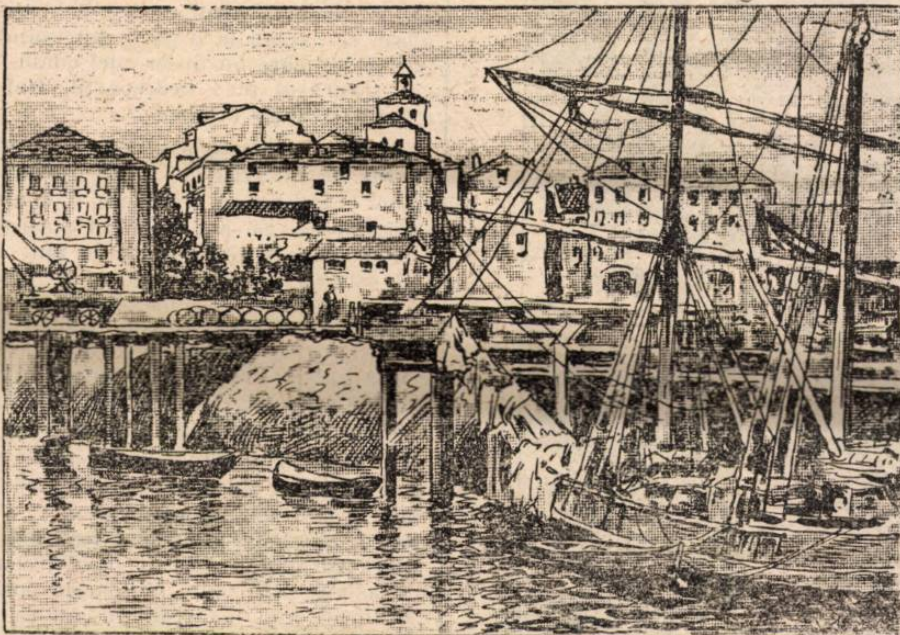
SANTANDER

În vechea Germanie orașele imperiale erau acelea cari se bucurau de libertăți mari. În Spania, porturile, zise Habitados, se remarcă mai mult. Ele se bucură de un drept exclusiv de a face comerț cu toată America.

Santander este un Habitado al cărui vasali sunt Bilbao și Saint-Sebastien. Ast-fel se explică mișcarea raței sale. Santander este întâlnirea întregului golf al Gasconiei din partea Spaniei. Vapoarele trec pe aci pentru a-și lua hărțile și pentru a se înscrie, ca și cum ar pleca direct din portul Santander. Ast-

Veselia acestui port a fost turburată de o înspăimântătoare catastrofă.

La 4 Noembrie 1893, s'a declarat un foc pe bordul vasului de comerț *Cabo-Machicaco*, intrat în portul Santander. Cu toate sfortările echipajului și personalului unei alte corăbii *Alfons XII*, care i-a alergat în ajutor, incendiul se întinse repede. Deodată un sgomot se aude. „Pe bord este dinamită!” Un om de pe *Alfons XII* a văzut-o. Căpitanul se grăbește să fugă. Toată lumea se repede în spre bărci; dar e prea târziu. O explozie spăimântătoare se produse, făcând munți de valuri de apă. Din *Cabo-Machicaco* și din oamenii nu mai rămâne nimic. Oamenii, lemne și metal, totul sare

Portul Santander

fel intrarea și eșirea steamerelor și a bărcilor cu pânze este neîncetată. Primele chiar nu își sting focurile, și celelalte de abia își strâng unele pânze.

De câțiva ani, Santander a devenit o stațiune balneară. Piața Sardinero, care dă în spre mare, este plină de colibe și de costume de baie.

Vara termometrul nu este mai ridicat de 20 gr. și iarna nici odată nu se coboară mai jos de 5 grade deasupra lui zero. Pentru plimbări sunt dealuri frumoase. Orașul este și el foarte curios. Aci toate elementele se confundă: vechiul și noul; castelul San-Filipe, fortăreața; catedrala foarte veche cu ornamente arabe și maure; și pe chei, case noi, cu șase etaje, cu ascensor, apă și gaz.

și se amestecă cu proiectilele și apoi cad pe chei, pe străzi și până la câmpurile din vecinătatea portului Santander. Un tren pe șine este trântit de violența loviturii. Morții se numără cu sutele, răniții umplu orașul.

Dinamita care nu luase foc, a căzut cu corabia în fundul mării și aci făcu o nouă explozie când scufundării se scufundară ca s'o ia spre a evita o nouă nenorocire. Dar aci nu au fost de cât zece morți și 27 răniți. Astăzi aceste groaznice nenorociri tot mai sunt în mintea locuitorilor.

Tr. Popescu-Tranic

TIMBRELE DIN LUME

Cum se tipăresc mărcile în Germania

Articolul de mai jos datorit d-lui O Müller și publicat de confratele nostru „Der Deutsche Philatelist” din Berlin, îl redăm aci, sperând că servim interesele cititorilor noștri filатели.

Imprimeria Statului din Berlin efectuează între multe altele și mărcile necesare imperiului german.

Cum însă nevoile poștei germane sunt foarte mari, se înțelege că imprimarea nu se face decât cu mașini rotative.

Hărta specială și filigranată este furnizată în sururi de diferite fabrici particulare. Înainte de tipărire, hărta este gumată. Această lucrare este executată cu mașini perfecționate, care asigură o ungere egală. Hărta este apoi întinsă pe niște bețe spre uscare în odăi încălzite și e din nou rulată în sururi.

Cum însă rularea hărții gume se face cu greu, e necesar ca guma să fie fărâmată. În acest scop hărta, cu guma în sus, trece printre două linii de oțel, cari fărâmă guma, împiedicând lipirea.

Astfel pregătită hărta, se taie într'un format anume și se așează câte 500 coli. Colile sunt gata de tipărit și se introduc în mașină prin două părți deodată ceea ce înseamnă un tiraj de 1.500.000 de mărci pe oră.

Colile astfel tipărite sunt puse în mașini automate de perforat cari împing singure într'una hărta cu un rând de mărci înăuntru.

După perforare vine controlul mărcilor din toate punctele de vedere: imprimare defectoasă sau perforare greșită, erori, toate la un loc sunt strânse și arse.

Restul mărcilor găsite bune la control stau așezate în rafturi enorme, așteptând cererile oficiilor poștale din toată țara.

Despre cerneală putem comunica, că ea se fabrică de către însăși imprimăria, spre a nu da loc la diferite nuanțări de culori.

Tot cu mașini rotative se tipăresc și cărțile poștale și mandatele.

Pe oră se obțin 8000 coli a 25 c. poștale.

În ultimul an s'au tipărit 465.837.000 de mărci și 500.000.000 cărți poștale și mandate.

Ce să colecționăm ?

Cei cari colecționează mărci de acum 10—15 ani, orî s'au lăsat, orî continuă în silă acest frumos sport.

Și de ce ?

Fiindcă adesea și-au pus întrebarea :

„Dacă mărcile vechi sunt scumpe, și cele noi apar ca ciupercile și sunt greu de găsit, atunci când o să isprăvesc colecția ?”

Greutatea rezolvării acestei întrebări, constă în greșita îndrumare a colecției.

Greșită este ideea aceuia care își propune să-și formeze o colecție generală, cuprinzând toate Statele de pe glob.

Lasă că mărcile vechi ale tuturor statelor sunt scumpe și deci nu pentru oricine, dar pe zi ce trece apar mereu altele.

Singura soluție, într-adevăr bună este specializarea colecției.

Prin specializare înțeleg a mărgini colecția la o țară, sau cel mult un grup de țări, de pildă balcanice.

Chestia alegerii unei țări, sau grup de colecție e cam grea, din mai multe cauze:

Întâiu trebuie observat ca țara sau grupul de țări să nu fi emis prea multe serii de mărci speculative (ex. jub. Rom. 1906 și Expoziție).

Apoi trebuie să vedem a poseda mijloace ușoare și sigure, dar mai cu sea-

mă puțin costisitoare, de unde să ne procurăm mărcile.

Aceste puncte observate, cu ușurință și în scurt timp, ajungem în posesia unei frumoase colecții.

Pentru aceasta nu e însă nevoie a ne specializa științificește, adică a ține seamă de filigrane, dantelură sau altele, ci scopul nostru să fie de-a forma serii complete.

Cred că prin acest mijloc, adoptat de majoritatea colecționarilor serioși din străinătate, filatelia devine un sport plăcut și nu o povară.

Also.

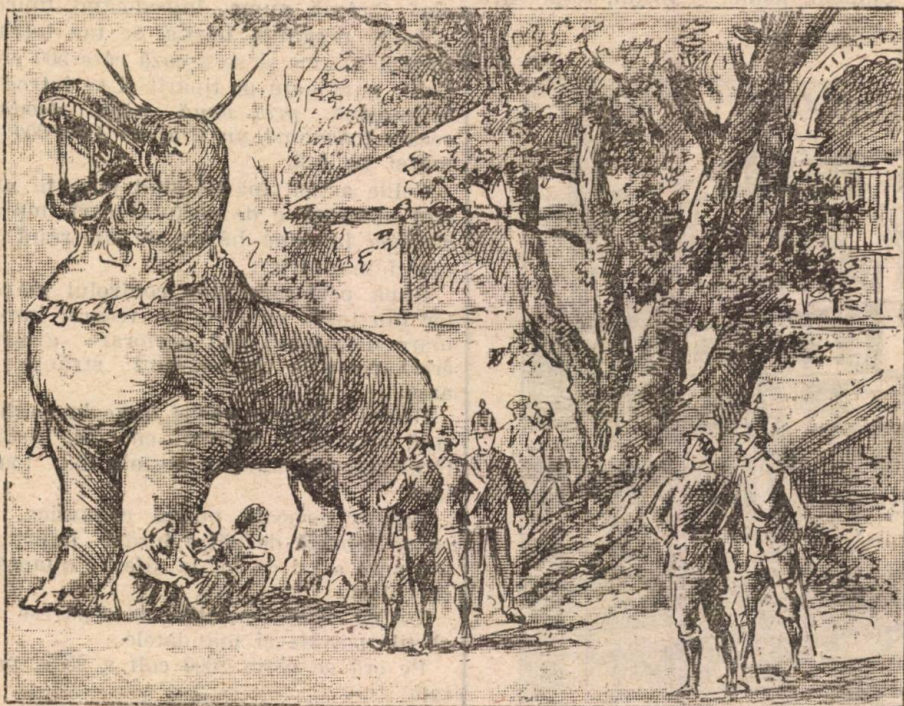
Palatul Maharajahului din Manipur

Statul Manipur, dependentă birmană a regatului britanic, ține de comisarul șef din Assam—pentru unele afaceri, și pentru altele de vice-regele Indiei. Pus sub protectoratul Angliei de la 1826, el primește de la guvernământul Indiei o

50.000 până la 75.000 franci. Pământul aparține regelui. Șeful fiecărui sat este responsabil față de rege pentru impozitul fiecărui cultivator.

Moneda consistă în mici bucăți de aramă pe care este la un colț figura rajahului; monedele engleze și birmane, de o valoare egală circulă și ele.

Armata este o miliție care trebuie să

Palatul maharajahului din Manipur

rentă anuală de 15.000 franci, pentru supravegherea valei birmane Kuba și nu plătește nici un tribut.

Palatul Maharajahului, a cărui intrare este precedată de două statui colosale, reprezentând hipopotami cu gura deschisă—a fost incendiat împreună cu reședința engleză cu ocazia unor turburări. Budgetul rajahului, atinge cifra de

răspundă la toate chemările; ea se compune din 4.400 infanteriști, 400 călăreți și 500 tunuri, instruiți de ofițerii englezi. Regatul Manipur are și justiție. Inchisoarea, care este în incinta regală, poate să conțină o sută de prizonieri, cari îi întrețin tează la întreținerea drumurilor.

Păun Petrescu

TIM

John Morris era un bogat locuitor din San-Francisco. Mai de mult fusese minier de uleiuri în Pensylvania. Din firea lui blând și bun, nu l'a văzut nimeni supărat de cât o singură dată când unul din tovarășii lui, omori cu lopata un

guzgan, care voia să intre pe sub cort. Și supărarea lui a fost așa de mare, în cât era aproape să-l omoare pe tovarășul lui.

Intr-o zi, cum eu eram în vizită la el, auzii un zgomot care mi-a atras atenția. Cu mirare văzui un guzgan mare, cu părul lucios, cu botul ascuțit, cu ochii mici și vii, care fără nici o teamă, umbla prin oada. John Morris surase.

„E Tim“ — zise el liniștit, și la un semn al lui, Tim se urcă pe genunchii lui și își începu toaleta, lingându-și blana și dându-și cu labele peste mustați, ținând pe stăpânul său cu micii și inteligenții săi ochi.

„Tim este vechiul meu amic, și dacă astăzi stai aici, de vorbă cu d-ta, în loc la fix la 300 de metri sub pământ, aceasta o datorez lui.

„Vechii mineri din Pensylvania, în totdeauna au avut o mare afecție pentru guzganii cari furnică prin minele lor. Trăind într'un întuneric absolut pe care nu-l pătează de cât slaba lumină a lămpilor lor, adesea depărtați unii de alții prin sute de metri, guzganii sunt singurii lor tovarăși. Le dau firmături de pâine și ei îi urmează pas cu pas, îi distrează chiar, în unele împrejurări le face servicii utile. Nu râde. Aceste animale au auzul foarte fin, sunt obișnuite cu toate zgomotele, presimt prăbușirile și dispariția lor din unele galerii devenite periculoase, este, pentru mineri un semn totdeauna sigur, de a se păzi de ele. Cel puțin astfel era părerea tatălui și tot astfel este și a mea. Fiecare aveam unul sau două tovarăși de aceștia. Și ne așteptau la intrarea în puțuri, ne însoțea la lucru, se învârtea în jurul nostru și în timpul mesei se așezau la o parte așteptându-și partea lor, care nu lipsea nici odată. Tim era tovarășul meu nedespărțit. Imi cunoștea pasul de departe.

„Intr-o zi, venind la lucru, un supraveghetor ne interzise de a ne scobori în mine. O galerie se prăbușise și două mineri lipseau. Eu mă oferii să pornesc în căutarea lor și mă coborai în puț. Tim mă aștepta neliniștit, agitat, și pentru prima oară, ezită să mă urmeze. Fluera și în fine se decise. Intra în galeria în care știam că lucrau cei doi mineri. Această galerie era destul de lurgă și, când ajunsei la capătul ei, o văzui astupată printr-o deschizătură.

„Bucăți mari de stânci astupau trecerea și formau un zid de o grosime așa de mare, că nu-mi mai rămase nici o îndoială, că nenorociții mei tovarăși fuseseră zdrobiți. Orice ar fi va trebui să mă asigur prin toate mijloacele posibile. Cu târnăcopul meu, dădui câte-va lovituri în stâncă, la intervale regulate: acesta este cunoscutul semnal al minerilor. După aceea așteptai cu grije și cu temere un răspuns la fel cu cel dat de mine. La prima lovitură de târnăcop, Tim pieri; îl fluera dar nu se întoarse.

„Imi repetai semnalul, când la a doua lovitură de târnăcop, auzii o pârâitură puternică în urma mea, urmată de o prăbușeală de pământ amestecată cu pietre, care-mi închise drumul. Fusei făcut prizonier, ca și nenorociții mei tovarăși, și dacă nu fusei încă omorât, eram expus să mor de foame și asfixiat. Cei de afară nu știau în ce galerii intra sem, și înainte de a o descoperi... voi fi mort.

„Aveam cu mine lampa și un coș cu provizii... un dejun. Cu multă economie, imi putea ajunge două zile. Trecând primul moment de spaimă, cercetai cu îngrijire spațiul în care eram închis. Un pârâias mic, trecea pe aci și constatai că apa nu se oprește în dărâmături, ci se

scurge. Prin urmare era o crăpătură prin care intra apa, deci și aer. Pericolul asfixiei era, dacă nu înlăturat, cel puțin amânat, dar după asta... ce voi face? Stinsei lampa pentru că uleiul ce-l aveam îmi era prea prețios, și apoi, mă puteam gândi și pe întuneric. Insa înainte de a o stinge, mă uitai la ceas : erau 8 ore dimineața.

„Așezat pe un colț de stâncă, înconjurat de o noapte adâncă și cufundat în reflecții, mă simțeam copleșit de disperare, ne mai având de cât o dorință : de a vedea sfârșindu-se mai repede agonia mea. Mă gândeam că ar fi mai bine ca pământul să se prăvălească peste mine, când un zgomot ușor îmi deșteptară lua-re a minții. Era o nouă crăpătură care se deschidea ? Mă atinse ceva, era Tim, care se urca pe picioarele mele în sus. Ceea-ce am simțit atunci, nu pot descrie. Îmi reapi-nsei lampa și îl sărutai. Îmi deschisei coșul cu provizii și din puținul ce a-veam, Tim își avu partea lui... Dar pe unde venise ? Prin crăpătura prin care intra apa ? nu se putea, pentru că nici labele nici părul nu-l erau ude. Îmi cerceai închisoarea din nou și în alt loc văzu o altă deschidere prin care pătrun-dea aerul.

„Ce să fac ? Prin cap îmi trecu o idee, nebunească, ce e drept, dar pe care nu e-zitai de a o pune în practică. Pe o bucată de hârtie scrisă ! „sunt închis în ga-le-ria Brannard : veniți-mă în ajutor. Mor-ris“. Legai cu un fir desăciut din geanta mea, acest bilet de gâtul lui Tim, pe care îl sărutai și ducându-l la deschizătură îi dădui drumul. S'ar fi zis că Tim primește ce voi eu de la el. Mă uitai la ceas, erau 5 ore. De 9 ore eram înmormântat de viu. Stinsei lampa și așteptai.

„Câte ore au trecut ? Nu știu. De la plecarea lui Tim, speranța mă părăsi. Simțeam că mă pierd, și un oare-care timp, pe care nu l-aș putea preciza, cred că mi-am pierdut cunoștința. Fui deștep-tat din anicpeala mea prietru'n zgomot ușor. Reaprinsei lampa și văzu pe Tim în crăpătură. De gât avea un fir alb care se țara după el. Trăseai acest fir și văzu că este agățat de ceva. Trăseai mai tare și din deschizătură apărură o feștiță de lampă, destul de lungă și îmbibată cu ulei. Un bilet era legat de ea : „Curaj, vom face totul ca să te scăpăm și-ți trimitem ulei pentru lampă“.

Feștița era destul de lungă, și după toa-te socotelile mele putea să-mi ajungă 24 de ore.

„Că am sărutat pe Tim, că l'am primit ca pe salvatorul meu... mai e nevoie să vă spun ? cum i-am scos firul, s'a ghemuit pe genunchii mei și începu să-și facă bo-tul cu labele. Nu mai încapă îndoială că el avea cunoștință de serviciul ce mi-l a-dusesese. După aceea am aflat că, Tim so-sind n eșirea puținului în jurul căruia toți tovarășii mei erau îngrijorați, el se frecă pe picioarele lui Dickson, cel mai bun ca-marad al meu, pe care-l cunosc, și făcu tot posibilul ca să-l atragă atenția asu-pra hârtiei atârnată de gâtul lui. Dick-son înțelese și... a doua zi eșii din acest mormânt... salvat de Tim, care de atunci nu m'a părăsit, și nu mă va părăsi... cât va trăi.

„Tim, vino aici, moșule !! vino !!“

Și ca și altă dată, Tim se ghemui pe genunchii lui. Eu nu mă putui opri de a nu-l mângâia.

SAMOA ȘI SAMOEZII

Cu toată puțină sa populație împrăș-tiată pe numeroasele insule pierdute în mijlocul oceanului Pacific, archipelagul Samoa—numit de Bougainville—„archi-pelagul navigatorilor“ — este fără înce-tare turburat de luptele interne și de re-voluții.

Capitala guvernământului, Apia, si-tuată pe coasta de vest a insulei, Opolu, la picioarele muntelui Vaia, numără de-abia 2000 locuitori.

Descendenții indigenilor care asasina-ră pe tovarășii lui Pêrouse, pare că și-au

Sus, un pescar indigen, jos lo cuin-ța primului-ministru

pierdut ura lor contra albilor ; ei primi-ră fără ostilități pe Kotzebuc în 1825. Acest călător găsi insula Pola mai fru-moasă dintre toate și nu ezită a pune in-sula Ojalava înaintea lui Taiti, pentru măreția și fertilitatea ei.

Hervey Whitaker, care a vizitat în 1887 insulele Samoa, arată pe indigeni mult mai inteligenți, mai blânzi de cât vecinii lor din Polynesia ; culoarea lor va-riază din brun închis sau din măsliniu în arămiu deschis. Părul negru și creț, este adesea colorat artificial în roșcat.

Cocotierul, arborul de pâine și bana-nierul le furnizează hrana de căpetenie.

Singurul lucru care-l fac, afară de pes-cuit, de recolta coprah-ului (nucă de coco uscată), de plantația taro-ului și de cultura fructelor, este fabricațiunea de „tapa“ sau țesătura. Arhitectura caselor

lor în formă de stup, nu s'a schimbat. Temperatura mijlocie a anului este de 28 grade.

Bărcile samoezilor, imensele lor piroge, pot să aducă de la 50—75 persoane de la o insulă la alta. Guvernământul din Samoa este o monarhie, prezidată de rege și vice-rege și de două Camere.

Aceste insule sunt mereu neliniștite de răskoale și din această cauză mulți sunt depărtați prin insulele vecine. Unul dintre răsculați este și Mataafa, care a fost exilat pe o insulă din grupul Onion ; el primi aci vizita mai multor partizani cari îi aduseră multe provizii de tot felul.

Păun Petrescu

PROSPER MÉRIMÉE

MATEO FALCONE

Odinioară se dedea în Corsica, numele de „stufiș“ regiunilor muntoase, acope-rite cu mărăcinii aproape de nepătruns, unde se refugiau toți aceia cari aveau ceva de regulat cu justiția. Și aceștia erau numeroși într-o țară unde se joacă cu pușca și cu cuțitul la cea mai mică ceartă.

La marginea unui asemenea stufiș lo-cuia un om renumit, în ținut, pentru ma-rea iscusință la mănuierea puștei. El se numea Mateo Falcone.

Destul de bogat, el trăia din produsul turmelor sale pe care păstorii le du-ceau să pască în munte. Bun prieten ca și periculos dușman, el era foarte consi-derat în districtul Porto-Vecchio. El era însurat ; soția sa se numia Giuseppa și aveau un băiat de zece ani, Fortunato.

Într-o zi de toamnă, Mateo eși de di-mineată cu soția sa pentru ca să mear-gă să viziteze una din turmele sale în-tr-o poiană. Micul Fortunato voi să-și în-tovărească, dar poiana era prea de-parte ; de altfel trebuia ca unul să ră-măie să păzească casa ; deci tatăl refuză.

Plecaser de câteva ore și micul For-tunato era întins liniștit la soare, pri-vind munții albaștri și gândind că Du-mineca apropiată va merge să mănân-ce în oraș la unchiul său caporalul, dând fu pe neașteptate întrerupt din gândurile sale de pocnitura unei arme cu foc. El se sculă și se întoarse înspre câmpie de unde pleca acel sgomot. Alte pocnete de pușcă se succedară, trase la intervale neregulate și totdeauna din ce în ce mai apropiate : în sfârșit, pe po-teca care venea din câmpie la casa lui Mateo, apărură un om cu un bonet țugu-iat, cum poartă muntenii, pe cap, cu barbă, acoperit cu sdrențe și târându-se cu greutate sprijinindu-se pe pușca sa. Primise un glonț în coapsă.

Acest om era un bandit, care, plecând noaptea pentru ca să meargă să cum-pere praf de pușcă din oraș, căzuse pe drum într-o cursă a soldaților corsicani. După o îndelungată apărare el fusese nevoit să se retragă, urmărit și târân-du-se din stâncă în stâncă. Dar el era cu puțin înaintea soldaților și rana îl puneafară din starea de a ajunge la stufiș înainte de-a fi prins.

El se apropie de Fortunato și îi zise : — Tu ești fiul lui Mateo Falcone ?

— Da.
 — Ei, sunt Gianetto Sanpiero. Sunt urmărit de „gulerile galbene”. 1) Ascunde-mă, căci nu pot merge mai departe.
 — Și ce va zice tata dacă te-ai ascunde fără voința lui?
 — Va zice că ai făcut bine.
 — Cine știe?
 — Ascunde-mă iute: ei vin.
 — Așteaptă să vie tata.
 — Cum să aștept! La dracu! Ei vor fi aci în cinci minute. Aide, ascunde-mă săui te omor.

Fortunato îi răspunse cu sânge rece: „Pușca ți-e descărcată și nu mai ai cartușieră”.

— Am stiletul.
 — Dar tu alergi ca mine? El făcu un salt și se depărtă.
 — Tu nu ești fiul lui Mateo Falcone! Mă vei lăsa tu să m'aresteze înaintea casei tale?

Copilul păru atins.
 „Ce imi vei da dacă te ascund?” zise el apropiindu-se.

Banditul scotoci într'un buzunar de piele care atârna de mijloc și scoase o piesă de cinci franci care o păstrase fără îndoială pentru ca să cumpere praf de pușcă. Fortunato zâmbi la vederea piesei de argint, o apucă și zise lui Gianetto: „Nu crede nimic”.

Îndată el făcu o mare gaură într-o clădire de fân de lângă casă.

Gianetto se ghemui aci și copilul îl acoperi astfel ca să-l lase puțin aer pentru respirat, fără a fi posibil să crezi că fânul ascunde un om. El se duse să ia o piscică și puși ei și se așeză pe clăia cu fân pentru a face să se creadă că nu se mișcase din acel loc. Apoi observând urmele de sânge pe poteca de lângă casă le acoperi cu îngrijire cu praf și, aceasta, făcută, el se culcă din nou la soare cu cea mai mare liniște.

După câte-va minute, sease oamenii în uniformă brună cu gulerul galben, și comandați de un aghiotant, erau înaintea porții lui Mateo. Acest aghiotant era puțin rudă cu Falcone. El se numia Tiodoro Gambo: era un om activ, tare temut de bandiți căci el prinsese mulți.

Aghiotantul întrebă pe Fortunato dacă nu l'a văzut trecând pe Sanpiero. Copilul răspunde că nu; dar acesta bănuind că el nu-i spune adevărul, mângăie pe Fortunato care continuă a nega. În fine Gamba încearcă într'un alt mod: el scoate ceasul din buzunar și promite formal de a-l da copilului dacă acesta arată ascunzătoarea banditului.

Fortunato lăsă să-i scape un surâs de neîncredere și fixând cu ochii săi negri pe aceia al aghiotantului se sforță de a citi aci încrederea care trebuia s'o aibe în cuvintele sale.

„Să-mi pierd epauletul,” strigă aghiotantul, dacă nu-ți dai ceasul cu această condiție! Camarazi! sunt martori; și eu nu pot să-mi retrag cuvântul”.

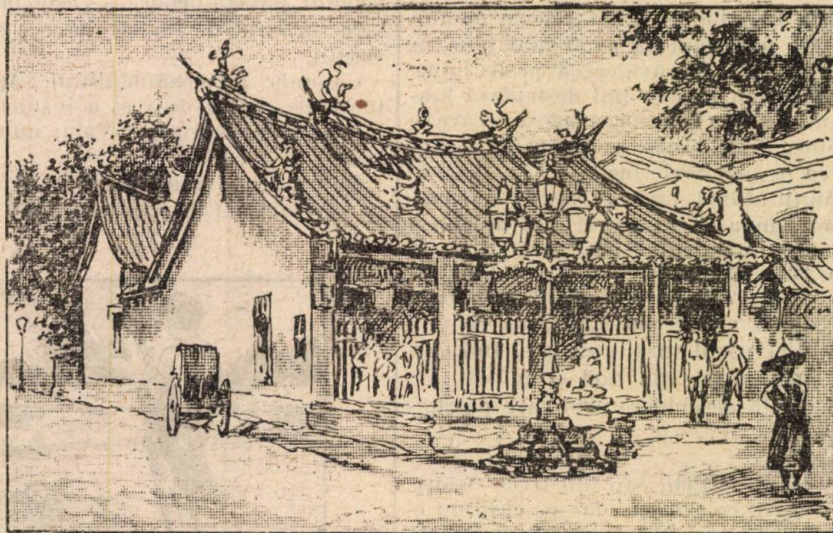
Vorbind astfel el apropia mereu ceasul, așa că el atingea aproape obrazul palid al copilului. Acesta arată pe figură sa lupta ce se săvârșea în sufletul său, lăcomia și respectul trebuit ospitalității. Pieptul său gol se ridica cu forță și părea că se înăbușe. În acest timp ceasornicul se mișca, se învârtea și câte-odată

1) Soldații aveau gulerile galbene.

TEMPLELE BUDISTE

Cum se înmormântează la Chinez

Templele budiste chineze sunt de construcții variate, dar modelul care îl arătăm aci este cel mai obișnuit. E'le conțin numeroși idoli înaintea cărora se fac ofrandele, în timp ce se arde t' mae. În

Templu chinez

general la intrarea templelor sunt așezate clopote sau tobe în care lovesc credincioșii la intrarea lor pentru a cheana pe preoți care le vând cârți de rugă-cini și lumânări.

Moartea unui personaj chinez este totdeauna o afacere bună pentru săraci. Ei profită de lungile preparative care preced înmormântarea pentru a trăi gratuit pe cheltuielile familiei defunctului, care este obligată a ține masa în timp de zece sau cincisprezece zile.

Îi lovea capătul nasului. În fine, puțin câte puțin mâna i-se ridică către ceas, vârful degetelor îl atinse; și el atârna cu totul în mâna sa fără ca aghiotantul să lase cu toate acestea capătul lanțului... Cadranul era azuriu, capacele erau lustruite din nou... la soare el părea tot de foc... Ispita era prea tare.

Fortunato ridică apoi și mâna stângă și arătă cu degetul său gros pe deasupra umărului, căpița de fân unde era ascuns. Aghiotantul înțelese îndată. El lăsă capătul lanțului: Fortunato se simți singurul posesor al ceasului. El se ridică cu ușurință unui cerb și se depărtă cu zece pași de căpița cu fân în care soldații începuseră îndată să scormonească.

Nu după mult se văzu fânul mișcându-se; și un om sângerând, cu pumnalul în mână, eși: dar, cum el încercă să se ridice în picioare, rana nu-i mai permise să stea drept. El căzu. Aghiotantul se aruncă pe el și îi smulse stiletul. Îndată îl legară tare, cu toată împotrivirea sa.

Gianetto, culcat pe pământ și legat ca o legătură de uscături, întoarse capul

Ziua fixată pentru înmormântare, cosciugul foarte masiv și foarte greu, este pus pe frînghii legate de groși bambuși care stau pe umerii numeroșilor purtători.

La cei bogați, corpul este pus pe un car tras cu brațele pe care se află un imens mavechin de bambu, acoperit cu pânză pictată, având pretenția de a reproduce portretul defunctului aflându-se

în paradis. O escortă de „cipay”, care urmărează pe purtătorii de lanterne, de un aer bizar cortegiului, pe care un străin l'ar lua, la prima vedere, drep o scenă de carnaval.

Când corpul este depus în mormânt, situat adesea pe panta unei coline, cea mai mare parte a asistenților se reîntorc să sfârșească masa, apoi fie-care pleacă.

Traian Popescu

spre Fortunato, care se reapropiase: „Fiu de...!” îi zise el mai mult cu dispreț de cât cu mânie. Copilul îi aruncă piesa de argint care o primise, simțind că încetase de a o mai merita; dar proscrisul nu avu aerul de a da atenție acestei mișcări. El zise cu mult sânge rece aghiotantului: „Dragă Gamba, nu pot merge; veți fi obligat de a mă duce până în oraș”.

— Veți alerga îndată mai iute ca o căprioară răspunse crudul cuceritor, dar fii liniștit, sunt așa mulțumit că te am, că te voi purta o leghe pe umărul meu fără să fii obosit. Sau altfel, camarade îți vor face o litieră cu crăci și cu man-taua ta; și la ferma din Crespoli vom găsi ca!

— Bine, zise prizonierul; veți pune și niște pae pe litiera voastră pentru ca să fiu mai bine.

În timp ce soldații se ocupau, unul de a face un fel de brancard cu crăci de castan, alții să panseze rana lui Gianetto. Mateo Falcone și soția sa apărură deodată la întorsătura unei poteci care conducea la stușiuri.

Femea înainta încovoiată sub greutatea unui sac enorm de castane în timp ce bărbatul său mergea liniștit ne ducând decât o pușcă într-o mână și alta pe umăr; căci este nedemn ca un om să poarte altă povară decât armele sale.

La vederea soldaților, primul gând al lui Mateo fu că el venea ca să-l aresteze. Dar pentru ce această idee? Mateo avea deci o încurcătură cu justiția? Nu. El se bucura de o bună reputație. Era, cum se zice, un particular bine stabilit; dar el era Corsican și muntean și sunt puțin Corsicanii munteni care, examinând bine trecutul lor, să nu găsești ceva greșeli, ca o lovitură de stilet și alte bagatele. Mateo, mai mult ca oricare altul, avea conștiința curată, pentru că mai de mult de zece ani el nu îndreptase pușca sa contra vre-unui om; dar totdeauna el era prudent și se pregăti să facă o frumoasă apărare, dacă era trebuință.

„Femeie, zise el Giuseppei, pune jos sacul și fii gata”. Ea ascultă îndată. El îi dădu pușca care o avea pe umăr și care ar fi putut să-l încurce. Încă pe aceea care o avea în mână și înaintă încet către casă, pe după arborii cari mărgineau drumul, și gata, la cea mai mică demonstrație dușmană, să se arunce înapoia trunchiului cel mai gros, de unde ar fi putut să facă foc fiind protejat. Femeia mergea după el ținând pușca de schimb și cartușiera. Ocupația unei bune gospodine, în caz de luptă, este de a încărca armele bărbatului său.

De o altă parte, aghiotantul era foarte încurcat, văzând pe Mateo înaintând astfel, cu pașii numărați, cu pușca înaintă și cu degetul pe cocoș. Dacă din întâmplare, Mateo era rudă cu Gianetto, sau dacă era amicul său, și voia să-l apere, gloanțele celor două puști ale sale vor sosi la doi dintre noi, tot așa de sigur ca o scrisoare la poștă, cu toată rudenială...

În această încurcătură el luă o hotărâre foarte curagioasă: de a înainta către Mateo pentru a-i povesti afacerea, vorbindu-i ca unei vechi cunoștințe; dar scurtul interval care îl separa de Mateo îi păru foarte lung. „Iată! ehi! vechiul meu camarad, strigă el, cum îți merge dragul meu? Eu sunt Gamba, vărul tău”.

Mateo fără să răspundă un cuvânt, se oprise și pe măsură ce celălalt vorbea, el ridică încet țeava puștei sale, în așa fel că ea era îndreptată către cer.

„Bună ziua frate, zise aghiotantul, întinzându-i mâna. E mult timp de când nu te-am mai văzut.

— Buna ziua, frate.

— Venisem pentru a-ți zice ziua bună trecând, și verișoarei mele Pepa. Am făcut o lungă călătorie azi, dar nu ne plângem de oboseală, căci am făcut o prindere frumoasă. Am pus mâna pe Gianetto Sanpiero.

— Dumnezeu fie lăudat! strigă Giuseppea. El ne-a furat o capră săptămâna trecută.

Aceste cuvinte îmbucurară pe Gamba. — La dracu! zise Mateo, poate i-o fi fost foame.

— Secătura s'a apărut ca un leu, urmă aghiotantul puțin umilit; el mi-a omorât unul din soldați și nu s'a mulțumit cu atât, el a strivit brațul caporalului Chardon; dar nu e cine știe ce, era un

francez... În fine el se ascunsese așa de bine că dracu n'ar fi putut să-l descopere. Fără micul meu văr Fortunato nu l'aș fi găsit nici odată.

— Fortunato! strigă Mateo.

— Fortunato! repetă Giuseppeo.

— Da, Gianetto se ascunsese sub această clae de fân colo jos; dar micul meu văr mi-a arătat drăcovenia. El voi spune și unchiului său, caporalul, ca să-i trimeată un frumos dar pentru osteneală. Și numele lui și al tău vor fi în raportul care-l voi trimite d-lui avocat general.

— Blestem! zise mormăind Mateo.

Ei ajunseră grupul. Gianetto era deja culcat pe litiera și gata de a pleca. Când el văzu pe Mateo în tovărășia lui Gamba, surase cu un suras straniu; apoi, întorcându-se către ușa casei scuipe pe prag zicând: „Casă de trădător”. Nu era decât un om care trebuia să moară, acela care îndrăznise să pronunțe cuvântul de trădător către Falcone. O bună lovitură de stilet, care nu ar fi fost nevoie să fie repetată, ar fi plătit imediat insulta. Cu toate acestea Mateo nu făcu alt gest decât acela de a duce mâna la frunte ca un om copleșit. Fortunato reîntrase în casă, văzând că tatăl său sosea. El reapăru îndată cu o strachină de lapte pe care o aduce sub ochii aplecați ai lui Gianetto.

„Depart de mine!” îi strigă proscrisul cu o voce fulgerătoare. Apoi întorcându-se către un soldat: „Camarade, dă-mi să beau”, zise el.

Soldatul îi dădu bidonul cu mâinile sale și banditul bău apa care i-o da un om cu care el schimbase lovitură de pușcă. În fine el ceru ca să-i lege mâinile astfel ca să fie cruciș pe piept în loc de a le avea la spate. „Aș vrea să fiu culcat pe placul meu”. Se grăbiră de a-l satisface; apoi aghiotantul dădu semnul plecării, zise adio lui Mateo, care nu-i răspunse și scobori cu un pas repede spre câmpie.

Trecură aproape zece minute fără ca Mateo să deschidă gura. Copilul privea cu un ochiu neliștit când pe mama sa când pe tatăl său, care, rezemându-se pe pușcă îl privea cu o expresie de mânie.

„Începi bine! zise apoi Mateo cu o voce liniștită, dar înspăimântătoare pentru aceia cari cunosc bine omul.

— Tatăl! strigă copilul înaintând, cu lacrimile în ochi, ca pentru a se arunca la genunchii săi. Dar Mateo îi strigă:

„Înapoi de la mine!” Și copilul se opri și suspină nemișcat la câțiva pași de tatăl său.

Giuseppa se apropie. Ea zărise lanțul ceasului al cărui capăt eșia din cămasa lui Fortunato.

— „Cine ți-a dat acest ceas?” întrebă ea cu un ton sever.

— „Vărul meu, aghiotantul”.

Falcone apucă ceasul și aruncându-l cu forță de o piatră îl făcu în mii de bucăți.

— „Femeie, zise el, acest copil este primul din neamul său care a făcut o trădare”.

Suspiniurile și sughițurile lui Fortunato se îndoiră și Falcone ținea ochii săi vii și străpungători totdeauna în ai lui. În fine el scormoni pământul cu vergeaua puștei, apoi o aruncă pe u-

măr și reluă drumul stufigurilor strigând lui Fortunato să-l urmeze. Copilul ascultă.

Giuseppa alergă după Mateo și îi apucă brațul. „Este copilul tău”, îi zise ea cu o voce tremurătoare, ațintind ochii săi negri în aceia ai bărbatului său, ca pentru a citi ceea ce se petrecea în sufletul lui.

„Lasă-mă răspunse Mateo: eu sunt tatăl lui”.

Giuseppa îmbrățișă pe fiul său și intra plângând în casă.

Ea se aruncă în genunchi înaintea icoanei Fecloarei și se rugă fierbinte. În acest timp Falcone merse vreo două sute de pași pe potecă și nu se opri de cât într'un șanț. El îl încercă cu patul puștei și îl găsi moale și ușor de săpat. Locul îi păru convenabil pentru scopul său.

„Fortunato du-te lângă piatra cea mare”.

Copilul făcu ceea ce i se comanda apoi îngenunchiă.

„Spuneți rugăciunile.

— Tată, tată nu mă omorâ!

— Spuneți rugăciunile! repetă Mateo cu o voce teribilă.

Copilul bâlbâind și suspinând, spuse *Pater* și *Credo*. Tatăl, cu o voce tare, răspundea *Amen!* la sfârșitul fiecărei rugăciuni.

— Astea sunt toate rugăciunile care le știți?

— Tată mai știu și *Ave Maria* și litania care m'a învățat mătușa.

— Este lungă dar nu are nimic.

Copilul isprăvi litania cu o voce stinsă.

„Ai isprăvit?”

— Oh, tată, ertare! iartă-mă! Nu voi mai face! Voi ruga atâta pe vărul meu caporalul că va libera pe Gianetto!”

El vorbea încă; Mateo încercase pușca și o pune pe piept zicându-i: „Dumnezeu să te ierte!” Copilul făcu o sfortare disperată pentru a se ridica și îmbrățișă genunchii tatălui său; dar nu avu timpul, Mateo dădu foc și Fortunato căzu mort.

Fără să arunce o ochitură asupra cadavrului, Mateo reluă drumul casei sale pentru ca să caute o sapă să îngroape pe fiul său. De-abia făcuse câțiva pași că întâlni pe Giuseppa, care alerga alarmată de zgomotul puștei.

„Ce-ai făcut? strigă ea.

— Dreptate.

— Unde este el?

— În șanț. Il voi înmormânta. A murit creștinește. Voi face să i se cânte o leturghie. Să spunem ginerului meu Tiodoro Bianchi să vie să locuiască cu noi.

Trad. de Traian P. Lascu

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetăria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

- CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaî-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și imbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii în gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F.

Una pongă de argint veritabil, oxidată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece.

Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalară.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară.

Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat.

Două servicii de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă.

Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel.

O vioară fină cu cutia ei.

O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală”, mare biurow de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capa e.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe R. gale și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri. pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

IN GHIARELE UNUI LEU

După ce fusese telegrafist în Mashonaland, apoi director de poștă, d. Ernest Brockman se întoarse pentru cât-va timp în Anglia.

La sfârșitul concediului, el se reîntoarse în Africa și debarcă la Beira. Acolo fu prezentat maiorului Patrick Forbes (reprezentantul lui Cecil Rhodes în Rodesia de nord), care-l însărcină cu administrarea districtului și a serviciului poștal.

Linia telegrafică trans-siberiană era în toiul construcției — e vorba de marile proiecte ale lui Cecil Rhodes, care voia să reunească Capul și Cairo printr'un fir telegrafic — și el primi ordinul să se ducă să dirigeze operațiunile la Chinde pe imbucătura fluviului Zambeziului.

Aci i s'a întâmplat aventura pe care o vom povesti-o aci.

La începutul lui Octombrie, spune d. Brockman, mă găseam la 30.000 mile de Koto-Kota. Secundul meu era un erou irlandez cu numele Dan Markel, singurul alb care mă asista; aveam o suită de 50 negri, cari veneau cu noi în luminișurile imensei păduri pe care o traversam.

Aveam trei colibe, de forme circulare, și a mea se afla în mijlocul luminișului.

Deasupra patului meu aveam armele. Pușca mea favorită era spânzurată de o masă la îndemână.

În ziua dramei, după o partidă de vânătoare în împrejurimi, mâncam dinaintea colibeii împreună cu Dan Morakel.

Pe la orele zece seara, începui să casc. Noaptea era intensă. Mă scula, zisei noapte bună lui Markel, și fie-care intră în coliba sa. Aprinsei lampa și mă apuca să citesc un ziar englez care îmi sosise cu poșta în acea zi.

Încet-încet, fui cuprins de somn, dar pe la miezul nopții mă deșteptai din cauza concertului lugubru de hienă, cari urlau în împrejurime. Plictisit de această muzică neplăcută, mă scula și luai pușca, gândind că trăgând două-trei focuri, aceste animale vor fugi, cunoscută fiind frica lor.

Eșind afară, zării pe câmp, după câțiva pași, numeroase perechi de ochi galbeni, fosforescenți.

Mă gândii să scol pe Markel spre a-l propune să împușcăm hienele; dar îl știam că nu prea e sportsman și că o să prefere să doarmă. Mă întorsei atunci în colibă și mă culcai din nou.

Dar somnul îmi fu de scurtă durată. Erau orele 2 din noapte, când observai că ceva mișcă sub pat. Neliniștit, ascu-

tați cu atenție și deodată auzii un zgomot indescriptibil, foarte cunoscut de vânătorii africani. Înțelegi îndată că un leu s'a ascuns sub patul meu, căci numai un leu ar fi avut îndrăzneala să intre în coliba mea.

Nu voi descrie senzațiile mele la această descoperire, pentru bunul motiv că eram complet paralizat de frică. Strigătele pe cari aș fi voit să le scot mi se opriseră în gât și tremuram ca varga gândindu-mă ce mă așteaptă.

După câteva minute de așteptare mortală, înțelegi că leul a eșit de sub pat și că s'a apropiat de mine. M'am învelit cu plapoma, dar de odată m'am pomenit asvârlit la pământ. Acum leul lingea sângele care curgea din umărul meu pe care mi-l sfâșiasse. Înceai să-mi ridic genunchii spre a-mi apăra pieptul, dar leul îmi dete o puternică lovitură de labă care cât p'aci era să-mi spargă piciorul. Îmi frânse o coastă din stânga. Se așeză apoi ca un câine pe labele dinapoi, se ridică, puse una din labe pe pieptul meu în semn de posesiune și ridicându-și capul mândru în sus, scoase trei răcnute teribile cari răsunară în tăcere ca niște tunete.

Auziră atunci oamenii. Negrii, înebuniți, trăgeau focuri la întâmplare. Morkel, cu pușca în mână, se apropiase, în căutarea leului, de coliba mea.

— Brockman... ești acolo? strigă el. Îi auzii chemarea, dar nu fusei în stare să-l răspund.

Markel făcu înconjurul colibeii și observă gaura pe care o făcuse leul în zidul de bambu spre a pătrunde înăuntru. Se întoarse la ușă și cu o lovitură o dădu jos.

Silueta lui Morkel îmi apărui în față. Fiara îmi înfipse atunci dinții în mine și sărind cu un răget teribil, răsturnă pe Markel; apoi alergă spre pădure, târându-mă.

Vă las să înțelegeți spaima lui Morkel, când după ce intrase în coliba mea îmi găsise patul gol și la picioarele patului un lac de sânge.

Leul se oprise cu mine la marginea pădurei, sub un gros boabab și acolo mă culcase între labele lui, spre a-și astămpăra prânzul, căci monstrul respira fără încetare sângele din rănille mele.

În adevăr mă întrebam de ce acest mâncător de oameni nu mă ucisese pe loc, când atâtea alți lei ucid imediat boii sau caii? Lucru bizar, acestui leu părea să-i placă a mă vedea cum trag de moarte în ghiarele lui! Avu senzația atroce de a-mi savura moartea.

În timpul acesta Morkel rătăcea prin întinerie în căutarea mea. În sfârșit isbutise să obțină de la niște cafri torțe de iarbă uscată, și la lumina acestor lumini improvizate, mă zări în ghiarele leului.

Morkel nu era de cât la vre-o câțiva metri de noi, dar nu îndrăzne să tragă de frică să nu mă lovească și pe mine.

— Să nu-ți fie frică, Brokman, strigă el îndreptându-și arma.

La zgomotul produs de apropierea sa, leul se întoarse spre el, își puse laba pe pieptul meu și răcnind înspăimântător, fu gata să sară asupra inoportunului care îi întrerupea prânzul. Mă întreb și acum cum a putut Morkel să aibă sân-

gele rece de a trage la cinci metri de fiară.

El trase. Leul se clătina și căzu lângă mine: Glonțul îi intrase în ochi, îi spărsese falca inferioară și se oprise în craniu. Pentru mai multă siguranță, Morkel voise să mă tragă, dar primul își făcuse opera și animalul murise.

Mai avui forța să mă ridic și căzuți ca o masă în brațele lui Dan Morkel.

C. Arg

DIN ALASCA

Căutătorii de aur din Alasca, pentru a căuta aurul străbat distanțe mari pe locuri necunoscute. Fiind-că în unele locuri sub zăpadă nu se cunoaște unde e pământ sau apă, ei au improvisat un

Pe lacul Bennet

mijloc de comunicație mixt. După cum se vede din ilustrație, ei pun barcile pe săniș, iar sănișele sunt mâunate de vânt. Sănișele acestea, la povârnișuri mai ales, merg cu o iuteală grozavă.

Nev.

EMIL ZOLA

ULTIMELE CARTUȘE

Căpitanul și caporalul inspectau casa. Nimic de făcut în parter; se mulțumiră să pue mobile la ușe și la ferestre, pentru a le baricada cât mai bine posibil. Apoi organizară apărarea la micile ferestre ale primului etagiu și în pod, aprobând celelalte preparative făcute de Weiss 1): saltelele care astupau obloanele și deschizăturile făcute din loc în loc printre lemnele care le compuneau.

Nu cădea încă, în fațadă, decât gloanțe pierdute. Weiss și căpitanul, însoțit de băiatul grădinar și de doi oameni, se urcaseră în pod, de unde puteau să supravegheze mai bine drumul. Îl vedeau oblic până la piața Bisericeii. Această piață era acum în puterea Bavarezilor; dar ei nu înaintau totdeauna decât cu multă grijă și cu o extremă prudență. În colțul unei străduțe un pumn de infan-

1) Un locuitor din Bazeille, lângă Sedan, care ajută pe soldații francezi.

teristii îi țin încă în eșec timp de aproape un sfert de oră, cu un foc astfel nutrit, că morții se grămădeau. Câte odată, prin fum, se distingeau o femeie, cu o pușcă, trăgând dela una din ferestre. Era casa unui brutar, soldații se găseau aici ascunși, amestecați cu locuitorii: și, casa luată, se auziră strigăte, o teribilă înbrânceană fu până la zidul din față unde într-o mulțime apărură rochia femeii, o vestă de om, apoi, un foc de pluton bubui, sânge țâșni până la acoperiș. Germanii erau neînduplecați; toate persoanele prinse cu arma în mână, care nu aparțineau armatelor vrășmașe, erau împușcate îndată. Înaintea furioasei rezistențe a satului, mânia lor creștea și pierderile înspăimântătoare care le încercau de mai mult de cinci ore, îi dedeau la crude răzburări. Răulețele curgeau roșii, morții închideau drumul, câteva răspântii erau pline de grămezi de morți și răniți care scoteau horcăeli. Apoi în fiecare casă, pe care o lua după o luptă violentă, îi vedea aruncând pae aprinse; alții alergau cu torțe, alții ungeau pereții cu petrol și îndată străzi întregi fură aprinse: Bazeille ardea.

În acest timp, în mijlocul satului nu mai era decât casa lui Weiss, cu obloanele trase, care îi dedeau aere amenințătoare de cetate, hotărâtă să nu se dea.

— Atenție! iată-ți strigă căpitanul.

O descărcătură pornită din pod și din primul etaj, culcă la pământ trei din Bavarezii care înaintau pe lângă ziduri. Ceilalți se retraseră și se puseră la pândă la toate colțurile drumului; și asediul casei începu; o așa ploaie de gloanțe biciu fatada că s'ar fi zis că este un uragan. Timp de aproape zece minute această descărcătură de puști nu încetă, găurind zidul fără să facă vreun mare rău. Dar unul din oamenii pe care căpitanul îi luase cu el, comitând greșala de a se arăta la ferestruică, fu omorât de un glonț fiind lovit în frunte.

— Unu mai puțin! strigă căpitanul. Păziți-vă dar, nu suntem destui pentru a ne omorâ de plăcere!

Chiar el luase o pușcă și trăgea, adăpostit înăpoia unui oblon. Dar Laurent, băiatul grădinar, făcea mai ales admirația sa. În genunchi, cu țeava puștei rezemată în strimta gaură a unei deschizături a oblonului, ca la tun, nu slobozea un glonț decât cu siguranță și el anunța chiar dinainte rezultatul.

— Micul ofiter albastru, colo jos în inimă... Celuilalt, mai departe uscătuivul cela înalt, între ochi... Grosul care are o barbă roșie și care mă plictisește, în pânțele...

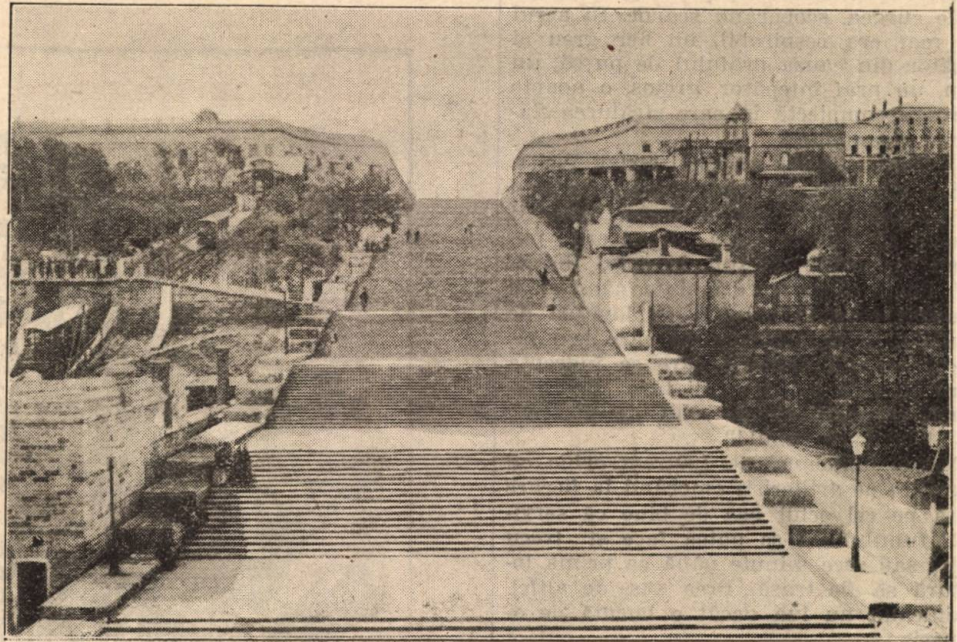
Și, fiecare dată, omul cădea trăsniț, lovit la locul care-l spunea și el continua liniștit, nu se grăbia, având de ce, spunea el, pentru că i-ar fi trebuit timp pentru a-l omorâ pe toți la fel unu câte unu.

Ah! dacă aş avea ochi? repetă furios Weiss.

Îi spărseseră ochelarii și era desperat. Îi rămânea binoclul dar nu putea să-l țină bine pe nas, în sudoarea care-i inunda fața, și, adesea trăgea la înfrământare, înfrigurat, cu mâinile tremurând. O patimă care se mărea din ce în ce. biruia calmul său ordinar.

— Nu vă grăbiți, asta nu servă la nimic, zicea Laurent. Ia uite, ochii-i cu îngriire, acela care nu mai are casă, la colțul băcăniei... Foarte bine, i-ai

VEDERI DIN ODESA

Scara bulevardului Nicolaevski

rupt un picior, și, iată-l cum se svârcolește în sânge.

Weiss, puțin cam palid, privea. El murmură:

— Sfârșește-l.

— Să stric un glonț, ah! nu. Mai bine aș face să se prăbușească un altul.

Năvălitori observară că acest tir de temut pleca de la ferestruica podului. Nicu un om nu putea să înainteze fără să rămăie la pământ. Îndată ei aduseră la luptă trupe noi, cu ordinul de a ciurui cu gloanțe acoperișul. Acum nu mai putea sta în pod: olanele erau găurite cu așa mare ușurință ca și subțirile foi de hârtie, proiectilele pătrundeau din toate părțile, bătăind ca albinele. La fiecare secundă erau în pericol de a fi omorâți.

— Să ne coborâm, spuse căpitanul, putem să stăm în primul etaj. Dar, cum se îndreptă spre seară, un glonț îl ajunsese în pânțele și îl doborâ.

— Prea târziu!

Weiss și Laurent, ajutați de soldatul care rămăsese, se grăbiră să-l coboare, dar el le strigă să nu-și piarză timpul ocupându-se de el; își avea socoteala sa, putea tot așa de bine să moară și sus ca și jos. Cu toate acestea, când fu culcat într'un pat, într-o cameră din primul etaj, voi încă să conducă apărarea.

— Trageți în grămadă, nu vă ocupați de rest. Atâta timp cât focul nostru nu va încetini, ei sunt prea prudenți pentru a se băga în pericol.

În adevăr, asediul miciei case continua. De douăzeci de ori ea păru că o să fie luată în furtuna de fer de care era bâtuță: și, sub ploaia de gloanțe, în mijlocul fumului, ea se arăta din nou în picioare, ciuruită, sfărâmată, scuipând cu toate acestea gloanțe prin fiecare din ferestruicile sale. Năvălitori îndârjiți că erau opriti de atâta timp și că pierdeau atâta lume, înaintea unei astfel de căsute, urlau, trăgeau dela distanță, fără să aibă curajul să se năpustească să spargă poarta și ferestrele de jos.

— Atenție! strigă caporalul, iată un oblon cade!

Violenta gloanțelor scoase din balamale un oblon. Dar Weiss se grăbi, aruncă un dulap în fața ferestrei, și Laurent, ascuns înăpoia lui, putu să continue tragerea. Unul din soldați zăcea cu falca zdrobită, din care sângele curgea. Un altul primi un glonț în beregată, se rostogoli până la zid unde trăgea să moară cu un tremur convulsiv din tot corpul. Nu mai erau decât opt, afară de căpitan care, slăbit pentru a vorbi, ghemuit în fundul patului, dădea încă ordine prin gesturi. Ca și podul, cele trei camere din primul etaj începea să devină de nelocuit, căci saltele în bucăți nu mai opreau proiectilele: sfărâmaturi de tencuială săreau din ziduri și din tavani, mobilele se rupeau, marginile dulapului se spargeau ca sub loviturile toporului. Și mai rău era că munițiile se isprăveau.

— Ce păcat! murmură Laurent. Mergea așa de bine!

Weiss avu iute o idee.

— Așteaptă.

Se gândise la soldatul mort, sus în pod. Și se urcă, îl căută, pentru a-l lua cartușele care trebuia să le aibă. O bucată de acoperiș se prăbușise, el văzu cerul albastru, niște raze vesele de lumină care îl înfricoseră. Pentru a nu fi omorât mergea târându-se pe genunchi. Apoi, când avu cartușele, vreo treizeci încă, se grăbi, coborâ în galop.

Dar jos, cum împărtea această nouă provizie cu băiatul grădinar, un soldat scoase un strigăt și căzu pe burtă. Nu mai erau decât șapte, și, îndată fură sease, caporalul primind în ochiul stâng un glonț, care făcu să-l sară creierii.

Weiss, din acest moment, nu mai avu cunoștință de nimic. El și cu ceilalți cinci continuau să tragă ca nebunii, isprăvind cartușele, fără chiar să aibă idee că puteau să se predea. În cele trei mici odăite, nodeaua de cămămidă era plină de sfărâmaturi de mobilă. Morții astupați

ușele, un rănit într'un colț, scotea un plâns spăimântător și prelung. O dungă roșie curgea, scoborând scările. Și aerul nu mai era respirabil, un aer greu și arzător din cauza prafului de pușcă, un fum, un praf înțepător, greșos, o noapte aproape completă în care strălucea flăcările gloanțelor.

— Tunete! aduc un tun! strigă Weiss.

Era adevărat. Desnădăjduit de a veni de hac acestui pumn de furios, care îi făcea să aștepte atâtea, Bavarezii puneau în poziție un tun, la colul Bisericeii. Poate că ar trece înainte, când ar fi aruncat casa la pământ cu lovituri de ghulele. Și această onoare care le-o făcea, această artilerie care se îndrepta spre ei, colo jos, înveseli tare pe asediați, care chicoteau, plini de dispreț: „Ah! lașiți, cu tunul!”

Mereu înghenunchiat, Laurent ochia cu îngrijire pe artileriști omorând la fiecare dată pe cel ochit așa de bine că serviciul tunului nu se putea face și trecu cinci sau zece minute până ca prima lovitură să fie trasă. Prea sus, de altfel, ghiuleaua nu luă decât o bucată de acoperiș.

Dar sfârșitul se apropia. În zadar căutați morții, nu mai aveau decât un singur cartus. Istoviți, răătăciți, cei sease dibuiați, căutați ceva ce ar putea să arunce pe fereastre, pentru a strivi pe inamic. Unul din ei care se arătă vorbind, arătând pumnii fu străpuns de o salvă de puști; și nu mai rămaseră decât cinci. Ce era de făcut? să se scoaie, și să încerce să scape prin grădina și câmpii?

În acest moment, un sgomot se auzi jos, un val furios urcă scara; erau Bavarezii care se întorseseră, rupând ușa din 'napoi, ocupând casa. O învălmășală teribilă se iscă în micile odăi, printre corpurile și mobilele fărâmate. Unul din soldați avu pieptul străpuns de o baionetă și ceilalți doi fură făcuți prizonieri. În timp ce căpitanul, care își dăduse ultima suflare, întepenise cu gura deschisă, cu bratul încă ridicat, ca pentru a da un ordin.

Trad. de Păun Petrescu

TIMBRELE DIN LUME

POSTA

Poșta propriu zisă există din cele mai vechi timpuri; odată cu civilizația a crescut și poșta. Curierii au existat în China, Asiria, Egipt.

După Herodot și Xenofon, ea a fost stabilită în imensul imperiu al Persilor, de Cyrus. Herodot, povestește că la persi, erau din loc în loc trupe de călăreți cari duceau scrisoarea de la un post până la celalt. Sub Cezar serviciul curierilor era și mai bine stabilit în Galia și Italia. Scriind Cezar din Bretania două scrisori lui Cicero, întâia a ajuns în 26 de zile iar a doua în 28 de zile. Bine înțeles curierii aceștia se întrebuintau pentru ordine date armatei sau funcționarilor imperiului. De la Ludovic XIII oamenii ceilalți putură să corespundă între ei.

V-t-m.

DIN ARABIA

O logodită din Meca

O tinăra logodită din Meca. Voalate când apar în public, în ziua logodnei, ele stau la poarta casei cu fața desco-

perită, întreaga zi. Obiceiul este să-și atârne de gât tot aurul ce îl au, în formă de salbe.

Intâmplarea lui Luca Bihan

Luca Bihan, matelot pe bordul lui „Gypaete”, un vapor mic care face transportul la Cayena pentru administrația penitenciarelor, fu aruncat în mare, — în timpul unei manevre pe o furtună, — împreună cu catargul cel mare După ce fusese aruncat încoace și în colo cu catargul timp de două zile și două nopți, el fu văzut și salvat de transatlanticul „La Navarre” care mergea de la Vera-Cruz spre Franța.

Suferise atât de mult, bietul Luca în timpul celor 48 de ore petrecute în mare, că nu mai vru să navigheze nici odată. Totuși în familia lui nu fuseseră de cât marinari. Copilul unui pescar din Piriac, un port mic breton vecin cu Turballe, el fusese legănat pe malul mării. Copilăria și-o petrecuse pe țărm, pe nisip și pe stânci, și la vârsta de 10 ani plecase pe mare.

Ochii săi erau făcuți pe întinderea

mării, nările sale pentru mirosul ei, fața sa pentru vântul cel aspru, picioarele și mâinile sale pentru lemnul și sforile gudronate ale corăbiilor.

Dar marea, pe care el o comparase cu o față capricioasă, se arătă de odată sub adevărata-i figură de monstru pervers și înșelător, și nu mai vru să trăiască de cât departe de țărm, pe un sol imobil și solid.

Debarcat la Saint Nazare cu toate că își iubea părinții, nu îndrăzni să se întoarcă la Piriac, îi era teamă de batjocurile camarazilor, de disprețul părinților; și luă trenul spre Angers, cu gândul de a se ocupa de lucrul ardesiei.

La Trélazé, crezu că intrase în infern. Sub un cer gris, printre coșurile înalte ca niște stâlpi de tortură, munți negri, sângele din răni pătând pământul, peste care câte odată, o rază de soare aprindea fulgerile violente ale pumnalelor. Ici și colo se deschideau cratere vaste, lângă cari, scripete gigante lăsați în jos lanțuri groase cari semănau cu niște mâini

enorme. In fundul acestor cariere profunde, Luca se simți coprins de amețeală.

In vârful colinelor, sub umbrare de pae, el văzu pe lucrătorii cari preparau ardesele de acoperit. Muiat în apă pia-tră, o despicău cu un cuțit uns cu seif, apoi, cu lovituri de ciocan, o tăiau în dreptunghiuri. Luca ceru să fie pus la acest lucru, care, oare-cum era ușor, dar toate locurile erau ocupate, și supraveghetorul nu putu să-l pue de cât la extragerea pietrelor din subterană. Il conduseră la unul din puturi, i se dete un toporaș și o șapcă ceruită, și-l coborâră în put.

Luca simțindu-se coborând spre adâncimile acelea se gândi la micul cimitir din Piriac și la cosciugurile pe cari le scoboară cu frânghiile în groapă.

O lovitură bruscă îl deșteptă din visarea sa. Lămpi electrice, mișcare, sgomot: mina.

Clopotul anunță sosirea unui om și șeful alergă spre el.

— Viț ca lucrător? Il întrebă.

— Da.

— Bun. Veți ajuta pe tovarășii să desfacă blocurile și să le pue în vagonete. Bagă de seamă să nu fiți leneș.

Luca luă un cârlig și se apucă de lucru.

Din timp în timp, el se uita la lucrurile din jurul lui. Scobitura aceea era împărțită în trei bănci.

El se găsea pe prima bancă și rupea petrele după cea d'a doua, introducând cârligul în crăpătură. Pe a doua și pe a treia bancă, doi câte doi, alți lucrători săpa. Unul, fără rēpaos și cu o regularitate de mașină, lovea cu ciocanul peste un târnăcop pe care un altul îl ținea vertical sau oblic și pe care-l ridica brusc după fie-care lovitură. Pe fețele palide ale acestor oameni, nu se mișca nimic. S'ar fi zis că și-a pierdut conștiința că nu mai auziau nimic și fără îndoială că nici nu se mai gândeau.

Uitându-se în sus, Luca văzu o lumină alunecând în lungul bolței, acestea erau lămpițele supraveghetorilor, cari umblau sus pe punți, observând ca să nu se întâmple vreun accident.

In curând Luca fu învins nu din cauza lucrului ci din cauza tristeții și a umbrei. Deprins de a cunoaște timpul după mersul soarelui, nu știa de cât timp se află acolo. Echipa de noapte sosi. Iși lăsă instrumentul acolo și urmă pe tovarășii lui pe scări. Căci seara, oamenii nu sunt scoși cu ascensorul ci urcă pe scări, o distanță de 150 metri.

La isprăvitul urcușului, pătrunseră într'un culoar făcut în perete, care se bifurca și din care una din ramuri conducea la puturile scărilor. Prostit, zăpăcit, cu ochii turburi, cu mâinele și picioarele îngreuiate, Luca întârziase. Inșelat de ecouri, el apucă cealaltă ramură a galeriei, făcu câțiva pași și căzu în negură.

De sigur că toată această istorie fusese un vis. Luca nu naufragiase, Luca nu fusese găsit de „La Navarré” nu văzuse

nici odată Trélazé și nu se coborâse în puturi. Luca adormise în hună, în timpul gardei și fusese aruncat în mare.

Dar ce mare ciudată, și ce ciudat cer. Nici un val, nici o mișcare, nici un vânt; și totuși nici o stea, nici o lumină de lună!! Căzând, înghiți puțină apă, apa era sărată și grea, dar nu era apă de mare. Inotă, dar fie-care mișcare a brațelor lui făcea un sgomot enorm care se prelungea în depărtare. Lovindu-se de ceva tare, el se agăță de el. Luca se crezu mort, judecat și condamnat ca păcătos. Căci unde putea fi de cât într'un lac din iad? El imploră pe sf. Luca, sf. Ives și sf. Fecioară, își mărturisă păcatele, plânse și începu să cheme moartea.

Luca căzu într'o escavație părăsită și pe care infiltrațiile de apă o transformară în lac.

Lucătorii, grăbiți de a se duce acasă,

nu observară absența sa, cu atât mai mult cu cât supraveghetorul de sus nu-l trecuse în controale. Luca sezu 12 ore în apă, în noapte, în tăcere și în spaimă. In fine, țipetele lui fură auzite de lucrătorii din echipa de noapte, cari își isprăviseră timpul de lucru.

Primul salvator, care alergă în ajutorul lui, își frânse clavicula și trebui să renunțe, al doilea nu putu ajunge pe Luca care se sbătea ca un desperat, crezând că vine un drac la el. In fine un al treilea, cel mai tare din grupă, îl apucă și-l scapă.

Când îl văzură apărând pe marginea abisului, teafăr, fu o mirare generală.

— O cădere de 40 de metri! Trăbue să fiți breton ca să ați așa noroc.

— Da, dar eu sunt matelot! zise Luca și revenit din spaima lui întrebă de cale, se urcă ca o maimuță pe scări, bătut la ușa biuroului, își dete toporașul, ceru

SALVADOR

Catedrala Sf. Mihail

Salvador este o republică din America. Capitala San Salvador este numită de indigenii Cuscatlan. Este un oraș nou și foarte frumos. Intre edificiile de seamă sunt: Teatrul Național, Universitatea, catedrala sf. Mihail a cărei ilustrație o

reproducem aci, Muzeul, și altele. Populația țării este de 30 locuitori pe kilometru patrat, pentru o suprafață de 18720 k. p.

— Populația San-Salvadorului este de 30,500 de suflete.

Vani

ertare că a pierdut șapca și fără a răspunde la întrebări, alergă de luă trenul pentru Saint-Nazaire.

Inecat pentru a fi inecat, el prefera mai bine să fie sub mare, în mijlocul mării, de cât la 100 de picioare sub pământ.

O DRAMĂ ÎN ȚARA GORILELOR

Era noaptea târziu...

De afară, focul din mijlocul colibei părea un incendiu, atât era isbitor contrastul între acest focar luminos și întunecul nopții. Pătratul luminos al ușii se proiecta departe pe poteca de nisip mărginită de cocotieri, ale căror foi trosneau sub ploaie, o ploaie tropicală, brutală, deasă și plină de zgomot.

În colibă erau cinci inși, cinci Europeni, dintre cari și o femeie, toți veseli de a se ști la adăpost și strânși în jurul focului care-i usca și le fereba alimentele.

Afară, furtuna urla din ce în ce mai tare, zguduind copaci și coliba. Câte odată, o intermitență a zgomotului, lăsa să se audă izbucniri vesele de râs ale celor cinci Europeni.

Aceștia erau toți francezi.

— Mărturisește, Julieto, zise un om cu barba căruntă, că acum o lună, când te-am imbarcat în Bordeaux pentru Congo, nici nu visai să te distrezi atât.

— Ah! tată, răspunse fata, știam eu, că cu d-ta și cu logodnicul meu o să-mi placă Africa.

Un tânăr, logodnicul, se înclină cu un surâs de satisfacție și zise:

— Totuși, ar fi trebuit să rămâi la Franceville. Ți-o repet, nu e de loc prudent din partea ta ca să ne însoțești la o vânătoare atât de periculoasă. Căci știți, riști cele mai mari pericole.

— Ah! Și care, mă rog? zise fata râzând.

— Întrebă pe tovarășii noștri, Martin și Sorel cari trăiesc în pădurile din Batekes de 5 ani.

— Da, da, știu, răspunse Julieto, ție-e frică de gorile, de „hoții de femei“. Ei bine, dacă vr'unul din acești hoți s'o lega de mine, sunteți d-tră care o să mă apărați.

Martin, unul din cei doi coloni bătrâni, care însoțiseră pe d. Desclavot, pe fiica sa și pe logodnicul său, împărțea aceleași temeri ca și logodnicul.

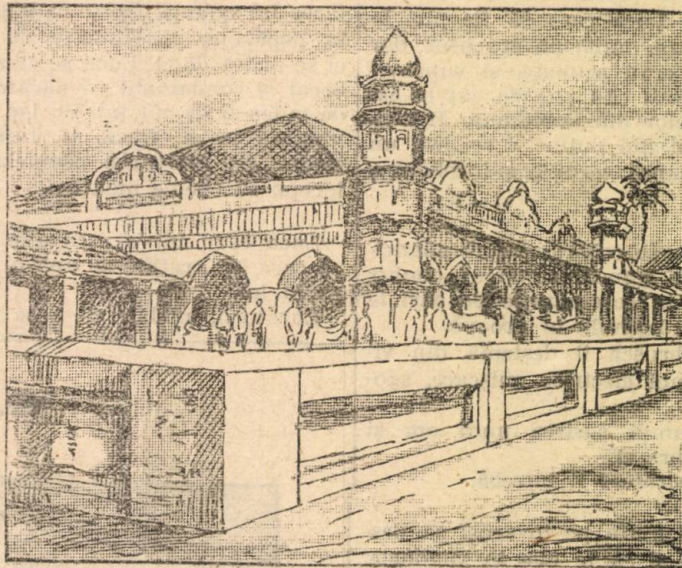
El spuse că un goril, enorm se învârtă prin împrejurimi în căutarea unei soții și că nu putea să-și găsească din cauza răutății lui.

— Nu râde, d-soară. În toată lumea nu e un animal mai teribil ca gorilul. În fața lui, elefantul se dă înapoi și tigru tremură. Forța sa este așa de mare în cât zdrobește un taur în brațele sale. Agilitatea sa este fantastică, uzează de mâini și de picioare cu o adresă nepusă. Sunt spăimântătoare picioarele lui când le aruncă spre pradă și o sfâșie în două. Și ceea ce-l face mai de temut, este viața sa nomadă, rătăcind vecinic, astfel că-l poți întâlni ori unde. Cine știe? Poate că vre-unul din acești lu-

Marea moschee din Pinang

Moscheele musulmanilor variază mult în stilul architectural după diferitele ținuturi unde cultul lor a fost introdus. Adesea bisericile și templele care exis-

tectural al țării, cum arată gravura noastră care este marea moschee din Pinang, în insula cu acelaș nume. Englezii, cari ocupă această insulă, au făcut marea moschee pe cheltuiala lor, câștigând astfel pe drept recunoștința numeroșilor credincioși din această insulă.

Marea moschee din Pinang

tau fură transformate în moschee; astfel este Sf. Sofia din Constantinople. În Indi, arhitecții au imitat templele budiste, în Turcia stilul bizantin predomină.

Nu este dar de mirare ca în Malaesia să găsim moschee afectând tipul archi-

tectural al țării, cum arată gravura noastră care este marea moschee din Pinang, în insula cu acelaș nume. Englezii, cari ocupă această insulă, au făcut marea moschee pe cheltuiala lor, câștigând astfel pe drept recunoștința numeroșilor credincioși din această insulă.

Păun Petrescu

gubri hoții de femei este prin apropiere.

Cu toate că ultimele vorbe fură zise răzând nici fata nici tatăl său, nici logodnicul nu mai glumiră.

Ploua mereu. Cina era pe sfârșite. Focul se stinge.

Bătrânul vânător pricepu că a mers prea departe, că speriasse pe tovarășii săi.

Când toți se ridicară îndreptându-se spre culcușuri, el adăogă:

— Dar și eu sunt o maimuță și colegul care s'ar atinge de tovarășa noastră, va trebui să fie prea îndemânatec.

Coliba nu avea de cât o cameră. Trei oameni se întinseră într'un colț. Julieto se culcă pe o covertură, în colțul opus pe când logodnicul se încăpățănase a rămânea de sentinelă.

Ploaia cădea în torente. Dintr'un colț într'altul, când zgomotul furtunei permitea, se mai schimba câte o vorbă. Apoi vocile încetară, focul arunca ultima lumină și, coliba deveni tăcută și neagră.

Logodnicul, în picioare la ușă, se căznea să pătrundă întunericul cu ochii, să audă vre-un strigăt, vr'un pas. El se gândea la cele spuse de Martin și i se părea că vede mișcând în toate tufișurile.

— Încă o oră de sentinelă, își zise, el uitându-se la ceas.

Se apropie de colțuri ca să se asigure că toți dormeau liniștiți sub paza sa.

De odată, se auzi un zgomot ca o lo-

vitură de tun. S'ar fi zis că o stâncă enormă căzu peste colibă. O spărtură se produse în colțul unde dormea Julieto. Un tipăt pătrunzător răsună. Apoi nimic...

Totul durase trei secunde.

Reveniți din spaima lor, cei patru oameni alergară spre colțul unde era fata. Ea nu mai era. Lângă culcușul ei peretele era deschis.

Imediat nenorociții vânători înțeleseră. Gorilul. El deteră năvală afară. Fără îndoială că Julieto nu putea fi departe. Dar în ce loc? Noaptea era neagră și sgomotul sinistru.

Desclavot își păstra sângele rece. El strigă pe logodnic care umbla în toate părțile nebun de durere.

— Martin, zise el bătrânului colon, ai promis a-mi scăpa fata. Condu-ne.

— Se crapă de ziua, zise acela care se lăudase a fi mai șiret ca „colegii“ lui. Nu ne putem orienta de cât după urme. Să așteptăm câte-va minute.

Așteptară o jumătate de oră, ceea ce le păru o noapte întreagă. Pe urmă, lumina se făcuse destul de mare și se puseră în urmărire, prin noroiul dintre copaci. Mergeau în linie indiană: Martin în cap cu ochii fixați pe urmele gorilului. Martin nu zicea nici o vorbă, dar era în prada unei turburări atroce; mai întâi pentru că se legase să scape pe fată, în urmă, că răpitorul nu putea fi

de cât teribilul Goril, judecând după urmele enormelor sale labe.

De odată, Martin ridică brațul și se opri. Tovarășii lui se strânseseră la un loc.

— Iată o stâncă de granit. Animalul a înconjurat-o de două ori, fără îndoială este după ea.

Apoi, împărțind trupa în două, el porni prin o parte cu logodnicul, pe când celălalt colon conducea pe tatăl.

După stâncă se întâlniră în momentul când un spăimântător răget eși de după un colț; ei zăriră pe Julieta leșinată pe pământ și în picioare lângă ea un goril colosal îi privea cu o furie nespusă.

Hidoasa bestie avea înălțimea unui gigant, un cap ca de taur, dinți ca de erodil. Părul îi era sbârlit ochii îi aruncau flăcări. Șezu jos și cu cele două brațe, largi cât corpul său, se lovi puternic peste piept. Scoase un al doilea răget, care făcu să vibreze aerul și se aruncă asupra lui Martin. Acesta se așeză în fața celorlalți și luă gorilul la ochi.

Din nenorocire bătrânul vânător nu putu trage. Gorilul, temându-se să nu i se ia prada înapoi, o ridică de jos și o târă după el. Martin trăgând ar fi putut lovi pe Julieta.

Monstrul se aruncă asupra armei, o smulse cu brutalitate, apoi, punând fata pe pământ, stăramă țeava cu dinții, o îndoii cu degetele și o aruncă în europeni.

Martin luă pușca logodnicului și reveni la goril care venea contra lui, fără a o mai ține pe prizonieră.

O detunătură... monstrul căzu mort.

După câte-va momente, fata deschise ochii și surase salvatorilor ei. Tatăl său îi arătă pe Martin :

— Iată cui dătoarești viața.

— Îți cer eretare, d-șoară, că tocmai așa de târziu îți spun bună dimineța.

Mai târziu, tinerii căsătoriți aflară că bătrânul colon, era prințul de M...destul de cunoscut în Paris și în Viena, și care se refugiase în Africa, în urma unei mari nenorociri.

DIVERSE

Câte ouă se produc pe an. — S'a stabilit că Statele-Unite produc 850.000 de tone de ouă, Franța 300.000 tone, Germania 270.000 tone și apoi vin pe rând Anglia, Danemarca, Belgia. S'a calculat că dacă toate ouăle ar fi puse în formă de colac ar face cel puțin de trei ori înconjurul globului pământesc pe la equator.

Câte telefoane sunt în raport cu locuitorii. — Statele-Unite are 1 telefon pentru 16 locuitori, Danemarca 1 pentru 50, Elveția 1 pentru 54, Germania 1 pentru 100, Anglia 1 pentru 143 iar Franța 1 pentru 364 locuitori.

Cel mai mare stalagmit. — Intr-o comunicare făcută „Societății geografice” din Paris d. Mazaurie a spus printre altele, că în grota dela Tharax (Franța) a găsit un stalagmit care crede că e cel mai mare până acum. Grota se împarte în cinci părți; a treia parte în care s'a găsit

stalagmitul se numește „de la Tour”. Stalagmitul are o circumferință de 30 metri și este perfect rotund; iar ca înălțime se unește cu bolta (se știe că stalagmitele merg de jos în sus).

Cum se dezvoltă microbii. — Nu toată lumea cunoaște iuteala cu care se dezvoltă microbii. Ei bine, s'a hotărât că un microb ordinar care e ca greutate cam a zeceia milionă parte dintr'un gram, după 6 zile de înmulțire cântărește un chilogram. Iar dacă urmărim înainte, după ce se vor înmulți de 150 de ori adunați toți microbii ar forma un număr de 1 urmat de 44 de nule și ar fi de un milion de ori mai mare ca soarele. Microbi se înmulțesc prin diviziune. Un microb se divide în două, două părți în patru, patru în opt, etc.

Cafeaua. — În lumea întreagă se produce mijlociu cam 200 de mii de tone cafea. Brazilia furnizează două treimi, apoi vin America centrală, Java și Arabia, Madagascar, insula Mamiciu, etc. În Franța în 1866 se consuma 1 kgr. de cap în 1910 3 kgr. Germania ca Franța; Anglia și Rusia preferă ceaiul.

Aurul și argintul în monedă. — O statistică interesantă a fost făcută de directorul monetăriei Statelor-Unite. Ea stăbilește că există în toată lumea aur în monedă de 17.913.025.000 lei; argintul este de 20 de miliarde 213.500.000 lei iar bancnotele sunt de 13.179.365.000 lei.

Franța are 4 miliarde aur și 3½ argint. Apoi vin Anglia și Rusia.

În privința monedei-hârtie, locul întâi îl are America de sud, apoi vine Rusia și după aceea Statele-Unite.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
ÎN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetăria Capșa —

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMATOARE

Văpșește imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug orice miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 banii la drogerii și farmaciile.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșite acute și cronice, tusea mângărească, vindecă sigur

*Pectosin
Iteanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmaciile

PURGEN

PURGATIV IDEAL

cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenica, histeria, slăbiciune generală, vindecă

*Hemofer
Iteanu*

recomandat de prof. dr. Buicellu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE

Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmaciile

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mănere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru oricărei case.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurișoare, montate în metal argintat Christofle V. P. F.

Una pungă de argint veritabil, oxidată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischnonzy, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frâna automată, prin contra-pedaliere. **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la „Compania Generală”, mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 vo lume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vîlpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Pe străzile Constantinopolului, veteranii umblă cu tablouri.—(Vezi pag. 5776).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

RĂZBOIUL ITALO-TURC

SUBSCRIPTIA NAȚIONALĂ Pentru marina de război

Trebue să recunoaștem că, în războiul italo-turc actual, ori-cari ar fi fost greșelile guvernului otoman, poporul a făcut proba unui patriotism admirabil. Soldații arată un curaj eroic și bătrânii, femeile, oamenii cari nu sunt sub arme, contribuie cum pot la apărarea onoarei islamice.

Una din manifestațiunile lor cele mai pline de patriotism este subscripția națională turcească pentru mărirea marinei de război.

În toate orașele și chiar în sate, autoritățile au instalat tablouri reprezentând faptele glorioase ale istoriei naționale. În special, oamenii din popor pot să admire Trecerea Bosforului de către Ienicerii, când venira în secolul XIV, pe galere puternice spre a năvăli în Turcia și a ataca chiar Bizanțul.

În cartierele populare din Stambul au fost puși pe lângă aceste tablouri sugestive veterani din războaie, cari dau mulțimei explicațiuni asupra perioadei magnifice pe care o amintesc acele picturi.

Și toți, bogați și săraci, aduc banul lor de aur sau de argint spre a forma un tezaur național de război care va permite să se lanseze pe mările antice, odinoară supuse Profetului, marile vase cari, după speranța poporului, vor fi invincibile.

C. Arg.

MAYNE REID

G O A

La întorcerea sa de la Taiti, șeful Onudo a găsit instalat în locu-i pe fratele său, Goa. Puțin gelos de tutoritate, i-a lăsat guvernarea. Goa avea tip de kanak vulgar și grosolan; cap și nas mare, buze groase, corpul grău, inteligență de asemenea, nici un fel de imaginație; cu alte cuvinte puțin deosebire de un dobitoc. Un fapt are să vi-l arate :

A venit să mă viziteze în seara sosirii mele în Balade; abia imi mântuisem prânzul, stam culcat pe iarbă, pe care oboseala zilei mă făcea s-o găsesc mai moale de cât era; privirile-mi erau îndreptate spre marea albastră și liniștită,

spre pădurile de verdeață ce mă înconjurau, ascultând pe Goa, cari mi povestea răzând o istorie adevărată, însă ciudată ca să poată fi spusă de el.

„Frata-meu Paiama, imi spunea el, era șeful d'aici, în timpul sosirii francezilor la 1853; nu iubea pe francezi. El și alții au voit să se bată cu el, au ridicat o revoltă. Ofițerii au dat ordin să-l urmărească, însă a putut să scape fugind în munți. Adesea în timpul nopții, se cobora până în sat, mânca niscaif pești sau broaște festoase, de care era lipsit în mijlocul codrilor, în care n'avea de cât rădăcini, coaje de arbori și oare-care fructe sălbatic. Într-una din zile îl întâlnesc. Eram prieten cu francezii și cu ajutorul a vr'o câțiva adevărați kanakci, leg pe Paiama de trunchiul unui cocotier cu ajutorul unei funii lungi și tari. Pe urmă îndată am dat fuga să găsesc pe șeful postului, d. Ville George și îi zisei : „Căpitane, Filipo Paiama e legat aproape d'aici“.

„Căpitanul își ia pușca și soldații, apleargă la frate-meu și-l împușcă pe loc. Pe urmă am zis către toți kanakcii, lovind cu piciorul cadavrul lui Paiama, ca să le probez că murise :

„De acum înainte eu vă sunt șeful!“

Goa, terminând în modul acesta povestirea, răsă sgomotos, nedeșteptând în mine nici un fel de eco.

Un amic indigen

După cum am spus am fost foarte bine primit de indigenii din Balade și grație câtorva butelii cu rachiū date bătrânului Onudo, am avut în totdeauna călăuze și oameni devotați, ca să-mi ducă lucrurile, printre indigeni, pe cari șeful mi-i da după împrejurări ca să mă întovărășesc, și am găsit un tânăr, care prin serviciile și felul de purtare se făcu cunoscut. Se numea Poulone și vorbea destul de bine franțuzește. Cu oare-care mic cadouri, mi-l făcui foarte bun prieten. Un lucru de nimica mulțumește pe acești indigeni și acum mi-aduc aminte de învoiala făcută între bucătarul meu și unul din acești indigeni : bucătarul se îndatora să-i împrumute undița și sfoara, tot timpul cât vom sta acolo; iar indigenul era obligat să ne procure pește. Credincios cuvântului dat, în fie-care zi vedeam pe indigen aducându-ne : olikisi, becunî). Când a fost să plecăm din trib el ne-a reîntors credincios unelte împrumutate, pe care în cele din urmă i le-am dăruit.

În deseale-mi excursiuni în această țară, găseam adesea urme de ședere a francezilor și Poulone, care cunoștea îndestul de bine tradițiile țarei, mi le povestea. Eram pe malurile unui râu cu apele ca cristalul, când mi-a arătat locul, unde se aflau dărămurile primei așezări a misionarilor în Noua Caledonie, aceia cari au debarcat în 1843, aduși de corabia Rhin. Poulone mi-a povestit cum acei părinți au făcut să se șteargă loviturile de foc date de Entrecasteaux. Indigenii la început n'au primit de cât

1) Specii de pești.

tremurând pe acei noui vizitatori, înspăimântându-se de toate mișcările și nevoind de cât cu cea mai mare neîncredere să se suie pe navă. Puțin câte puțin însă, tratați cu blândețe de francezi, s'au apropiat de dânși și le-au făcut toate serviciile, ce micile lor resurse le permitea ca să le dea.

Nu mult în urmă, această carabie a ridicat ancora și o priveau ducându-se, cu părere de rău. Cinci misionari au rămas în mijlocul lor și cu toate că-i intriga purtarea misterioasă a acelor oameni în costumul lor curios, tot au urmat să le facă serviciile cu plăcere.

Unul din cei cinci misionari, — părintele Viard, — vorbea limba polineziană și a putut destul de repede să se facă înțeles de oare-care părți din trib, ce erau de origine polineziană. Le-a explicat religiunea creștină și tuturor le era milă de soarta lui Isus; arătându-le cruci mari de aramă, acești canibali se mirați de barbaria celor ce au aplicat un asemenea supliciu.

„Înseși costumele preoților îi uimeau mult pe acești sălbateci și imi aduc încă aminte că a fost trecut din mână în mână tricornul unuia din ei până și la cel din urmă copil din trib și că proprietarul nu l-a mai văzut de cât câte-va zile în urmă. Dar curiozitatea a început să se șteargă ca ori-ce lucru învechit și indigenii au băgat de seamă că e o greutate pentru trib să hrănească pe cei cinci străini.

„Mai multe evenimente au venit să facă pe indigeni să nu le mai placă tricornurile misionarilor: o epidemie însoțită de foamete, pustia tribul și natura cea superstițioasă a indigenilor a aruncat vina pe misionari; mateloții unei nave franceze, înecați în apropiere, stătuseră cât-va timp în Balade și făcuseră neorânduși; în fine misionarii aveau un mare bulldog, care nu putea suferi mirosul sălbatecilor și îi mușca fără milă de picioare, când vre-unul trecea pe lângă locuința misionarilor. Mai mult încă, un frate, care trăia cu misionarii, escita furia animalului și d'aci, când cu atacul misionarilor de către Baladieni, singur bulldogul și cu fratele lui au fost omorâți cât pentru magazine le-au prădat și au isgonit pe cei 4 misionari de pe teritoriul Baladei“.

Aceasta a fost povestirea ce mi-a făcut Poulone, adăugând că de la acea epocă șefii n'au mai voit să primească misionari, dar tinerețea nu era mulțumită, de oare-ce tinerele fete din Poëbe, cari erau toate catolice, refuza să ia de bărbați niște păgâni.

Această nemulțumire a tinerilor din Balade nu era nedreaptă, dacă vă aduceți aminte că tribul Baladienilor avea mai mulți bărbați de cât femei și de multe ori se întâmpla ca numărul copiilor de sex bărbătesc să întrecă pe celălalt. Iată două motive cari favorizează dispariția acestei rase.

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

Reclama in Statele-Unite

Lumea în Franța a început să se plângă împotriva abuzului ce se face cu reclama de-alungul liniilor ferate. E cu neputință să mai admiri peisagiile, fără să nu fii obligat a citi numeroasele reclame ce se înșiruesc.

Dar acest abuz nu e nimic pe lângă acela al englezilor și al americanilor. S'a zis că epoca noastră este epoca afișului.

Ei bine, Anglia și Statele-Unite sunt țările reclamei obositoare, a afișului luminos, a publicității nămaș pomenite.

La Londra, surprins de o ploaie, căutam în deșert un refugiu, când un grom elegant care distribuia umbrele, ne eși înainte. Era un noroc neașteptat. O mulțime de persoane primeau oferta cu grăbire... și când deschideau umbrela, citeau cu litere groase albe pe stofa albastră: „Apa de Colonia Trei stele este cea mai bună”.

Cu toate astea, în materie de publica-

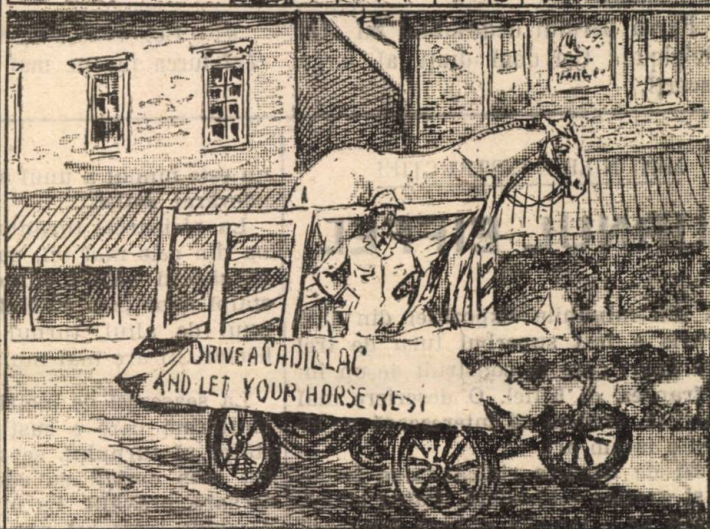
Spre a-și pune în evidență meritele produselor lor, valoarea candidaților lor electorali, au lansat reclama cu cerbi volanți și proiecțiuni luminoase pe tro-

și nu de geaba numesc new-yorkezi străda Broadway „marea stradă albă”. De cum se înserează, această stradă este orbitoare de lumină. Litere de foc care apar din obscuritate, dispar și reapar, panouri mobile care proiectează imaginea lor colorată ca niște faruri, nume cărșar, în toate culorile curcubeului, — e un potop de lumină.

Unele din aceste afișe sunt amuzante. Iată de pildă o grațioasă balerină pe un cal de foc, arătând trecătorilor că Barnum se află la Madison-Square. Un cinematograf monstru, unde se văd alternând scene amuzante și reclame.

Sunt unele afișe mari cât casa și case făcute anume spre a le primi.

Spre a atrage atenția, mulți agenți nu se dau înapoi de la procedeele cele mai

Un cal care chiamă publicul spre a-l aplauda la Madison-Square. — Un tablou colosal care face reclamă unui telefon. — Un afiș monstru pe o casă gigantică de pe Broadway. — Un cal plimbat în auto-mobil probând că regnul calului a'lua sfârșit.

te, englezii sunt încă novici față de Jan-kei. Grijă estetică nu-i preocupă prea mult pe aceștia și lasă cu toată inima, când concesionarul publicității plătește bine, să li se vopsească perșii casei cu culorile cele mai tipătoare.

tuare. Viitorul marelui publicității este, s'ar părea, în aceste anunțuri greu de tarifat și pe care toată lumea le vede forțat.

Jocurile de lumină electrică țin un loc considerabil în publicitatea americană

ridicule, cum sunt acelea de a preumbla un cal pe un automobil sau de a trimite pe stradă trei-zeci de oameni „sandwich” cari să poarte pe umerii lor un câine.

Arg.

TIMBRELE DIN LUME

MARCI FALSIFICATE

Expertii Gelli și Tani din Bruxelles au publicat alăturatele clișee, spre a pune în evidență și a apăra pe colecționarii de mărcile de 5 fr. belgiene falsificate. Se pot recunoaște astfel:

Fals

Original

a). Clișeu puțin mai mic în sens orizontal.

b). Deasupra lui „E” final de la Belgique, ornament format „furcă”.

c). Cornul colorat la stânga lui „C” de la Cinq, e mai mare ca în original, la dreapta spre marginea bulei albe dere-l închide.

cad). Furca părului dedesubtul lui „G” din Belgique: Cei doi dinți ai furcei sunt scurți.

b). Acelaș ornament format dintr-o simplă linie.

c). Acelaș corn, mai mic în original, se găsește în centrul bulei albe.

d). Cei doi dinți sunt mai lungi, căci furca începe mai jos.

Also

MINUNILE CONSTRUCȚIEI

TURNUL EIFFEL

Una din minunile Expoziției din 1889 din Paris a fost superbul turn de trei sute de metri care fu construit de un inginer francez, d. Eiffel. O descriere mai amănunțită, credem că interesează pe cititorii și o facem aici.

Îl vezi de departe ridicându-se impunător și grațios totdeauna. Patru stâlpi, care stau pe o temelie adâncă formează cele patru colțuri; ei se apropie pe nesimțite descriind o curbă elegantă și se întâlnesc la două sute de metri de înălțime.

Edificiul este peste tot compus din bucăți și drugi împreunați cu nituri, care se încrucișează ca firele unei pânze de păianjen; este o adevărată dantelă de fer. Douăsprezece mii de bucăți au fost desenate, lucrate, străpunse de găuri, numerotate și au fost apoi așezate, cu o precizie matematică. Semeția liniilor, proporțiunile armonioase ale acordurilor, măreția lucrului, probează că opera

nu este numai a unui savant ci și a unui adevărat artist.

La picioarele turnului impresia este una din cele mai vii, cu toate că nu poți să zărești vârful edificiului. Cei patru stâlpi sunt la o sută de metri depărtare unul de altul, turnul ocupă astfel un hectar. El are mai multe etaje.

La șasezeci de metri de pământ, pe o platformă care e susținută de cei patru stâlpi ai turnului, se găsește un adevărat oraș aerian cu restaurante, săli de serbare, prăvălii. La mijloc, prăpastia se deschide între cei patru munți. Printr-o largă galerie exterioară, se plimbă vizitatorii. Pe ornamentele care încoronază acest prim etaj, la locul de onoare, strălucește, în literă de aur, numele savanților și inginerilor ale căror descoperiri succesive au făcut posibilă această îndrăzneală antrepriză. Aci găsești o cutie de scrisori, apă, gaz, lumină electrică, telegraf, telefon ca și în celelalte etaje ale turnului.

La o sută douăzeci metri este o a doua platformă. Ca și la cea dintâi poți să te suii aci fie cu picioarele, fie cu ajutorul ascensorului, care face două minute pen-

tru a te ridica de la pământ până la aceasta de-a doua platformă.

A treia platformă se găsește la 265 metri de pământ; ascensorul urcă aci de la al doilea etaj în patru minute înțelegându-se și schimbarea care o faci pe o dușumea care se află la drumul jumatate. Nu se permite vizitatorilor de a se servi de a treia scară.

Înainte noastră se întinde marea Paris cu străzile vii luminate, cu colțurile întunecoase, cu monumentele sală care se deslășesc în linii mai accentuate, cu parcurile sale care formează oaze verzi în mijlocul unui fel de ocean petrificat. Mai departe zălines care înconjură capitala; vile, sate care apar ca niște pete albe de lumină.

Apoi, cerul albastru, orizontal, imensitatea; subjugată de acest spectacol grandios al naturii, simțim cum omul este mic și slab.

Dar, considerând punctul unde suntem în toată siguranța și repeziciunea cu care am sosit aci, ne zicem că acest „a fi slab” poate deveni mare, de oarece, prin inteligența sa, forța sa de voință și perseverența sa, a ajuns să producă un astfel de capo-de-opera.

Publicul nu depășește aceasta de a 3-a platformă.

Deasupra acestui etaj se găsește apartamentul foarte confortabil al d-lui Eiffel; o dublă despărțitură de lemn astupat cu bumbac mineral, rău conducător, îl păzește și de căldură extremă și de marea frig.

O sală rezervată pentru observațiile științifice. O mică clopotniță încorporează această locuință, cea mai ridicată din capitală; este înconjurată de un balcon care se găsește la două sute nouăzeci metri deasupra pământului.

Vine apoi un far care are șapte metri înălțime.

Creștetul extrem al boltei farului, unde fâlfăie un drapel, este la trei sute de metri deasupra Câmpului lui Marte și la treisute treizeci metri deasupra nivelului mării.

Turnul Eiffel cântărește șapte milioane chilograme. El a costat cinci milioane de franci. În piese de douăzeci de franci această sumă ar forma o vergea care ar avea exact înălțimea turnului.

Trad. P. Petrescu

Monumentele cele mai înalte
DIN LUME

- 1) Turnul Eiffel din Paris, 300 metri.
- 2) Metropolitan Life Insurance Campanile, New-York, 200 metri. Este făcută dintr-o zidărie de piatră și îmbrăcată cu marmură. Înăuntru are un mare șelaret metalic care susține scara și ascensorul.
- 3) Singer Building, New-York, 186 metri. Se vede dar că după celebrul turn Eiffel vin două stabilimente industriale, două din acele „sgării nori” cum le numesc americanii.
- 4) Obeliscul din Washington, 169 metri. Pentru a întrece pe vechea Europă, Americanii au ajuns, după patruzeci de

anî de efortări, să ridice acest obelisc, care atinge 169 metri de înălțime.

Se gândeau să-l dea 180 metri, dar s'au mulțumit cu această cifră deja respectabilă.

5) Primăria din Filadelfia al cărei creștet este încoronat cu o statuie a lui William Penn, atingând o înălțime de 167 metri deasupra solului străzii.

6) Antonelliana din Turin, 164 metri, un grindis surmontat de o limbă caraghioasă, nedemnă de arta italiană!

7) Noul vârf al clopotniței catedralei din Ulm, 161 metri.

8) Catedrala din Colonia, 156 metri.

9) Catedrala din Rouen, 150 metri.

10) Catedrala din Strassburg, 142 metri, 50.

11) Catedrala din Landshut (Bavaria), 141 metri.

12) Catedrala Sfântul-Nicolae din Hamburg 144 metri.

13) Marea piramidă din Egipt, altădată înaltă de 145 metri, nu mai are decât 142 sau chiar 137 din cauza timpului și a vechimei.

14) Vârful clopotniței catedralei Sfântul-Stefan din Viena, 138 metri.

15) Catedrala din Friburg-eu-Brigau (Baden), 132 metri.

16) „Sfântul Petre” din Roma, 139 metri.

17) Catedrala din Anvers (Belgia) 120 metri.

18) Park Rou Building, la New-York, 119 metri.

Sub 120 metri cităm Saint-Michel (Bordeaux), 113 metri; Chiartres 113 metri; Saint Paul, Londra, 110 metri; domul din Milan, 109 metri; Dome des Invalides, Paris, 105 metri, etc.

Iascu

MAURICE LEBLANC

Arestarea lui Arsène Lupin

Stranie călătorie! Cu toate acestea începuse așa de bine! *Provence* este un trans-atlantic de mare iuteală, confortabil, comandat de unul din oamenii cei mai îndatoritori. Societatea cea mai aleasă se găsea reunită aci. Se făcură împrieteniri, se organiză distracții. Ne depărtasem ideea că suntem despărțiți de lume, reduși la noi înșine ca pe o insulă necunoscută, obligați, prin urmare, de a ne apropia unii de alții.

Dar o ultimă legătură mai rămâne între această lume de care ne credem scăpați și mica insulă plutitoare, legătură care nu se desnoadă de cât puțin câte puțin, în plin ocean.

La cinci sute de mii de coastele franceze, pe o zi furtunoasă, telegrafia fără fir ne transmitea o depesă al cărei conținut iată-l:

„Arsène Lupin pe bordul vostru, prima clasă, părul blond, rană la antebrațul drept, călătorește singur, sub numele de R...”

În acest moment precis, o lovitură de trăsnet violent izbucni pe cerul întunecos. Undele electrice fură întrerupte. Restul telegramelor nu mai ajunse. Din numele sub care se ascundea Arsène Lupin, nu se știu de cât inițiala.

Fără îndoială că această teribilă știre ar fi trebuit să fie ascunsă călătorilor. Dar sunt evenimente care par că forțază discreția cea mai riguroasă. În aceeași zi, fără ca să se poată ști cine a răspândit știrea, știam toți că faimosul Arsène Lupin se ascundea printre noi.

Arsène Lupin printre noi! Hoțul pe care nu putea nimeni să-l prindă ale cărui isprăvi erau publicate de câteva luni în toate jurnalele! Enigmaticul personaj cu care bătrânul Ganimard, cel mai bun polițist al nostru, angajase acel duel de moarte, ale cărui peripeții se desfășurau într-un mod așa de curios! Arsène Lupin, fantezistul gentleman care nu operează decât în casteluri și în saloane, și care, într-o noapte, când pătrunsese la baronul Schermann, plecase cu mâinile goale și își lăsase cartea de vizită cu aceste cuvinte: „Voi reveni când mobilele vor fi autentice”, — Arsène Lupin, omul cu miile de deghizări: pe rând, chauffeur, tenor, bookmaker, băiat, adolescent, bătrân, voiajor marsiliez, medic rus, torero spaniol!

Să ne dăm bine seama de aceasta: Arsène Lupin umblând încoace și încolo prin cadrul relativ restrâns al unui transatlantic, ce zic, în acest mic colț al cîștii întâia, unde-l găseai în orîce moment, în această sală de mîncare, în salon, în fumoar! Arsène Lupin era poate domnul acesta... sau celălalt... vecinul meu de masă... tovarășul meu de cabină...

— Și aceasta să mai țină încă de cinci ori douăzeci și patru de ore! strigă a doua zi miss Nelly Underdown; dar e de nesuferit! sper că îl va aresta.

Și adresându-se către mine:

— D-ta, d-le d'Andrézy, care ești bine cu comandantul, d-ta nu știi nimic?

Un examen scripturistic în Japonia

Guvernul japonez, de un timp încoace, pune mare preț pe faptul ca și în clasele primare să se învețe bine scrierea.

De oare-ce alfabetul japonez cuprinde vre-o 3000—5000 de litere, până acum în popor se afla puțini oameni cari știa să scrie corect.

Acum guvernul japonez a dispus să se țină examene deosebite pentru scriere, oferind premii pentru copiii cari se disting la scris.

SPORT

CICLISM

Ciclismul în Anglia.—Fiindcă acum de curând am avut „Circuitul Muntenei” credem interesant a învedera în ce stadiu se găsește ciclismul în alte țări.

Să luăm de pildă Anglia: există acolo o societate «Cycling», care organizează anual curse de biciclete, în următoarele ondițiuni: Ori-cine poate să concureze

dar este ținut să facă câte 150 km. zilnic, cel puțin, timp de 365 de zile.

Aceste curse s'au numit «centuries», adică sute.

Cel care face mai multe «sute» (de mii engleze) pe an, acela capătă medalia de aur.

D. Marcel Planes din Londra a parcurs 34,366 de mii într'un an.

Meritul revine în parte și construcției foarte solide a bicicletei «Mead» din Liverpool, model Coventry Flyer.

Also.

Aș fi fi voită să știu ceva, pentru a place lui miss Nelly! Era una din acele mărețe creaturi care, peste tot unde se găsesse, ocupă îndată locul cel mai de frunte. Frumusețea lor ca și averea te uimesc. Tot se învârtete împrejurul lor.

Crescută la Paris de o mamă franceză, ea se ducea la tatăl ei, bogătașul Underdown din Chicago. Una din amicile sale, lady Jerland, o întovărășea.

Din prima oră mi pusesem candidatura mea de flirt. Dar, în intimitatea rapidă a călătoriei, îndată, farmecul său mă turburase și mă simțeam puțin cam emoționat pentru un flirt când ochii săi mari și negri întâlneau pe ai mei. Cu toate acestea ea culegea omagiile mele cu o oarecare favoare. Un singur rival mă neliniștea, un băiat destul de drăguț, elegant, rezervat, căruia ea părea, câteodată, că-i preferă firea lui tăcută, fasoanelor mele mai deschise de parisian.

El făcea tocmai parte din grupul de admiratori care înconjurau pe miss Nelly, când ea mă întrebă. Eram pe punte plăcut instalat în rocking-chairs. Futura din ziua trecută luminase cerul. Timpul era plăcut.

— Nu știu nimic precis, d-soară, îi răspunsei eu, dar este posibil să conducem noi înșine ancheta, tot așa de bine cum o făcea bătrânul Ganimard, dușmanul personal al lui Arsène Lupin.

Și în adevăr problema nu era așa de complicată, fiind date elementele care ne trebuia pentru a o deslega. 1. Lupin și-a dat numele, Domnul R. 2. Lupin călătorește singur. 3. Lupin e blond. Nu mai trebuia decât să consult lista pasagerilor de la clasa întâia, să procedeze prin eliminare.

Aveam această listă în buzunar. O lua și o citea.

— Notez mai întâi treisprezece persoane care ne interesează pe noi. Din acești treisprezece, cum puteți să vă asigurați, sunt nouă care sunt întovărășite de femei, copii sau servitori. Mai rămân patru personaje izolate, marchizul de Raverdan...

— Secretar de ambasadă, întrerupse miss Nelly, îl cunosc.

— Maiorul Rawson...

— E unchiul meu, zise un oarecare.

— D. Rivolta...

— Prezent, strigă unul din noi, un italian a cărui figură dispărea sub o barbă din cel mai frumos negru.

Miss Nelly izbucni în râs.

— Domnul nu este cu siguranță blond.

— Atunci, reluă eu, suntem obligați să credem că culpabilul este ultimul de pe listă, adică d. Rozaine. Cunoaște cineva pe d. Rozaine?

Toți tăcură. Dar miss Nelly, întrebând pe tânărul tăcut a cărui prezență mă chinuia, îi zise:

— Ei bine, d-le Rozaine, nu răspundeți?

Întoarserăm ochii spre el. Era blond.

Trebue s'o mărturisesc, simții ceva în mine. Și tăcerea supărătoare care domnea asupra noastră, mi arăta că ceilalți asistenți simțeau de asemenea acest fel de sufocație. Era de altfel absurd, căci în sfârșit, nimic în puterile acestui domn nu îngăduia ca să-l bănuim.

— Pentru ce nu răspund? zise el, pen-

Siamul se modernizează

O școală la Bangkok

Odinioară când eram la Bangkok, sunt vre-o treizeci de ani de atunci, copiii se duceau să învețe să citească și să scrie

O școală siameză în care predomină elementul feminin

în pagodă; bonzii le serveau de profesori și toată știința acestora consta în citire și scriere.

Dar din o sută de copii siamezi care învățau câte opt sau zece ani în aceste pagode, aproape nu erau douăzeci care să știe să citească sau să scrie.

Astăzi nu mai este așa, și voința de fier a regelui Șurlalongkorn a făcut ca instrucția populară siameză să fie pe același picior ca în Europa, cu profesori pregătiți pentru misiunea lor.

Ilustrația noastră reprezintă una din aceste școli moderne unde școlarii stau în bănci ca în școlile noastre, având

tru că din cauza culoarei și a numelui meu, am mai fost supus la o anchetă analogă și am ajuns la același rezultat. Sunt deci de părere să mă aresteze.

Avea un aer de lichea, pronunțând aceste cuvinte. Buzele sale subțiri ca două linii inflexibile se subțiară încă și paliră. Ochii i se roșiră.

De sigur, glumea. Cu toată fizionomia sa, atitudinea lui ne impresionă. Cu naivitate, miss Nelly întrebă:

— Dar nu aveți rană?

— Este adevărat, zise el, rana lipsește.

Cu un gest nervos ridică manșeta și își descoperi brațul. Dar îndată o idee mă impresionă. Ochii mei întâlniră pe acela al lui miss Nelly: el arătase brațul stâng.

Și pe legea mea, era să spun tare această observație, când un incident ne abătu atențiunea. Lady Jerland, amica lui miss Nelly, venea alergând.

Era turburată. Ne grăbirăm să o înconjurăm și numai după mari eforturi reuși să bolborosească:

— Bijuteriile mele, perlele mele... totul mi-a luat...

— Nu, nu i le luase pe toate, cum știurăm îndată; lucru mai curios: i le alesese! O stea cu diamante, niște cercei cu pietre de rubin, coliere și brățări sparte, îi furase, nu numai pietrele cele mai mari, dar și pe cele mai fine, cele mai prețioase, acelea s'ar fi zis că aveau cea

mai mare valoare, dar care țineau cel mai mic loc.

Și pentru a executa acest lucru, trebuise, în timpul ceasului când lady Jerland își lua ceaiul, trebuise, ziua namiază mare, și într'un coridor foarte umblat, să forțeze ușa cabinei, să găsească un sac mic ascuns dinadins în fundul unei cutii de pălării, să-l deschidă și să alege!

Un strigăt eși din piepturile noastre. Nu fu de cât o singură părere printre toți pasagerii, când furtul fu cunoscut: Arsène Lupin. Și e fapt, era deci obiceiul său complicat, misterios de neînțeles.

Și la prânz, la masă, iată ce se petrecu: la dreapta și la stânga lui Rozaine, cele două locuri rămaseră goale. Și seara se știu că fusese chemat de comandant.

Arestarea lui de care nimănui nu se îndoa, cauză o adevărată schimbare. În sfârșit respira cu toții. În seara aceea ne distrăram cu fel de fel de jocuri. Dansăram. Miss Nelly, mai ales, arăta o veselie uimitoare, care mă făcu să văd că, dacă omagiile lui Rozaine putuse să-i placă la început, nu-și mai aducea aminte acum de ele. Grația sa sfârși prin a mă cuceri. Către miezul nopții, la lumina senină a lunii, îi încredințai devotamentul meu cu o emoție care se păru că nu-i displace.

Dar a doua zi, spre mirarea noastră a

Vetor

tuturora, auzirăm că bănuelile ridicate contra lui nu erau de ajuns: Rozaine era liber.

Fiul al unui comerciant foarte bogat din Bordeaux, el prezentase hărțile în perfectă regulă; afară de aceasta brațele sale nu arătau nici cea mai mică urmă de rană.

— Hărțile! acte de naștere! strigară i-namicii lui Rozaine, dar Arsène Lupin poate să-ți aducă atâtea câte vrei! Cât dăspre rană, poate nu are nici una.

Li se obiectară că la ora furtului, Rozaine — era precizat — se plimba pe punte. La care ei răspunseră:

— Oare un om de teapa lui Arsène Lupin are trebuință să asiste la furtul pe care îl comite?

Și apoi, în afară de toată considerația străină, era un punct pe care cei mai sceptici nu puteau să-l critice: Cine, afară de Rozaine, călătorea singur, era blond și purta un nume care începea cu R? Pe cine arăta telegrama, dacă nu era Rozaine?

Și când Rozaine, câte-va minute înainte de masă, se îndrepta cu curaj spre grupul nostru, miss Nelly și lady Jerland se ridicară și se depărtară.

Urmărirea invizibilului hoț

O oră mai târziu, o circulară scrisă trecea din mână în mână printre angloaiții bordului, marinarii, călătorii din toate clasele: d. Louis Rozaine promitea o sumă de zece mii de franci aceluia care va demasca pe Arsène Lupin sau va găsi pe proprietarul actual al pietrelor furate.

— Și dacă nimeni nu-mi vine în ajutor contra acestui bandit, declară Rozaine comandantului ei singur — îl voi da de capăt acestei hoții.

Rozaine contra lui Arsène Lupin, sau mai bine, după cum ziceau toți, Arsène Lupin contra lui Arsène Lupin, — lupta de sigur nu va fi lipsită de interes!

Ea se prelungi timp de două zile. Il vedeai pe Rozaine rătăcind la dreapta și la stânga, amestecându-se printre personalul vaporului, întrebând, scotocind. Era ca o umbră care dădea târcoale prin noaptea neagră.

Din partea sa, comandantul desfășura energia cea mai activă. De sus în jos, prin toate colțurile, *Provence* fu scotocit. Percheziționa toate cabinele, fără excepție, sub pretextul foarte just că obiectele erau ascunse în nu interesează ce loc, dar numai în cabina culpabilului nu.

— Se va sfârși prin a descoperi ceva, nu-i așa? întrebă miss Nelly. Cât o fi de vrăjitor, nu poate să facă ca diamantele și perlele să devină invizibile. (Va urma)

Traducere de Traian P. Lascu

UN CIMITIR MUSULMAN

Un rus N. de Khanikof în călătoria sa la Teheran povestește cum a trecut printr'un cimitir musulman.

„La Teheran făcusem cunoștință cu un sardar Aly-Khan. Mergând să-l vizi-

tez, fiind-că lo uia în cartierul sfânt, trebuia să trec prin cimitir. Numai numele de Katlgah (locul morții) face o impresie lugubră, dar înfățișarea? Nici o dată n'am văzut un așa mare număr de

Un cimitir musulman

morminte. Locul fie-cărui mort este însemnat cu un lung paralelipiped de pământ întărit. Această învalmășeală de monumente uniforme, de un galben închis, se întinde până în zare. Ici și colo se văd femeile roabe ale decedaților, în întregime voalate plângând pe morminte.

Vani

DIVERSE

Pe o masă de toaletă. — Un redactor de la un mare ziar parizian a găsit într'un almanach din 1780 o pagină curioasă, pe care s'a grăbit s'o dea cititorilor săi. E vorba de obiectele de toaletă după masa unei femei.

Masa de care vorbim este prezentată ca incompletă; totuși conține 200 de articole.

Intr'adevăr se găseau 43 ape de toaletă, cinci bucăți de piatră acră pentru netezit pielea, 34 feluri de pomadă și 11

feluri de esențe. Mai erau acolo 5 flacoane oțet, 6 cutii de pastă, 16 săpunuri, 23 cutii cu pudră, 13 feluri de roșii (pentru buze și obraz), 20 de perechi de mănuși (cu și fără degete), 10 feluri de prafuri pentru frecat dinții, 3 flacoane cu alifie de albit pielea și 10 feluri de pastile menite a parfuma gura.

Trebue să se știe că în secolul trecut doamnele stăteau trei ore și mai mult, când își făceau toaleta.

Sunt unele doamne cari stau acum 4 ore și mai mult! — adăugăm noi.

Șiretlic de curieri. — În timpul asediului Parisului, curierii din Tours și Bordeaux spre a înmăna veștile celor asediați recurgeau la mii și mii de șiretlicuri. Așa unui le duceau în fiarele de la umbrelă, alții în capătul cu fier al bastonului, alții în mânerul cuțitului. Unul mai destept, a pus să-i scrie depeșa cu cerneală invizibilă pe o cârtică de țigară. În fine altul purta depeșile într'un creion scobit la mijloc.

Un obicei în china. — Există în China un obicei curios, care constă în aceea că văduva se omoară după moartea bărbatului ei.

Aceste obiceiuri sunt rare în China, cu toate că se stimează mult sacrificiile omenești. Una din aceste teribile scene a avut loc la Fu-Cefu.

Victima era o tânără femeie de 24 ani, al cărui bărbat murise de lepră. N'avea nici copii, nici părinți care ar fi putut să-i vie în ajutor. Nu-i rămânea alt-ceva de cât să moară de foame sau să se omoare.

De când fu cunoscută intențiunea ei primi invitații numeroase la banchete. Petrecu mult timp.

Dar la sfârșitul unei sărbători, se sui pe o estradă, bătrânii satelor veniră să-i prezinte omagiile lor. Apoi dându-se un semnal printr'o lovitură de tun, victima se strangulă. Cadavru-i fu pus într'un sicriu și închis într'o capelă. Se zice că împăratul Chinei avea să graveze pe o placă de marmoră o inscripție, care să laude virtutea acestei nenorocite.

POȘTA REDACȚIEI

D. D. T. P. — Alt-ceva n'am primit.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetaria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10, Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și imbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F.

Una pongă de argint veritabilă, oxiziată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedaliere. **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii de argint** pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.
Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat.
Șase ceasornice de argint.
Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusec.
Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.
Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete argintate**, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

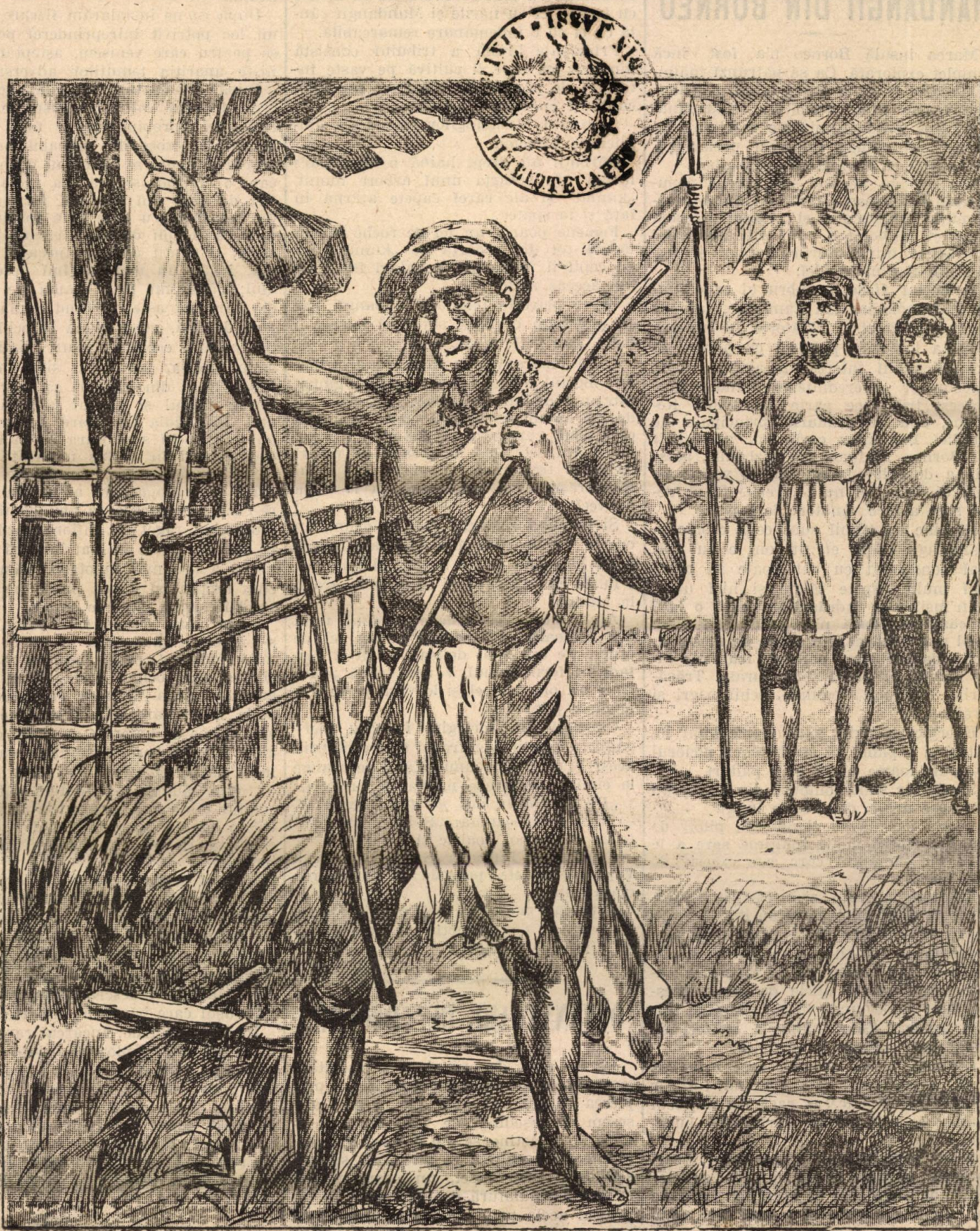
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Unul din oameni rupe un baston, în formă de V. — (Vezi pag. 5784).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

MANDANGII DIN BORNEO

Marea insulă Borneo n'a fost încă complet explorată. Ca să pătrunzi înăuntru, afară de căile naturale ale râurilor, este foarte greu. Pământul totdeauna mlăștinos, produce miasme insalubre. Indigenii au rămas sălbateci periculoși, ba sunt încă acuzați de canibalism.

Din pricina aceasta numeroase populațiuni din această țară au rămas foarte puțin cunoscute și printre acestea sunt și Mandangii, un trib numeros, împrăștiat între râurile Batang și Baran din nordul insulei.

D. doctor Hose, membru al expedițiunii antropologice din Cambridge, care de curând a făcut o călătorie în această parte a lumii, a publicat cu privire la Borneo studii interesante asupra vieții, obiceiurilor și credințelor Mandangilor.

Acest trib face parte din tribul Kenyahs, una din ramurile principale ale familiei Doyakilor cari sunt aborigenii lui Borneo. Eminamente războinic, acest trib a devenit spaima țărilor vecine pe cari ei de altfel nu le frecventează decât spre a face vânătă de capete.

Razziile de crani sunt ceva cronic la Mandangii. După ei, un om e cu atât mai considerat cu cât poate să arate mai multe capete tăiate și nici unul dintr'înșii n'ar îndrăzni să ceară o fată în căsătorie, dacă n'ar putea să-i ofere unul sau două capete tăiate de mânăsa.

Mandangii sunt oameni frumoși, bine făcuți, cu pielea feței curată. Trăsăturile lor sunt regulate, ochii negri și strălucitori.

Energici și agili, sunt foarte buni lăpătari și capabili să străbată cu piciorul drumuri foarte lungi prin păduri.

Satele lor sunt compuse din două sau trei case unice, dar foarte lungi.

Aceste case sunt clădite pe piloni de trei sau patru metri înălțime spre a le izola de pământul care este excesiv de mlăștinos.

Clădirea propriu zisă este împărțită în două părți distincte. Una din ele care cuprinde o treime din spațiul total este separată de cealaltă parte prin o succesiune de uși corespunzând la atâtea camere mari izolate unele de altele. Acestea sunt „uak” unde fie-care familie trăiește separat. Sunt până la treizeci de „uak” într-o singură locuință.

Cealaltă parte, „sami”, care este cea mai importantă, este comună tuturor locuitorilor din aceeași casă. În mijlocul „sami” se află vetrele cari servă bucătăriei.

Satul principal al Mandangilor, cari numără aproape două mii de suflete, cuprinde nouă case de acest fel, formând un imens cerc. Centrul acestui cerc, com-

plet degajat de ierburi și de arbuști, este ocupat de o colibă mare care servă de loc de întâlnire și de locuință pentru streinii în trecere pe acolo. Aci se găsesc și instrumentele de muzică, căci Mandangii sunt mari muzicanți și instrumentele lor sunt pe cât de numeroase pe atât de variate. Printre acestea sunt un fel de armonium, numit *banjo*, gongul, toba, harpa de bambu și flautul pentru nas.

Flautul pentru nas este un instrument de bambu cu care se cântă nu că la noi cu buzele, ci cu nările și Mandangii cântă cu el cu o îndemănare remarcabilă.

Principala hrană a tribului consistă din orez pe care îl cultivă pe vaste întinderi de pământ și din care consumă cantități enorme.

Costumul Mandangilor este de o simplitate extremă.

Bărbații au drept haină o cingătoare făcută din scoarța unui arbore numit „kumut” și ale cărei capete atârnă în față și la spate.

Femeile poartă un fel de roche scurtă făcută tot din scoarță de „kumut” iar pe copii îi înfășoară în șaluri fabricate din aceeași materie.

În ce privește religia, Mandangii par că presupun o ființă supremă căreia îi oferă sacrificii de tot felul.

Când moare vre-un membru al tribului, mortul e pus într'un cosciug găurit într'un trunchiu de arbore, presărat cu desene circulare roșii și negre, având la cele două capete niște păpuși de lemn. Cosciugul este dus la groapă pe umeri de către treisprezece oameni. Tot satul întovărășește pe mort până la locuința de veci.

Și pe când cortegiul este pe drum, un om se desface din mulțime, taie repede două bastoane foarte subțiri și lungi de 1 m. 25 cm. aproape, și se duce în grabă la cimitir.

Ajuns acolo, el desface în două unul din bastoane și face din el un fel de cruce. Pe cel de-al doilea baston îl desface în forma unui V așa ca să poată trece un om prin el și le vâra pe amândouă în pământ.

Oamenii din cortegiul funebru mergând la cimitir, vor trebui să treacă prin acest V unul câte unul. Când se ajunge la cimitir, mulțimea murmură cuvintele: „Pit bali krat bali jat tesip bertatip”. — ceea-ce înseamnă: „Spirite, îndepărtează de la noi boalele și moartea”.

Când toată lumea a plecat, cel care a rupt bastoanele, procedă la închiderea cimitirului.

Toți apoi merg să facă o baie spre a se purifica de contactul cu mortul, — și la baie se freacă cu silexuri tari.

C. Arg.

O VÂNĂTOARE DE CROCODILI

De un sfert de oră stam și ascultam isprăvile făcute de doi crocodili în apropierea satului „Ceilrid” pe care îl alesesem ca reședință de vânătoare, în ținuturile mlăștinoase ale Nilului. Cu mare atenție ascultam la tot ce mi spunea servitorul meu Juset, un negru robust cu o musculatură de fier, vestit în tot ținutul acela prin dibăcia și curajul de

care era capabil în asemenea momente. Terminând de spus, mă lăsă să-mi aranjez planul meu de vânătoare, pe care eu mă grăbi să-l anunț, chiar a doua zi de dimineață cu singura condiție de a nu fi întovărășit de nimeni.

A doua zi, la ora indicată, negrul meu mă aștepta într-o grădină de lămâi, nu departe de locul unde monștrii cu o zi mai înainte își făcuseră apariția, jertfind pe doi grădinari cari, din nenorocire, își permisese să facă bae în apa râului.

După ce ne instalăram fiecare în câte un loc potrivit întreprinderii periculoase pentru care venisem, așteptam în liniște apariția tamuților adversari.

După o așteptare încordată de două ore, observai valuri neobișnuite pe luciul apei apropiindu-se de mal; nu mă înșelasem, crocodilii probabil ne observaseră și acum se apropiau de prada pe care o credeau sigură. La vre-o 15 metri de mal, din apă, își făcu apariția un cap monstru care prin respirația sa făcu ca stropii de apă să sară până la mine; îi simții așa de apăsătoare răsuflarea, încât, un moment îmi perdui calmul; dându-mi însă seama de primejdia care mă aștepta, fiind numai la doi pași de apă, pusei arma la ochi și ținții înainte; ecoul fu scurt fiind urmat de al doilea, pornit cu siguranță dela Juset. Unul din monștri se svârcoli din întreg corpul și cât ai clipi fu lângă mal. Primejdia era mare. Din nou punusea la ochi spre gura căscată a crocodilului și în același moment o nouă detunătură se aude, văzuți bine cum ochiul din stânga sări, aserierea din gură-i sângere curgea în abundentă. Fiara scoase un răget de înfioră văzduhul și la moment Juset fu luat în gură fără să poată a i-se mai împotrivii. Văzuți chiar cum reptila își ducea prada pe sus, lăsând în urmă dăre de sângere.

Cum bestia venea spre mine, căutai a-l împedica să-și ducă prada în adâncimile râului; de aceea ținții cu mare precizie spre ochiul drept. Glonțul ajungându-și ținta făcu ca crocodilul să o ia la întâmplare. Fiind lipsit de vedere, se lovi așa de puternic cu capul de rădăcina unui arbore din marginea râului încât scăpă din gură pe Juset, care cu un cuțit căutase a-i spinteca gâtul. Crocodilul din cauza puternicei isbituri intra în agonie. Mă apropiai de victimă și constatai că avea răni adânci la ambele picioare.

Îi legați rănilor în pripă cu ce puteai și-l culcai pe iarbă. Mi-aruncați privirea spre crocodilul în agonie și abia puteai observa ultimele lui svârcoliri că un nou plescăit de apă îmi atrase privirea spre largul râului. Al doilea crocodil venea cu o iuteală indescritibilă să-și caute tovarășul care își găsise moartea la noi.

Încecai un truc: Încărcai carabina cu două gloanțe explozibile și-mi aruncați în largul râului în direcția crocodilului sacul cu provizii. Reușisem, crocodilul crezând că-i o nouă victimă, căscă o gură mare spre... dar două detunături întrerupseră tăcerea întregului ținut.

Crocodilul cu măruntaele sfărâmate de cele două explozibile, plutea la suprafață.

Trad. de Trif,

America a fost descoperită de chinezi

Istoria antică a Americii a fost descoperită în urma recente descoperiri a profesorului William Niven din orașul Mexico. Acesta a găsit într'un mormânt antic, în urma unor săpături, o statueta de porțelan, reprezentând un chinez.

„The American Magazine” publică detalii asupra statuetei, a localului unde a fost găsită, și asupra deosebitei ei importanțe pentru arheologie. Statueta reprezintă un chinez cu ochii oblici, haină lungă, pantaloni largi și pantofi. Nu se deosebește de chinezii de azi — sau de cei de până în ajunul revoluției republicane — decât prin lipsa de coadă. Se știe însă că chinezii nu poartă coadă decât dela căderea lor sub jugul Man-ciurienilor, care ocupară tronul chinez cu ajutorul dinastiei Ming, în 1664, și impuseră chinezilor să poarte coadă.

Brațele îi erau rupte, dar fură găsite în aceeași încăpere, mare de vre-o 30 m. p. Mormântul, în care a fost găsită statueta, se află la o adâncime de 30 de picioare sub pământ. Localitatea, unde s-au făcut aceste săpături, se numește San Miguel Amantla, și e situată lângă Tlanepantla, la o depărtare de 19 mile engleze de orașul Mexico. Pe o platformă ridicată în mijlocul cavoului se află un fel de cosciug cu scheletul unui bărbat. Tipul e curat mongolic. În jurul gâtului purta un șnur, ca cele de prin China de odinioară, cu un fel de ban. Lângă ban se afla statueta, care reprezintă probabil pe defunct.

Profesorul Niven socotește că scheletul are o vechime de 1500 de ani, și că mormântul face parte din ruinele unui oraș mare de odinioară. Această descoperire confirmă presupunerea că America a fost descoperită pentru întâia oară de chinezi și că Pieile Roșii din Mexic, ca și Aztecii și Toltecii, străbunii lor, a căror civilizație a uimit și pe spaniolii care le-au cucerit țara sub conducerea lui Cortez, nu sunt decât niște urmași ai chinezilor imigrați aici, unde au ajuns, navigând prin marea de Behring și dealungul coastelor Californiei.

Mexicul, care e considerat ca Egiptul Americii, are o mare importanță, din cauza ruinelor de palate de pe vremea Aztecilor. Montezuma, regele acestora, care fusese învins de Cortez, spunea că palatele au fost clădite de străbunii lor Toltecii, care sunt mai mult ca probabil urmașii chinezilor imigrați în Mexic, lucru confirmat de recenta descoperire a profesorului Niven.

CASCADELE NIAGAREI

Se știe că marile lacuri din America de Nord comunică între ele. Dar între lacul Erie și lacul Oritario se ridică un enorm obstacol, un prag de stângă de o grosime de mai mult de patru sprezece leghe. Inchipuiți-vă dar într-o câmpie mare toată acoperită cu păduri, un fluviu care aleargă, se rostogolește printre malurile întunecoase, se mărește, se face

spumă, se lărgeste și deodată se aruncă de la o înălțime de 144 picioare.

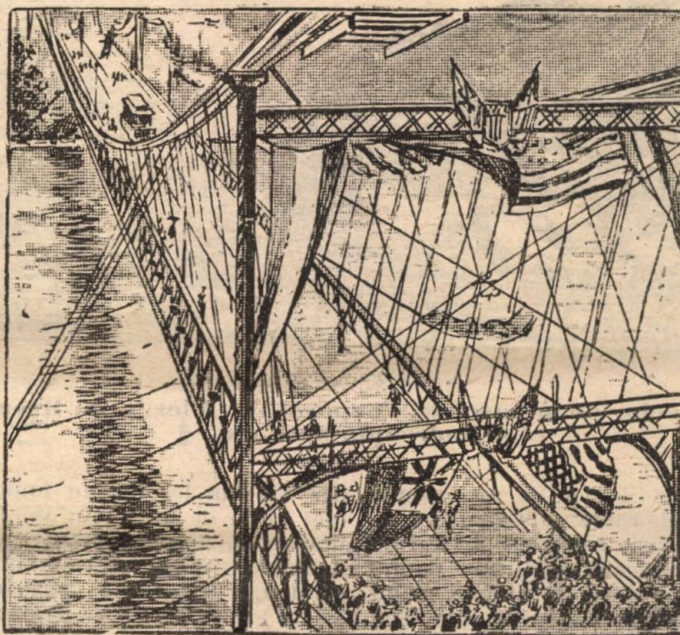
Cataracta se divide în două brațe, despărțită de o insulă care atârna cu toți arborii săi deasupra acestui haos. Și Chateaubriand spune: „Apa țâșnește în vârtejuri de spumă care se ridică până la pădurile de pe mal ca niște coloane de fum”.

Lângă această cataractă locuia Geniul de temut al Irochezilor. Înainte ca fețele palide să fi venit să turbure liniștea, rășboinicii pădurilor se adunau, odată pe an, lângă cascada cea mare și ofereau un sacrificiu spiritului apelor. Umpleau o pirogă albă cu fructe și cu flori, și, dintre fetele tribului care erau de măritat alegeau pe cea mai frumoasă. Ea se urca în barcă la ora când luna se ridica deasupra pădurilor. Pe malurile

face să crezi că nu mai ești pe lume, ci că este un vis.

Călătorii care au văzut-o iarna au rămas uimiți. Fluviul scânteiază. Crăcile arborilor suspendați deasupra abisului sunt încărcate cu stalactite de ghiață. Podurile, stâncile, totul este acoperit cu o manta albă strălucitoare. Și în mijlocul acestor minuni nemișcate, căderea sgomotoasă a apelor!

Se povestește că un tânăr numit Francois Abbot se înamora într-atâta de acest fluviu că el își construiește o casă mică pe malul prăpăstie, într-o insuliță pentru a privi mereu această minună. A trăit aici doi ani singur cu cărțile și cu instrumentele sale fugind de oameni. Mai mult încă, nu i-a ajuns numai priveliștea, a vrut să se scalde în apele violente. Într-o zi dispăru: i se găsi hainele

Podul suspendat

fluviului, indienii împrejurul focurilor amestecau vesnicul bubuit al valurilor cu urletele dansurilor lor. Apoi se deslega barca de la țărm. Ea trecea ca o arătură repede și flori, fructe, femei se adânceau în cataractă. Aceasta este legenda Niagarei, așa de tragică pe cât este ea de formidabilă.

Din cele două cascade, cea mai măreață este cea, care se numește Horse shoe, Potcoava, cascada canadiană, căci Niagara separă Canada de teritoriul Statelor-Unite. Ea este mai largă decât fluviul Sena. Apa sosește, nebună, spumând din cauza stâncilor care le întâlneste, apoi deodată, dintr-o săritură, ea se sfarmă în vid: valurile sale de un verde închis devin de o albeață strălucitoare, și transformate în picături fine.

Cealaltă cascadă, cascada americană, este mai mică și cu apă mai puțină. Râul curge pe o masă de marmoră rotunjită, cu o mișcare egală și nu descrie aruncându-se decât o curbă ușoară. Sgomotul te asurzeste și tot aerul este luminat de o ploaie fină și de un praf care pare că se urcă înspre cer. Noaptea, acest spectacol, văzut la lumina lunii, te

pe mal.

La începutul secolului trecut, o tânără indiană care umbla pe malul fluviului zări, adormit în barca sa, pe tânărul pe care-l iubea și care o trădase. Se apropie fără sgomot, desnodă frânghia cu o ușoară mișcare și privi cum barca se ducea. Tânărul continua să doarmă când deodată sgomotul cascadei îl sculă. Se aruncă la vâsle dar apa era mai tare ca el. Atunci se reazează liniștit în barcă și văzu înaintea lui căderea de apă funebră.

Astăzi când te scoborî din tren, o trăsură te duce în mai puțin de un sfert de oră la hotelurile, restauranturile și bazarurile rânduie, la podul suspendat sau la cascada americană. Astăzi nu mai vezi printre crăcile arborilor pisicile sălbatice care altădată rătăceau în voia lor prin pădurile virgine: oamenii le-au omorât.

În 1824, Lafayette făcu ultima sa călătorie în America. Veni la Niagara. Insula, înconjurată cu altele mai mici, care desparte în două râul și care se numește insula Caprelor era de vânzare. Se cerea 10.000 dolari adică 50000 lei.

Generalul suspină: „Ce păcat că nu este în Franța! „10.000 dolari!” Ea a fost legată cu pământul și cu insulețele sale prin poduri și punți. Au făcut o grădină unde totul este după plăcerea celor care se plimbă. Deveni apoi un mare centru pentru reclame, cu butelii de whisky

picioare prăpastia, unde valurile se ciocnesc în valuri mari. „Vierge du Brouillard, este un drăguț vapor, care, în schimbul unei jumătăți de dolar, te va conduce așa de aproape de Potcoavă încât va înainta prin spumă și ceață. Pentru ca să ajungi până la debarca-

contră, fără îndoială cu acela al lui Arsène Lupin, așa cum o reproducea un jurnal vechi găsit pe bord.

Astfel, Rozaine nu era Arsène Lupin! Și prezența lui Arsène Lupin se mai întârea odată, și prin ce act teribil!

Acesta fu teroarea. Nu mai îndrăzni nimeni să rămână singur în cabina sa și mai mult încă, nimeni nu se aventura singur, în locurile mai depărtate. Cu prudență se grupau între oameni siguri unii de alții. Și încă, o neîncredere instinctivă îi despărtea pe cei mai intimi. Pericolul nu provenea de la un individ izolat, supravegheat, care era mai puțin vinovat. Arsène Lupin, deci, era... era toată lumea. Imaginația noastră surescitată îi atribuia lui o putere miraculoasă și nelimitată. Il credea capabil de a lua deghizările cele mai neașteptate, de a fi pe rând respectabilul maior Rawson, sau nobilul marchiz de Raverdan, sau chiar, pentru că nu se mai oprea la inițiala acuzatoare, sau, chiar acea persoană care este cunoscută de toți și care are, femei, copii, servitori.

Primele telegrame prin telegrafia fără fir nu mai aduseră nici o știre. Mai puțin comandantul nu mai făcu nimic și o așa tăcere nu ne asigura de nimic.

De asemenea, ultima zi de călătorie păru că nu se mai sfârșește. Trăiam îngrijorați de vre-o nouă nenorocire. De astă-dată n'ar mai fi un furt, n'ar mai fi o simplă agresiune, ar fi o crimă, moartea. Nu se admitea ca Arsène Lupin să se mulțumească cu aceste două furturi neînsemnate. Stăpân absolut pe bastiment, autoritățile reduse la neputință, ceea ce ar fi voit așa ar fi făcut. Totul îi era permis, dispunea de averi și de existențe.

Ore delicioase pentru mine, mărturisesc, pentru că ele îmi dădură fericirea de a sta pe lângă miss Nelly. Impresionată de atâtea întâmplări, de natură așa de periculoasă, ea căută repede protecție înspre mine, o siguranță care eram fericit să i-o ofer.

În fond, mă binecuvântam pe Arsène Lupin. Nu este așa că el ne apropia unul de altul? Nu era grație lui că puteam să mă las în voia visurilor cele mai frumoase? Visuri de amor, pentru ce să nu mărturisesc? Andrézy-i sunt de neam bun, dar blazonul lor este puțin despolet și nu-mi părea nedemn de un gentilom de a se gândi să dea numelui său lustrul pierdut.

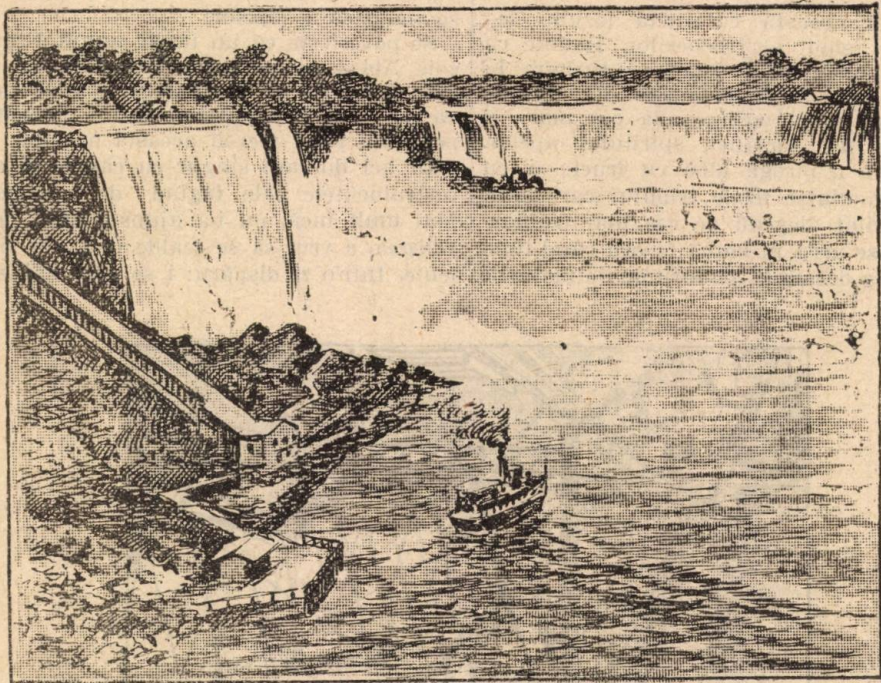
Și aceste visuri, o simteam, nu supărau pe Nelly. Ochiul său surăzător mă autoriza să fac oarecare glume. Dulceata voci sale îmi zicea să sper.

Și până în ultimul timp rezemat cu cotul pe parapetul vasului, rămăserăm, unul lângă altul, în timp ce liniile coastelor americane se arătau înaintea noastră.

Cine era faimosul Arsène Lupin

Se întrerupse perchezițiunile pe vapor. Așteptau. De la prima clasă până la întrepunții furnicău emigranți, așteptau minutul suprem când se va explica în sfârșit teribila enigmă. Cine era Arsène Lupin? Sub ce nume, sub ce mască se ascundea faimosul Arsène Lupin?

Și acest minut suprem sosi. Dacă aș

Vederea celor două cascade. Vaporul „La Vierge du Brouillard” se îndreaptă spre ele.

enorme. Un pod de fer de un singur arc leagă Statele Unite cu Canada și oferă o vedere foarte frumoasă. La dreapta cascada americană și Insula Caprelor; în față, Potcoava; la stânga malul canadian, parcul și hotelurile sale. Sub

der, vei lua loc într'un funicular, și în mai puțin de un minut vei fi la fundul prăpastiei, aproape la nivelul valurilor. Acolo vei vedea cascada americană a cărei apă îți cade la picioare.

Trad. de Traian Popescu

Arestarea lui Arsène Lupin

— Urmare și sfârșit. —

— Dar dacă, îi răspunsei eu, ar căuta în căptușala pălăriilor noastre în îndoitura hainelor, și în tot ce purtăm la noi, poate ar ajunge la un rezultat oarecare.

Și arătându-i Kodak-ul meu, un 9x12, cu care eu nu mă lăsa să nu o fotografiez, în pozițiile cele mai diverse.

— Ia uite, într'un aparat nu mai mare ca acesta, nu vă gândiți că ar fi loc pentru toate pietrele prețioase ale ladyei Jerland? Se face că ia câteva vederi și punghășia este învărtită.

Și de fapt investigațiunile nu dădeau nici un rezultat. Și, cu toate acestea, ele dădură unul, ironic și de care răsără cu toată gravitatea lui: ceasul comandantului îi fu furat.

Furiș, el își redublă silințele și supraveghie mai deaproape împreună cu Rozaine cu care avu mai multe întrevorbiri. A doua zi regăseau ceasul printre gulerile comandantului secund.

Toate acestea aveau un aer de minune, și arăta că aci erau amestecate obiceiurile umoristice ale lui Arsène Lupin.

Hotărât, era un artist în falul său, și când observai pe Rozaine tăcut și încăpățânat, și când mă gândii la îndoitul rol care-l juca fără îndoială acest curios personaj, nu puteam să vorbesc fără o oarecare admirație.

Or, penultima noapte, ofițerul de streajă auzi gemete înspre locul cel mai întunecat al punții. Se apropie. Un om era întins, cu capul înfășurat într'o cârpă cenușie și groasă, cu mâinile legate cu ajutorul unei frânghii subțiri.

Il liberă de legăturile sale. Il sculă în picioare, grijile i se risipiră.

Omul era Rozaine.

Era Rozaine prins în cursul uneia din expedițiunile sale doborât și despuat de parale. O carte de vizită fixată cu un ac de haina sa purta aceste cuvinte: Arsène Lupin primește cu recunoștință cele zece mii de franci ai domnului Rozaine.

În realitate portofelul furat conținea douăzeci de mii de franci în bilete de câte o mie.

Natural, nenorocitul fu acuzat că a simulat acest atac contra lui însuși. Dar, în afară că îi era cu neputință să se lege astfel, se stabili că scrisul de pe cartea de vizită nu semăna absolut de loc cu scrisul lui Rozaine, și semăna din-

trăi o sută de ani, tot nu aş uita cel mai mic detaliu.

— Ce palidă eşti, miss Nelly, îi zisei ei tovarăşei mele care se rezema de braţul meu.

— Şi dumneata! mi răspunse ea, ah! şi dumneata eşti aşa de schimbat!

Puntea se lăsa. Dar înainte ca noi să avem libertatea să păşim, oamenii se urcară pe bord, vameşii, oameni în uniformă, factori.

Miss Nelly bolborosi:

— Când s'ar vedea că Arsène Lupin a scăpat în acest timp nu aş fi surprinsă de loc.

De odată, tresări, şi cum ea mă întreabă îi spuse:

— Vezi omul acela bătrân şi mic în picioare lângă punte?

— Cu o umbră şi cu o relingotă verde măslinie?

— E Ganimard?

— Ganimard?

— Da, celebrul poliţist, acela care a jurat că Arsène Lupin va fi arestat de propria sa mână. Ah! cred că nu are indicii de partea aceasta a oceanului. Ganimard era aici! i-ar plăcea mult să nu se ocupe nimeni de micile sale afaceri.

— Atunci de sigur că Arsène Lupin va fi prins?

— Cine ştie. Ganimard nu l'a văzut nici odată, se crede, decât deghizat şi cu măşti pe faţă. Cel puţin el nu-l cunoaşte numele imprumutat cu care călătoreşte...

— Ah, zise ea, cu acea curiozitate puţin cam crudă a femeii, dacă aş putea să asist la arestare.

— Răbdare. Să aşteptăm. De sigur, Arsène Lupin a observat deja prezenţa duşmanului său. Va prefera să iasă printre cei din urmă, când ochiul bătrânului va fi obosit.

Debarcarea începu. Rezemat pe umbrela sa, cu un aer indiferent, Ganimard nu părea că dă atenţiune mulţimii care se grăbia printre cele două balustrade. Notai că un ofiţer de bord, postat înapoia lui, îi dădea explicări din când în când.

Marchizul de Raverdan, maiorul Rawson, italianul Rivolta, defilară şi alţii şi mulţi alţii... Şi zăriră pe Rozaine care se apropia.

Sărmanul Rozaine! nu părea restabilit din aventurile lui.

— Poate că este tot el, imi zise miss Nelly... Ce crezi dumneata?

— Cred că ar fi foarte interesant să ai pe aceeaşi fotografie şi pe Ganimard şi pe Rozaine. Ia deci aparatul, sunt aşa de încarcat.

Il dădui, dar prea târziu pentru ca să se servească de el. Rozaine trecea. Ofiţerul se aplecă la urechea lui Ganimard, acesta ridică uşor din umeri, şi Rozaine trecu.

Dar atunci, Dumnezeul meu, cine era Arsène Lupin.

Nu mai erau decât vre-o douăzeci de persoane. Îi zisei lui miss Nelly:

— Nu putem să mai aşteptăm aici mult.

Ea înaintă. Eu o urmaş. Dar nu făcuserăm nici zece paşi că Ganimard ne opri trecerea.

Paza frontierei în Rusia

Un nobil rus Mihail de Bernoff care a făcut de plăcere, pe jos, o călătorie pe frontiera rusească, povesteşte cum este întocmită paza frontierei. Întâi sunt

Totuşi paza nu se face bine. Într'un rând se pusese între soldaţi manechine îmbrăcate; contrabandiştii îi au înţeles şi au furat manechinele. Pagubă a fost destulă. Contrabandiştii înainte de a pleca la drum nu mănâncă nimic. O iaş la fugă peste frontieră şi până când solda-

Al doilea cordon cercetând un om suspect

soldaţi de infanterie cari formează primul cordon. Cavaleria patrulează prin locurile unde infanteriştii nu ajung şi formează al doilea cordon. În fine al treilea cordon este format din patrulă care cercetează drumurile, satele şi gările.

tul să anunţe al doilea cordon, [ei se fac nevăzuţi. Noaptea mai ales, când trec, flueră dintr'un Țigol al ofiţerului şi santinela nici nu se uită cine a fost măcar.

Vani

— Ei ce este? strigă el.

Îşi sgâi ochii la mine puţin timp, apoi imi spuse, aţintind ochii lui în ochii mei.

— Arsène Lupin, nu este aşa?

Începu să râd.

— Nu, Bernard d'Andrézy, foarte simplu.

— Bernard d'Andrézy este mort de acum trei ani, în Macedonia.

Cum ți-ai procurat hârtiile, voi avea plăcerea să-ţi explic mai pe urmă.

— Dar eşti nebun! Arsène Lupin s'a îmbrăcat sub numele de R.

— Da, încă un truc al tău, o urmă false care ai răspândit-o. Ah! este de o forţă frumoasă, voinicul meu. Dar de data aceasta norocul s'a întors. Haide, Lupin nu poţi să mă păcăleşti.

Ezitaţi o secundă. Ridică pumnul, mă lovi la antebraţul drept. Scosei un strigăt de durere. Mă lovisă la rana care nu se închisese şi de care vorbea telegrama.

Acum, trebuia să mă resemnez. Mă întorsei spre miss Nelly. Ea asculta, galbenă, clătănându-se.

Privirea ei o întâlni pe a mea, apoi se coboră pe Kodak-ul care i-l dădusem. Ea făcu o mişcare bruscă şi avui impresiunea, avui siguranţa că ea înţelesese numai de cât. Da, era acolo, între strâmţii pereţi de piele neagră, înăuntru micului obiect, care avusesem precauţia să i-l pun în mâinile ei, înainte ca Ganimard să mă oprească, acolo se găseau cele douăzeci de mii de franci ai lui Ro-

zaine, perlele și diamantele lady-ei Jerland.

Ah! o jur, în acest moment solemn, când Ganimard și doi dintre tovarășii săi mă înconjură, totul îmi fu indiferent, prăbușirea vieții mele, arestarea mea, ostilitățile oamenilor, totul afară de aceasta: hotărârea care o va lua miss Nelly în ceea ce privește obiectul ce îl încredințasem.

Că avea această probă materială și hotărâtoare nu mă temeam, dar eram îngrijat că se va decide să o dea lui Ganimard.

Voii fi eu trădat de ea? pierdut de ea? Își va aduce aminte de indulgența mea și de puțină simpatie involuntară ce i-am arătat? Ea trecu pe dinaintea mea, o salutai fără să spun nici un cuvânt. Se amestecase printre ceilalți călători și se îndreptă spre punte, cu aparatul de fotografiat în mână.

Fără îndoială, mă gândii eu, nu îndrăsneste, în public. Dar mâine, poimaine ea îl va preda.

Dar, sosită la mijlocul punții, printr-o mișcare de năindemânare prefăcută ea îl lăsa să cadă în apă între zidul cheiului și peretele vaporului.

Apoi, o văzui depărtându-se.

Frumoasa sa siluetă se pierdu în mulțime, apărui din nou și dispăru. Se sfârșise, se isprăvisse pentru totdeauna.

O clipă, rămăseși nemișcat, trist totdeauna și pătruns de o dulce înduioșare, apoi suspinași, spre marea uimire a lui Ganimard:

— Ce păcat, să nu fi om cinstit...

Traducere de Traian P. Lascu

Sonata patetică a lui Beethoven

Oricine intră în orasul Vendome pe drumul din partea estică a orașului e impresionat de mărețul parc al baronului de Gerfeuil. În acest parc imens, plantat cu arbori și plante de tot felul, era un pavilion isolat unde trăia baronul încă de când nu-și murise soția.

Baronul își iubise mult soția și acum, de când era văduv, ca o amintire cânta în fie-care seară sonata patetică a lui Beethoven, bucată favorită a soției sale. Și bătrânul baron se închidea în fie-care seară în odaia sa și își cânta sonata obișnuită cu lacrimi în ochi.

Zilele treceau una după alta, fără e-motii și supărări și stăpânul cu servitorii duceau un trai patriarhal.

Intr-o seară, pe când servitorii se adunaseră la oaltă iar bătrânul își cânta sonata, pe neașteptate o defunătură se auzi venind din camera stăpânului. Servitorii se repeziră într-acolo, dar nu îndrăsniră să intre, căci ușa era încuiată. Bătură de vre-o câteva ori la ușă, dar ne auzind nici un răspuns, unul din ei dădu fugă să ducă pe comisar. Peste un sfert de ceas acesta sosi aducând și pe celebrul detectiv Roquebille pe care din întâmplare îl găsisse în drum. Ușa fu forțată și ei intrară înăuntru. Baronul se afla încă pe scaun dar capul îi căzuse pe pian, înroșind clapete albe, iar brațele îi atârnau în jos. După o scurtă examinare comisarul și Roquebille ob-

Vederi de pretut'ndeni

Mănăstirea Sf. Bartelemy

Salzburgul și împrejurimile lui, cu drept cuvânt pot rivaliza în frumusețe cu Tirolul, Elveția și Alpii italieni.

Pe un lac, zis al Regelui (Königssee) se află mănăstirea cea mai renumită. Locul este fermecător vara, dar poate și

mai fermecător iarna prin singurătatea lui, când cerbii mănâncă de foame se apropie de oameni. Acum numai numele i-a rămas de mănăstire, căci în timpul de față este un castel.

Nev.

servară că moartea îi fusese provocată de o armă de foc.

Roquebille cercetă camera în toate părțile: nu găsi pe nimeni ascuns. De asemenea în a doua cameră. Ferestrele ambelor camere erau bine închise pe dinăuntru. Să presupui că s'ar fi sinucis, iarăși era greu, căci pianul fusese auzit până în momentul detunăturii. Cercetând prin cameră Roquebille găsi un pistol la spatele unui cufăr așezat pe lângă piano. Fără îndoială că cu acest pistol se trăsese glonțul ucigător. Dar era imposibil ca cineva, după ce s'a omorât, să arunce pistolul după cufăr.

Roquebille examinează cu cea mai mare atenție cufărul pe care se afla o glosă pentru flori, un vas de bronz și un aparat cu electricitate medicală, pe care baronul îl folosea rar. Servitorii făceau fie-care tot felul de presupuneri extraordinare. Roquebille fu întrebat ce crede, dar nu răspunse nimic. Totuși notă înainte cea ce spuneau servitorii și ce observase el în cursul anchetei. Așa, de exemplu, își notă că în timpul zilei venise un acordor care stătuse singur în odaia o oră și mai bine. Mai află că baronul nu avea alte rude decât un ne-

pot Raymond; care locuia tot în Vendome. În seara întâmplării Raymond era cu niște prieteni, cari ziceau că pot să jure că timp de 2 ore înainte și după momentul omorării baronului, Raymond nu i-a părăsit un minut. Dar acest nepot, în ochii lumii nu prea trecea de cum se cade. Trăise la Paris până când n'a mai avut nici un ban, și apoi mânat de nevoe a venit la Vendome unde storcea adesea paralele de la unchiul său, al cărui moștenitor era. El știa toate obiceiurile bătrânului, cum și pe acela de a cânta în fie-care seară, sonata lui Beethoven. Cu oarecări bănueli, Roquebille merse la toți acordorii din oraș; întrebând care a fost la baron; află că nici unul nu călcase pe acolo. Atunci Roquebille având planul său, merse și ceru un mandat de arestare, pe care autoritățile îl-i dete, fiind sigur de succesul lui.

Intr-o seară deghisat ca de obicei merse la o serată unde știa că va găsi pe Raymond. Se prezintă acestuia ca un străin în trecere prin acest oraș și vorbește cu el mult timp despre diferite lucruri. Tocmai vorbeau de muzică, când Roquebille fixând pe tânăr zise:

VEDERI DIN ODESA

— Ce crez despre acordul *sol bemol* la mâna dreaptă și *re* la mâna stângă din sonata patetică a lui Beethoven?

La această întrebare Raymond îngălbenește, se retrase lângă masă, și se apucă cu mâinile de ea, ca să nu cădă. Roquebille se apropie de el și punându-i mâna pe umăr zise: *In numele legii arestat!* Din toate părțile lumea se îngrămădi, cerând explicații. La început toți îl credeau pe Roquebille nebun; dar repede își schimbă părerea când Raymond făcu mărturisiri complete.

Să arătăm acum cum istețul detectiv a isbutit să descopere firul afacerii aceștia, așa de misterioasă. Să ne întoarcem la ancheta sa. În timpul când cercetă odaia, Roquebille observă că pianul era pus la un perete unde fusese înainte soneria electrică. Butonul nu mai era, dar firele pătrundeau stofa ce învălea pianul și se aflau în comunicație cu mecanismul interior. Dar înăuntru, unde firele se întâlneau, polițistul observă o bandă de poleială (de la ciocolată) lipită de lemn. De aci mergeau alte bande de foi de cositor la ciocanele care corespundeau notelor *sol bemol* și *re* de deasupra portativului. O altă foie de cositor unea ciocanele.

Intorcându-se la firele soneriei, polițistul observă că ele mergeau prin zid până în dreptul cufărului. Noi am văzut mai înainte că aci era și un aparat de electricitate medicală. Ei bine, ochii iscusiți ai detectivului observă că — sau printr-o ingenioasă așezare, sau mai puțin probabil, din întâmplare — firele aparatului se aflau în comunicație cu cele ale soneriei electrice, adică cu pianul și anume cu notele *sol bemol* și *re*. Singurul lucru care l-a pus pe urma afacerii pe Roquebille au fost foile de cositor din piano.

Va să zică, când cineva apăsa în același timp notele *sol bemol* și *re* de la soneria electrică, se stabila un curent și aparatul medical funcționa.

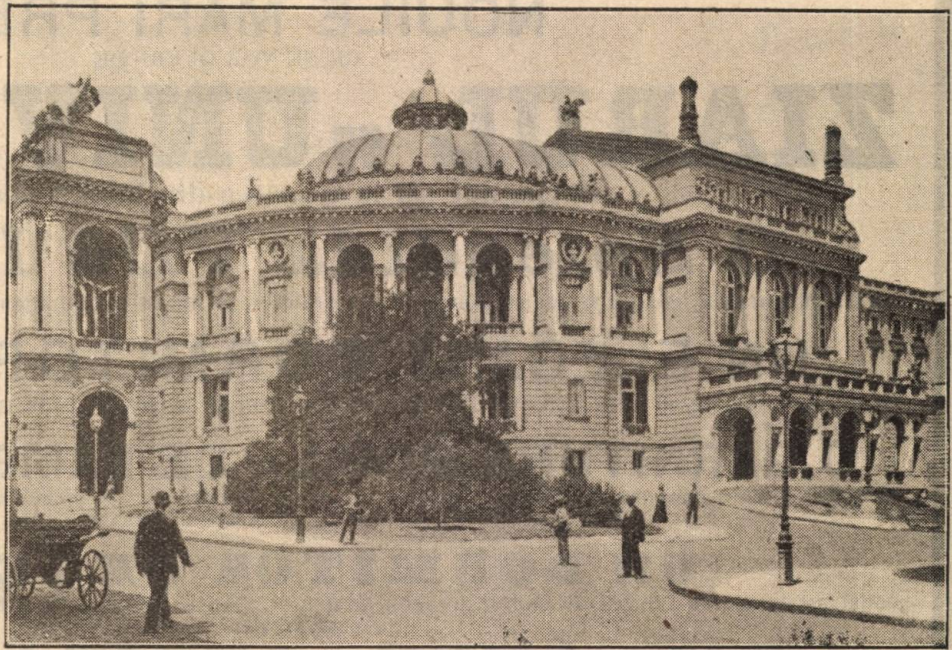
Cele două fire ale bobinei de inducție ce ieseau din aparat, erau așa de apropiate că o scântie putea să se producă. Roquebille făcu încercare și scântia se produse. Atunci avu polițistul planul crimei: un pistol încărcat a fost așezat pe cufăr cu cocoșul ridicat, între cocoș și glonț s'a așezat o buchiță mică de fulmicoton, apoi firele aparatului au fost conduse într'acolo. Baronul a intrat în odaie, s'a așezat să cânte, după ce închisese ușa. În momentul când apăsa acordul fatal, curentul s'a transmis, aprinzând cotonul care a făcut să iasă glonțul ucigător; apoi pistolul mișcat de detunătură a alunecat după cufăr.

Trad. de Vătămanu.

DIVERSE

Din dramele maritime. — Iarna anului 1909 a fost mai cată prin atâtea dezastră navale că distrugerea lui «Thomas W. Lawson» a trecut aproape neobservată.

Acea-tă navă, pe care furtuna o zdrobi de stâncile insulelor Sorlingue, la intra-

Teatrul din Odesa.

rea canalului Mânecei, era cea mai mare corabie cu pânze din câte existau. Nu avea mai puțin de șapte caviguri! Când avea pânzele întinse prezenta unul din cele mai frumoase spect. cole pe care ai fi putut să le vezi în largul mării.

Cu toate dimensiunile sale gigantice, — avea capacitate de 5318 tone, — era echipată ca o corăbioară cu două catarguri și nu purta deci vergi de vanire. Printre particularitățile care o disting au trebuit să cităm m. ca mașină cu aburi, așezată într-un colț al imenselor sale magazii, și care se servea de cât ci să ușureze ridicarea vâslelor și grelelor pânze.

Construită în 1902 pe șantierele americane în portul Massachusetts, ea era destinată transportului mărfurilor între Filadelfia și Londra. În anul 1908, o grozavă furtună a surprins-o în largul oceanului prin dreptul Bostonului și i-a pricinuit grave avarii. A trebuit să i se facă reparații de mare valoare, și ea a rămas în portul Bostonului până în anul 1910.

Ea era în drum spre Londra, încărcată cu mărfuri de mare valoare, când teribila furtună o aruncă pe stâncile Annet-Rock, așa de temute de navigatori, și care stânci sunt numite încă de demult «Cimitirul Mânecei». Șapte prezece din mateloții săi își găsiră moartea în acest dezasru.

—o—

Traversarea Atlanticului în barcă-automobilă. — Șalu a automobil. D. Toi a sosit săptămâna trecută la Queens-town, venind din New-York. Ea a stabilit un nou record al trecerii Atlanticului în 21 zile dintre care două treimi pe un timp rău. Echipagiul este compus din patru oameni.

Șalupa se va duce la Saint-Petersburg, la Stockholm și în multe alte porturi.

Capitanul Day a declarat că consumația totală de esență a fost de 900 galoane.

—o—

Jurământul la Siamezi. — Grecii când faceau un jurământ redutabil, jurau pe riul Siyx.

La Siamezi, formula este cu mult mai complicată.

Iată formula pentru jurământul de fidelitate al funcționarilor siamezi față de rege:

«S-mi sece sângele din fiecare vină; trăsnetul să mă taie în două; să mă mănânce crocodilii; să fiu condamnat să trec prin flăcări; ca după moartea mea, să emigreze în corpul unui sclav; să mă nasc din nou, surd, mut, orb, acoperit de plăgile cele mai repulsive; să fiu aruncat în infern și torturat teribil de Prea-Yom (divinitatea infernală), etc.»

Tr. Popescu

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALA ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetaria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bui. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masa, o consola cu ogindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihail-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 3 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smărdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F.

Una pânză de argint veritabil, oxiziata.

Una fructiera de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8-bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. O mandolină italiană.

Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece.

Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischoznuky, furnisorul Curții Regale, strada Coței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frâna automată, prin contra-pedalare.

Una pușcă de vânatoare cu doua țevi, țevile de oțel «Bayar» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă chok-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară.

Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat.

Doua servicii de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă.

Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Coței», București, strada Coței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel.

O vioară fină cu cutia ei.

O pelerină de ploaie portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smărdan 29, etajul I.

Doua ceasornice de aur pentru damă.

Doua ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea sticlei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vopsea de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul» tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Spânzurații sunt ținuți așa mai multe ore, până le intră lanțul adânc în carne.—(Vezi pag. 15792).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

În pădurea însângerată

În 1904 presa anglo-saxonă a vorbit mult contra barbariilor exercitate de unii funcționari din Congo Belgic contra indigenilor din acea parte a continentului african.

Acum două ani agenții consulari britanici aduceau la cunoștința guvernământului că crime mai înspăimântătoare se petreceau în interiorul Peruului, în cele mai adânci păduri virgine unde se adunaseră căutătorii de cauciuc.

O anchetă mai amănunțită dovedi că toate cele spuse erau adevărate. Autoritățile peruviane erau foarte îngăduitoare și cei mai mulți din autorii principali ale acelor crime fugiseră fără ca autoritățile să-i poată prinde.

În primul rang al acelor monștri figura și Senior Armando Normand. Născut în Bolivia, din părinți cum se cade, acest mizerabil a debutat bine în viață: tatăl său, cu mari sacrificii, îl trimisese în Anglita ca să urmeze cursurile unei mari Universități.

El putea deveni inginer, doctor, magistrat; preferă însă să se facă masacrator.

În 1904 se înapoie în America și intră în serviciul unei societăți engleze care exploata arborii de cauciuc din pădurile peruviane.

Pentru a aduna cauciuc e nevoie de oameni. Or, indienii singuri, fiind înofensivi și indolente, pot face acest serviciu. Arborii cu cauciuc sunt rari și oamenii trebuie să parcurgă distanțe mari până să adune două sau trei livre de gumă. Neînduratul bolivian cerea să aducă fiecare câte douăzeci de livre pe zi!... Ca să-i stimuleze, adună vreo trei sute de indienți de ambele sexe și le oferă o lecție odioasă.

Alege trei dintre ei, îi leagă strâns piept lângă piept și ridicând pușca îi ia la ochi.

O detunare, și cele trei capete se mișcă convulsiv pentru a cădea pe umeri: glonțul a străbătut câte trele piepturilor.

Și bolivianul e radios: cu un singur glonț a ridicat trei vieți!

Compatrioții nenorocitelor victime știu acum că nu e de glumit cu fiorosul bolivian. Trebuie să aducă cauciuc de arși ca înnoată în sânge.

O mică bandă de indienți, zece bărbați și cinci femei, aduseseră recolta lor de cauciuc strânsă într-o lună, adică o sută de livre. Slabă recoltă în ochii lui Don Armando!

Un interpret întreabă răstit pe indigeni:

— „Unde a-ți ascuns restul recoltei?
— Dar n'am ascuns nimic, senior!
— Spune-le, zice bolivianul, că o să-l învăț eu să-și mai bată joc de mine!

Printre servitorii săi are o bandă de indienți feroci cari îl secondează perfect. La un semn, ei aleargă și aduc o mulțime de lemn și frunze uscate cărora le dă foc, în vreme ce Don Armando se distrează alegând un bărbat și o femeie din grupul nenorociților pe care îi leagă cu propriile sale mâini piept la piept.

Ultimul act al acestei ceremonii idioate, pe care infamul o numește în glumă nunta focului, e că patru oameni ridică cele două corpuri și le aruncă în foc.

Un dublu strigăt de disperare, și focul își începe opera.

Iată un specimen din ororile care desonorează pădurile peruviane cu știrea funcționarilor a căror indiferență criminală merită aspre pedepse.

Acest Armando Normand a stat în Peru din Noembrie 1904 până în Octombrie 1910. În acești șase ani a omorât cu propria sa mână cinci sau șase sute de indienți.

În acest număr intră și moartea a douăzeci de copii, de la trei ani în jos pe care îi omora strivindu-le capul cu tocul cismei.

Dacă la această cifră se adaugă și numărul indienților cari au fost omorâți de oamenii săi, acest monstru e responsabil de mai multe mii de vieți.

Și acest mizerabil a reușit să fugă în patria sa spre a se bucura în liniște de rentele sale ca oricare om cinstit!

Alt caz.

Senior Aguero e șeful unui contuar din Abisinia care se ocupă cu căutarea cauciucului. El are pe lângă leafă și un comision asupra recoltei.

Dar sezonul se anunță rău și bieții indienți, neputând aduce destul cauciuc, Senior Aguero dă ordin să-i spânzure de un hangar cu lanțuri trecute pe sub brațe. Și ei rămân trei ore în această poziție penibilă și dureroasă, tocmai timpul trebuincios pentru ca lanțul să le intre bine în carne.

Dar spectacolul corpurilor atârinate în gol devine monoton și Aguero secondat de un mulatru se distrează să balanseze pe spânzurați care scot gemete dureroase.

În urmă adună și pe ceilalți mulatri din împrejurimi și se distrează cu toții în modul următor:

În vreme ce corpurile se balansează în aer, ei caută să muște o parte din corpul spânzuratului, — o bucată de pulpă, din braț.

Spectacolul care se desfășoară sub ochii lui Senior Aguero îl face să se prăpădească de râs.

Din răni curg șiroaie de sânge și sălbatecii mulatri se întărită și mai mult.

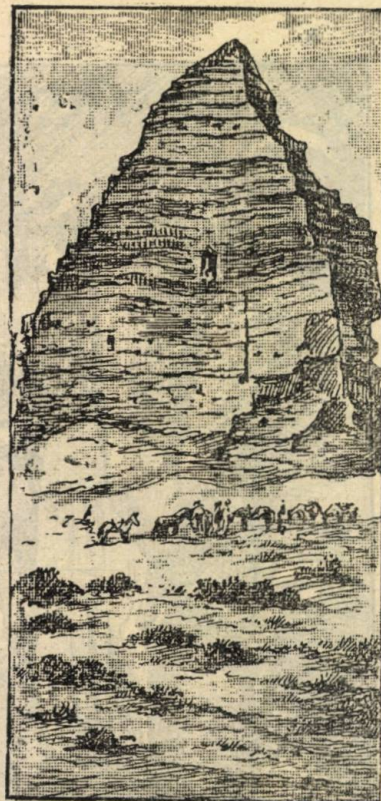
Aceste orori s'au desfășurat la 2 Noembrie 1910 în campamentul Abisinia, pe teritoriul Republicii Peru.

C. Arg.

Ce a rămas din Babilon

Ce a mai rămas din cetatea gigantică, de șapte ori mai mare ca Parisul și care era înconjurată cu ziduri înalte de 48 metri, largi de 27,—ce a mai rămas din Babilon?

Orașul Hillah pare a fi locul cel mai exact unde a fost altă dată capitala marelu Nebuhodonosor. Numeroase monumente care făceau gloria țării sunt acum numai ruine. Templul zeiței Mylita

și moscheia soarelui se ridică pe ruinele templului Samas. Câteva mausolee ca aceea din ilustrație au mai rămas în picioare și sunt vizitate în fiecare an de turiști. În interiorul lor ascund încă bijuterii, statuete.

Atâtea visuri, atâtea lucru de artă, cheltuit timp de secole; atâtea frumuseți, atâtea armonie s'a prefăcut în pulbere...

E cea mai mare lecție de modestie pe care ne-a dat-o trecutul.

Blaz.

TRISTAN BERNARD

O călătorie cu bicicletele

Erau aproape 4 luni, de când învățasem să umblăm cu bicicletele. Eram 4 la număr: eu, soția mea Herbert, cumnatul meu Baiazet și soția d-sale. Pentru niște oameni de vârsta noastră, am uitat pe profesor cu progresele făcute chiar de la primele lecțiuni.

Nevasta lui Emil Baiazet era cea mai stângace dintre noi patru. Și apoi ea nu putea să urce povârnișurile. Her-

bert era cam fricoasă, nu-i plăcea pan-tele și mergea foarte bine ținând-o cine-va de ghidon.

Emil Baiazet afirma că mersese fără să se țină cu mâinile de ghidon aproape 100 metri, în apropierea Madridului. Bine înțeles nimeni nu l'a văzut! În timp ce eu, fără să mă țin, în prezența tutu-ror, am mers mai mult de două chilo-metri. O chiocnire bruscă de un felinar de pe trotuar a pus capăt acestei întreprinderi, din care m'am ales cu pedala stângă ruptă.

În curând Bois de Boulogne și alăele sale nu ne mai ajunse și noi proiectam călătorii lungi.

— Dacă vom merge cu bicicleta până la mare? Îmi zise într-o zi Baiazet.

Cele două veri precedente le petrecu-răm la Trouville și ne hotărâram să mergem în această vară în ținuturile bre-tone. „Dar ar trebui, îmi observă Baia-zet, ca călătoria noastră până la mare să n'o facem numai cu drumul de fer, dar și cu bicicleta, acest lucru va mai varia uniformitatea vilegiaturii!”

Și apoi la Trouville nu cunoaștem pe nimeni care să atragă atenția asupra trecerii noastre și să ne salute sosirea cu bicicletele prin strigăte de admirație.

Plecarea ne fu fixată la început la 7 ore dimineața, în cea dintâi Duminică a lui Gustar, prin bariera Maillot. Dar diferiți velocipediști experimentați, că-rrora le comunică proiectul, ne sfă-tui să căutăm circuitul Paris-Saint-Germain.

Profesorul nostru de biciclete, un tănăr de vr'o 24 ani, numit Bébert, ne sfă-tui să luăm drumul de fer până la Man-tes; căci drumul era neprotrivit pentru biciclete între Mantes și Paris.

„Dacă doriți să plecați de la Paris la mare cu bicicleta, spuse profesorul, e mai potrivit să plecați din Mantes; căci acesta nu e de cât o suburbie a Pari-sului.”

Ne-am dat întâlnire la trenul de 8.40 ore la gara Saint-Lazare. În timp ce ne-vestele noastre luați loc într-unul din va-goanele trenului, echipate în ciclisme, noi: eu și Baiazet, ne duserăm să suprave-ghem îmbarcarea mașinilor noastre.

Cu toate că era scurt și gros, Baiazet semăna a ciclist prin îmbrăcămintea lui. Mă mirai examinându-i mașina și pre-gătirile de călătorie. Tovarășul meu era mare amator de invenții și observai atârnat de ghidon o multime de lucruri necesare unei călătorii, citez pe cele mai interesante: o mașină pentru fierțul ceaiului și al cafelei; o pereche de pa-puci, care să păstreze turistului căldura procurată în mers; un grătar pentru fripturi; o mașină de frezat; o carte a ministerului de agricultură, arătând zo-nele de producții de cereale; un dic-tionar englez și unul normand; alfaba-tul surdo-mut; un revolver pentru spe-riatul câinilor; un flacon de ser, ca pre-vedere împotriva unei diaterii posibile; o cutie de alifie împotriva mușcăturilor de câini.

Un acar încărcă mașinile într-un va-gon de bagaje. Bicicleta lui Baiazet cu

tot confortul ei, era foarte grea. „Noi nu suntem profesioniști, suntem turiști, îmi zise tovarășul, zece kilograme pe o mașină nu sunt cine știe ce.”

În vagon, damele erau foarte bine dis-puse, gata să meargă zece de kilometri. În vagon era prea cald, tavanul era prea jos. Îmbrăcămintele de postav cenușiu al pernelor exalau un miros nesuferit.

Ora de plecare sunase. Ne așezarăm înaintea ușii ca să împedim intrarea unui nou venit. Un domn s'apropie, a-runcă o privire peste noi și se îndreptă spre alt vagon. Ne privirăm atunci mândri, ca și cum am fi înfruntat un mare pericol.

În fine trenul plecă. Pe podul „Euro-pa” se întâlni cu un alt tren de centură.

Se făcea din ce în ce mai cald în apar-tament. Acoperișul părea că imagazina-se cantități enorme de căldură în pofida noastră. Baiazet își lepădă haina, răma-se într-un tricot alb. Doamnele se cul-cară. Nevasta lui Baiazet adormi și el îi făcu morală: „Somnul e foarte rău pentru cicliști. Ingreunează membrele. Trebuie îndepărtat”; dar nu trecu mult și-l auzii sforăind.

Eu mă deșteptai cel dintâi. Nevas-tă-mea își preumblă ochii prin compar-timent, apoi se întoarse pe partea cea-laltă ca să-și continue visul întrerupt.

Se sculaseră cu 3 ore mai de vramă ca de obicei.

Mă adresați lui Baiazet: „Dacă am merge până la Evreux? De la Evreux la Trouville avem o bună distanță”.

Alergai să găsesc pe șeful de tren ca-ră-mi dete 4 bilete pentru Evreux.

Dar abia părăsise trenul Mantes, când damele se deșteptară și începură să ne carte de că nu ne-am scoborât, cum ho-tărâsem la început.

„E plictisitor acest drum de fer, mai bine cu bicicletele”, încheiară ele discu-ția.

— Credeți, le zise Baiazet, că puteți rămâne la Evreux? Chiar de la început drumul urcă o pantă de 2 km. E foarte obositor de urcat.

— Eu te-am prevenit de la început, zise doamna Baiazet, că voiți merge pe jos. Nu vreați să mă obosesc cu bici-cleta.

— În altfel de condiții nu putem părăsi trenul de cât la Serquigny! Nu e departe de Evreux și acolo am scăpat de pantă.

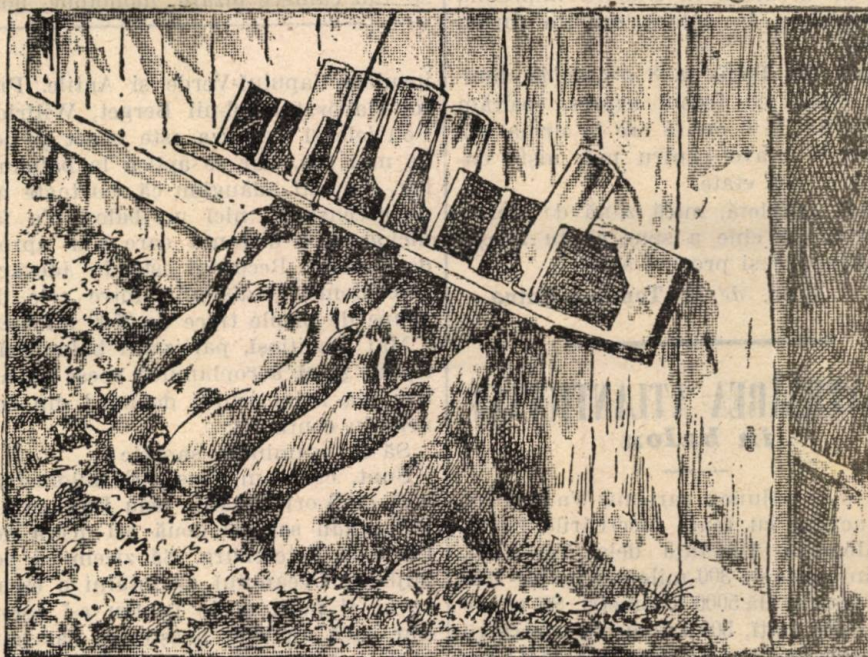
La Evreux plăti 4 suplimente pentru Serquigny și rugai pe conducător să nu dea jos bagajele de cât la destinație.

La Serquigny plouase. Drumurile erau desfundate. Consultați privirea tovară-șilor.

In ajutorul orfanilor

STICLELE MATERNALE

E drept să condamni pe cineva să moară de foamă?

Purcelușii sug cu plăcere din biberoane

Întrebarea asta și-a pus-o un crescător de porci din Iowah, (Statele-Unite) că-ruia îi murise o scroafă ce trebuia să hrănească cinci purceluși. El a imaginat atunci un mijloc foarte ingenios și pra-

tic pentru alăptarea nefericiților orfan. Crescătorul, după ce a încercat cu „bi-beronul individual” care-l lua foarte mult timp, a avut ideea să facă în curtea sa un fel de ieșle cu comparti-mente în care a pus biberoanele cu lap-

te. Purcelușii s'au obișnuit minunat cu aceste sticle quasi-maternele.

Ilustrația noastră reprezintă pe pur-celuși tocmai în momentul dejunului lor.

— Vom găsi drumurile rele, ne vom umple de glod, lasă să iasă soarele și să le svante.

— Să mergem deci până la Lisieux, zise Baiazet.

Șeful de tren ne mai dăte 4 suplimente. Aveam buzunarul plin de aceste hârtii galbene.

În fine la Lissieux, drumurile erau bune.

— Trebuie să scoborâm, zise Baiazet.

— Trebuie să scoborâm, repetă femelele mașinaliste.

Părăsirăm gara și ajunserăm în câmp ținând bicicletele de ghidoane.

Nici o șansă, remarcă Baiazet. Iată-ne cu vântul în față până la Trouville. Sufli de la vest, ne poate aduce și ploaie.

Voiam să plecăm, dar Baiazet nu ne lăsă. Își întinse planul călătoriei la rădăcina unui pom, își scoase un metru, un echer și un creion și ne arătă că procedam rău.

Pe adevărată cale Baiazet ne conduse aproape o lege și jum. urcând o pantă pe un drum rău, apoi scoborârăm o altă pantă de 4 km. Făcurăm drumul pe jos, căci la suitul pantei, d-na Baiazet nu mergea cu bicicleta; iar la coborât îi era frică nevesti-mii.

Când ajunserăm la șes, dădurăm peste un loc mlăștinos, pe care-l străbăturăm tot pe jos. În fine ajunserăm la adevăratul drum, dar nu ne mai trebuia bicicleta; căci gara de la Breuil era în fața noastră. Breuil e la 10 km. departe de Lissieux, deci parcurserăm această distanță pe jos. Era ora 4 jum., așteptam încă treisferturi de oră să luăm trenul omnibus, ce ne ducea la Trouville la 6 ore.

O ploaie torrențială începu să cază. După ce ne urcarăm în trăsură împreună cu bicicletele, în câteva minute furăm la hotel.

Plecați din Paris la 8 ore și 40 dimineața, odată cu trenul expres, sosirăm la Trouville la 6 ore, 4 ore în urma lui. Intrădevăr bravo pentru noi, niște oameni de o așa etate.

Regină bicicletă, mică zână de oțel, a avut dreptate cine a spus că tu micșorezi distanțele și procuri aripă.

Trad. de D. Tomescu-Putna.

TRAVERSAREA ATLANTICULUI in balon

Iată o chestiunea care nu s'a rezolvit până acuma cu toate încercările făcute cu baloanele. Distanța dela New-York în Franța este de 300 mile marine de 1852 metri, ceea ce dă 5000 kilometri. Să suprimăm, dacă voiți, 500 kilometri, pentru că sunt oarecare puncte mai apropiate între două coaste ale Oceanului, și să examinăm cifrele.

Se înțelege că nu vom ține socoteală de vânturi. Vântul este, când amic, când adversar; este mai cu seamă un necunoscut. Așa să-l considerăm, căci dacă am căuta să-l întrebuițăm, ar trebui să căutăm vânturile regulate, adică între

Siluite algeriene

Muzicanții mauri

Sunt orele cinci. Soarele care apune a pierdut din puterea sa, așa că toată lumea e din casă. Străzile se animează. Din cazărmi ies tiraiorii cu frunțile rase,

Un grup de muzicanți mauri

îmbrăcați în albastru. Cafenelele maure se umplu de clienți indolenți. Vanzătorii de mîgdale prăjite strigă în gura mare marfa pe care o vând și cerșetorii orbi prin cântece plângătoare își spun suferințele lor.

În dosul zidurilor albe fără ferestre, se aud cântece bizare, monotone, nostal-

gice. O muzică ascuțită repetă mereu acelaș motiv, în vreme ce lovituri surde ritmează măsura pe tamburine.

Dacă deschizi la întâmplare una din acele porți de fier care pare că cuprind o închisoare, spectacolul va fi același. În jurul meselor pe bănci stau arabi, rar câțiva turiști europeni. Maure bătrâne, încărcate cu bijuterii de argint servesc

cafea sau ceai cu mentă, în cești foarte mici, și o dansatoare care n'are mai mult de patrusprezece ani se leagănă încet și ritmic, cu acelaș surâs, având aerul că se gândește în altă parte. Ea trece printre mese urmată de muzicanți.

Olg

insulele Capului-Verde și Antile. Proiectul elaborat de d-nii Berget, Wilfrid de Foviele și Capazza este bazat pe ideea de mai sus, dar se aplică la balonul liber. Să mai adăugăm că, cu toate miile de ascensiuni, nici un balon n'a făcut niciodată o distanță care s'ar apropiat de aceasta. Recordul este, în adevăr, de 1900 ilometri, distanța între cele două grupe de insule trece de 2500 kilometri.

Maî ambițioși, partizanii balonului dirijabil și al aeroplanului voesc să atace trecerea Atlanticului de nord din continent în continent.

Să le examinăm șansele:

Sunt, cum am spus, 5000 kilometri, adică de 5 ori distanța dela Dunkerque la Perpignan sau de două ori aceea de la Paris la Petersburg. Să zicem că pe la mijlocul Oceanului ar întâlni o escadră ce ar fi pusă acolo pentru a-i aștepta. Dar dacă un vânt neașteptat l'ar împinge spre nord sau spre Sud?

Raidul lui „Adjutant-Reau” a bătut toate recordurile de distanță, de durată și de puțină consumație. El a făcut 917 kilometri în 21 ore, 20 m. 50 sec. adică o viteză mijlocie de 42 kil. 973 pe oră. I-ar trebui deci pentru ca să facă 5000 m. cel puțin 116 ore. El a consumat la 10 kilometri 126 litri esență, 11 litri de ulei, 1

litru de apă. Ar consuma deci pentru 5000 kilometri de 50 ori mai mult sau 6300 litri de esență, 580 litri de ulei și 50 litri de apă. Ajungem dar la un total de 6930 kilograme. Bidoanele goale pentru 900 kilometri cântăreau 130 kilograme. Vor cântări pentru 5000 kilom., 700 kilograme. Să mai adăugăm 500 kilograme pentru lest, 100 pentru mâncare, și 500 kilograme pentru luminat, diverse, o cabină căci ar trebui să se culce și ei și să se adăpostească. Mai adăugăm apoi greutatea a nouă oameni de echipajiu trebuincioși, îmbrăcăminte, etc. adică 700 kilograme.

Ajungem la o greutate totală de 9330 kilograme. Să, balonul cubează 8650 metri cubi. Adică fiecare metru cub ar trebui să poarte aproape 1 kil. 100 și ar trebui ca învelișul, nacela, motorul și elocile să nu cântărească nimic. Și lucrul este cam greu.

Cu aeroplanul este mai caracteristic încă. Să luăm aeroplanul de 50 cai cu care Beaumont a câștigat circuitul din 1911, și apoi cu 100 cai cu care Weymann a câștigat concursul.

Cu maximul de 90 kilometri pe oră, cei 50 cai ai lui Beaumont ar traversa Oceanul în minimum 56 ore. La încercările concursului a întrebuițat 22 kil. 350 pe